B 5/228
1846c

В 228

ОГЛАВЛЕНІЕ КНИГЪ,

КТО ИХЪ СЛОЖИЛЪ.

СОСТАВИЛЪ

СИЛЬВЕСТРЪ МЕДВѢДЕВЪ,

ИЗДАЛЪ

В. Ундольскій.

МОСКВА.
ВЪ УНИВЕРСИТЕТСКОЙ ТИПОГРАФІИ.
1846.

Покровителю библіографическихъ
розысканій
Михаилу Петровичу
Погодину
отъ В. Ундольскаго.

Апрѣля 27 дня
1846 г.

B 5
B228

ОГЛАВЛЕНІЕ КНИГЪ,

КТО ИХЪ СЛОЖИЛЪ.

СОСТАВИЛЪ

СИЛЬВЕСТРЪ МЕДВѢДЕВЪ,

ИЗДАЛЪ

В. Ундольскій.

МОСКВА.

ВЪ УНИВЕРСИТЕТСКОЙ ТИПОГРАФІИ.

1846.

ИЗЪ БИБЛІОТЕКИ
М. П.

(Изъ No 3-го Чтеній въ ИМПЕРАТОРСКОМЪ Обществѣ Исторіи и Древностей Россійскихъ при Московскомъ Университетѣ, 1846 г.)

2007096432

СИЛЬВЕСТРЪ МЕДВѢДЕВЪ,

ОТЕЦЪ

СЛАВЯНО-РУССКОЙ ВИБЛІОГРАФІИ.

Симеонъ, въ монашествѣ Сильвестръ, Медвѣдевъ, по словамъ патріарха Іоакима; «родомъ бѣ отъ града Курска, и первѣе бѣ писецъ гражданскихъ дѣлъ, рекше подъячей.» [1] Послѣднее подтверждается современнымъ сочиненіемъ о немъ, въ которомъ сказано: «потомъ (Ѳедоръ Шакловитый) бысть въ приказѣ Тайныхъ дѣлъ въ томъ же чинѣ и имени, купно съ Сильвестромъ симъ Медвѣдевымъ, тогда мірскимъ еще сущимъ, Симіономъ зовемъ» [2].

Должность и занятія подьячаго въ приказѣ Тайныхъ дѣлъ видно не нравились Медвѣдеву. Полюбивъ науки, онъ пожелалъ «устранитися міра и его молвы» [3].

Въ 1670 годахъ, еще бывши бѣльцомъ, Медвѣдевъ, съ Молченскимъ игуменомъ Софроніемъ былъ въ Москвѣ, по-

---

1 См. его книгу Остень, рукоп. Московской Синодальной библіот. N. 228, и Твореній Св. Отц. въ Русскомъ переводѣ, 1845 г. кн. 2, Приб. стр. 187, въ примѣч.

2 См. „тетради о новомъ ростригѣ Сильвестрѣ Медвѣдевѣ и о злословіи его на св. церковь и на святѣйшія патріархи и о поущеніи народа на мятежъ и на убійство святѣйшаго патріарха Іоакима и иныхъ и о побѣгѣ въ Польшу и о совопрощеніи его чародѣевъ и о смертной ему казни.“ Синод. библ. по стар. катал. N. 252 и 424, по новому 545, и Москвит. 1843 г. N. 9. стр. 142 — 146.

3 Собственныя его слова въ письмѣ къ настоятелю одной обители Досиѳею. См. рукоп. М. П. Погодина изъ коллекціи П. М. Строева, содержащую вначалѣ оглавленіе Макарьевскихъ миней, а въ концѣ (л. 188—215) черневые письма Сильвестра Медвѣдева.

знакомился съ тамошними учеными [3], и въ особенности съ Симеономъ Петровскимъ Ситіановичемъ Полоцкимъ [4].

Въ мартѣ 1672 года Медвѣдевъ возвратился изъ Москвы въ Молченскую Путивльскую пустыню [5].

---

3 Въ доказательство, что Медвѣдевъ занимался въ это время въ Москвѣ науками и былъ знакомъ не съ однимъ Полоцкимъ, мы приводимъ здѣсь письмо его къ монаху Евѳимію, отъ 25 дек. 1675 г.: „Пречестный Господине Отче *Евѳиміе*, молю твою святыню сотворити милость, благоволи у Тимофея Дементьяновича *Литвинова* двѣ книги мои на Полскомъ языкѣ *Аристотелевы* взять и ко мнѣ съ отцемъ Софроніемъ прислать, мнѣ надобны, а его у меня книги суть, чтобъ за то не прогнѣвался, если дастъ Богъ, возвращу ему.

Грѣшный Сенка М. челомъ бьетъ.“

4 „Сиѳіона Полоцкаго ученикъ его наслѣдникъ монахъ Сильвестръ Медвѣдевъ, прельстившійся отъ книгъ и писаній и словесъ устаглаголанныхъ учителя своего, онаго Полоцкаго Симеона, купно бо съ нимъ въ единой келліи живяше,“ сказано въ „поучительномъ словѣ Іоакима патр., чтенномъ на соборѣ всему священному чину всего града Москвы въ лѣто 7198, мѣс іануарія.“ См. Щитъ вѣры въ Синод. библ. N. 346 по новому каталогу, стр. 460 — 494. Близкія сношенія Полоцкаго съ Медвѣдевымъ подтверждаются письмами послѣдняго. Въ одномъ изъ нихъ отъ 27 сентября, 1676 г. Медвѣдевъ къ Полоцкому изъ Курска, между прочимъ, писалъ слѣдующее: „Къ тому же многимъ трудомъ четыре книги отъ твоей пречестности сотворенныя, первая *Жезлъ Правленія*; вторая *Вѣнецъ Вѣры*, третія *Обѣдъ Душевный*, четвертая *Вечеря Душевная*, свидѣтельствуютъ... и подаждь Боже праведный, заслугъ мздовоздатель, тако великому около хвалы его тщанію житіемъ и словесемъ пречестности твоей, на небеси, за *Вѣнецъ Вѣры*, пріяти вѣнецъ живота, якоже вѣнчающій милостію и щедротами рече во Апокалипсіи: Буди вѣренъ до смерти и дамъ ти вѣнецъ живота. И за *Обѣдъ Душевный*, сѣсти обѣдъ въ царствіи Божіи, по оному словеси, иже рече: Блаженъ, иже сѣсть обѣдъ въ царствіи Божіи. За *Вечерю же Душевную*, съ убѣжденными на вечерю, вѣчныя всякихъ благихъ исполненной сладости вкусити и тамо насытитися славою Божественною, по словеси Псалмопѣвца и царя: Насыщуся внегда явитимися славѣ Твоей. Здѣ же за *Жезлъ Правленія*, да пошлетъ ти Господь отъ Сіона Жезлъ силы, имъ же да возгосподствуеши посредѣ враговъ твоихъ...

А еже ради нецѣнныя твоея пречестности ко мнѣ отеческія милости, благоволилъ ми еси днесь *чрезъ писаніе* извѣство сотворити, яко предвосприятый твоея пречестности трудъ, то есть *Поученія недѣльныя* и праздничныя, за помощію Вышняго Промысла, скончалъ еси, и оныя началъ еси читати въ церкви, имѣюще намѣреніе, аще Богъ одаритъ, въ кійждо недѣлю, и во всякій праздникъ народу прочитати. О чесомъ вѣсть испытаяй сердца и утробы, како азъ превеліимъ моимъ душевнымъ веселіемъ возвеселихся.“.. Тамъже л. 198 и 199.

5 „Въ Бозѣ пречестный господине отче Симеоне, а мнѣ милостивый Отче и наставниче. Богу поспѣшествующу ми, (ничтоже усумнѣнія имѣя глаголю) за твоимъ мнѣ къ нему предстателствомъ, купно со пречестнымъ отцемъ Софроніемъ и прочею братіею, до предпрілтаго пути достигохомъ въ цѣлости бывшаго моего тѣлеснаго здравія, марта 14 дня, и обрѣтохъ братію явившихся и являющихся мнѣ

Мѣсто и время постриженія Медвѣдева, съ точностію неизвѣстны. Изъ письма его къ Полоцкому 1673 г. въ декабрѣ, видно, что въ это время онъ былъ еще бѣльцомъ; но 3-го мая, 1675 года, онъ былъ уже монахомъ, и жилъ въ той же Молченской обители.

Въ 1677 году, Медвѣдевъ вторично прибылъ въ Москву, и 15-го іюля удостоился милостиваго вниманія Царя Осодора Іоанновича, посѣтившаго Заиконоспасскій монастырь, въ которомъ онъ жилъ тогда.

«При семъ, яко моему особливому милостивому благодѣтелю, (писалъ Медвѣдевъ къ князю Мих. Григ.), не невѣстно и сіе да сотворится, яко іуліа въ 15 день, Великій Государь благоволилъ быти въ Спасскомъ монастырѣ, и мене о моемъ постриженіи, и чесо ради не восхотѣлъ на Москвѣ жити, самъ распрашивалъ милостивно. И, выслушавъ мой отвѣтъ, благоволилъ не единократнѣ приказать мнѣ жить на Москвѣ, и во знамя своея Государскія ко мнѣ милости, пожаловалъ приказалъ мнѣ дать на иныхъ всѣхъ развѣ отца Симеона, богатѣйшую, (келлію?) и присутствующіе всѣ, еще ему стоящу и зрящу, явилися ко мнѣ милостиви [6].» Здѣсь, Медвѣдеву представилось гораздо болѣе средствъ къ ученымъ занятіямъ. Въ 1673 г., въ Москвѣ, при Типографіи открыто было училище. Государь и патріархъ учащали его своимъ посѣщеніемъ [7]. Ученые со всѣхъ сторонъ спѣшили сюда. Было намѣреніе открыть даже Академію.

Въ 1680 году, августа 25-го, скончался учитель и другъ его, Симеонъ Полотскій. Медвѣдевъ, похоронивши его въ трапезной церкви Заиконоспасскаго монастыря, сочинилъ ему надгробную надпись, въ стихахъ, свидѣтельствующую о про-

---

благопріятныхъ. Мѣсто красотою, уединеніемъ и изобиліемъ надъ иныя сицевыя мѣста богато, аще бы единъ изъятъ былъ страхъ военный, то со трудностію бы ко благоутишію покоя кому обрѣтати такое мѣсто..." Тамъ же л. 212.

6 Тамъ же л. 202 об.

7 Древн. Вивліоѳ. XVI, 296.

свѣщеніи сочинителя, и о его любви къ своему покойному учителю:

»Иже труды си многи книги написалъ есть,....
Въ защищеніе церкве книгу *Жезлъ* создалъ есть,
Въ ея же пользу *Вѣнецъ* и *Обѣдъ* издалъ есть,
Вечерю, Псалтирь, стихи съ риѳмословіемъ,
Вертоградъ, многоцѣнный съ бесѣдословіемъ. [8] «

1682 года, февраля 15-го, Царь Ѳеодоръ Алексѣевичь вступилъ во второй бракъ съ дѣвицею Мароою Матвѣевною Апраксиною. Медвѣдевъ при этомъ случаѣ написалъ *привѣтство брачное* [9]. Не долго пожилъ слабый здоровьемъ Царь, не съ большимъ черезъ мѣсяцъ (27-го апрѣля) скончался онъ на 20 году отъ рожденія. Признательный къ своему благодѣтелю, Медвѣдевъ сочинилъ: »*О преставленіи* Гос. Царя и В. К. Ѳеодора Алексѣевича ... плачь и утѣшеніе двадесятьма виршами, по числу лѣтъ его Царскаго пресвѣтлаго величества, яже поживе въ мірѣ« [10].

Въ томъ же году, мая 15-го, Медвѣдевъ былъ свидѣтелемъ перваго Стрѣлецкаго бунта, и описалъ его въ своихъ Запискахъ, изданныхъ Ѳ. Туманскимъ, и потомъ И. П. Сахаровымъ [11].

Въ январѣ 1685 года, Медвѣдевъ подносилъ Царевнѣ Софіи, на утвержденіе проэктъ привиллегіи на Академію.

---

8 Она напеч. въ XVIII ч. Древн. Вивліоѳ. стр. 198 и 199.

9 Оно тогда же было напеч. въ Москвѣ церковн. буквами, въ листъ. См. Сопик. Росс. библіогр. I, N. 910.

10 Напеч. въ XIV ч. Древн. Вивл. стр. 95 — 111. Видно, что оно было писано не вскорѣ послѣ кончины Государя. Въ предисловіи къ читателю Медвѣдевъ говоритъ: „Не невѣмъ, яко прейде уже время въ егоже достояше писати хотящему о преставленіи блаж. памяти Вел. Гос. Царя и В. К. Ѳеодора Алексіевича“... но и прежде 15 мая, потому что онъ писалъ когда „миръ и тишина во всемъ царствіи устроился.“ Значитъ прежде перваго Стрѣлецкаго бунта. Иначе, онъ упомянулъ бы о немъ.

11 Въ VI ч. записокъ о жизни Петра I. Послѣдній въ запискахъ Русскихъ людей Спб. 1841, 8. Оба изданія, кажется, неполны или напечатаны съ рукописей, въ которыхъ были перемѣшаны листы.

Въ началѣ его онъ помѣстилъ посвятительные стихи. Академію предполагали открыть въ Заиконоспасскомъ монастырѣ. Бывъ Строителемъ, Медвѣдевъ быть, можетъ надѣялся, вмѣстѣ быть и Ректоромъ Академіи [12].

Между тѣмъ, въ мартѣ того же года, прибыли въ Москву братья Лихуды, помѣстились въ Богоявленскомъ монастырѣ, открыли тамъ училище и приступили къ построенію особаго зданія, въ Заиконоспасскомъ монастырѣ. Въ два года оно окончено, и школа Лихудовъ переведена туда. Не удавшіеся замыслы Медвѣдева, быть можетъ, были причиною его неудовольствія съ Лихудами. Онъ началъ жаловаться, что Лихуды захватили подъ школу монастырскую землю [13]. Къ этому примѣшались Богословскіе споры о времени пресуществленія евхаристіи.

Здѣсь не мѣсто разбирать эти споры. Наклонность ли собственно къ Латинству, неумѣнье ли пользоваться иностранными сочиненіями, или вражда съ Лихудами, были причиною его упорства въ неправославныхъ мнѣніяхъ объ евхаристіи, рѣшить трудно. Какъ бы то ни было, но за сіи мнѣнія, изложенныя въ его книгѣ, названной «Манна», изданной безъ подписи его имени, и за участіе съ Шакловитымъ въ заговорѣ, Медвѣдевъ, въ 1689 году, преданный суду, »побѣжа въ Польское государство... и ятъ бысть близъ уже границы Польскія, и связанъ и возвращенъ . . . лишенъ святаго образа и именованія . . . потомъ царскимъ судомъ истязанъ по гражданскимъ законамъ огнемъ и бичьми до пролитія

---

12 Копія, или черновой отпускъ привиллегіи находится въ Московской Синодальной библіотекѣ подъ N. 44. на 21 л., въ листъ. Заглавіе и стихи (2—5) писаны Медвѣдевымъ, скорописью, а грамота полууставомъ, тоже близкимъ къ скорописи. Подпись 7190 — 1680. Новиковъ прибавилъ 1682 соотвѣтственно 7190 году. Внизу послѣдняго бѣлаго листа: „*Сицевая книга совѣтмъ изрядно заставицами златыми устроена и во алую тафту переплетена и Б. Г. Ц. поднесена іануаріа въ 25 день*, было *24* и поправлено, *на всенощномъ* (зачеркнуто) *вечеру*, а подносилъ *Ѳ. Л. Ш.* (Шакловитый?) *и подписано въ вечеру*. Это даетъ поводъ думать, что *Привиллегія* была утверждена. Быть можетъ экземпляръ съ подписями хранится гдѣ нибудь въ другомъ мѣстѣ, или утратился. Новиковъ издалъ въ VI ч. Древн. Росс. Вивл. со списка Синодальнаго. Слич. Твор. Отц. въ Русск. перев. за 1845 г. кн. 2. прибавл. стр. 188.

13 Древн. Вивл. XVI стр. 300.

крови его, и дань въ твердое хранило.“ Онъ отданъ подъ стражу въ Троицкій Сергіевъ монастырь. Туда, для увѣщанія его, патріархъ Іоакимъ посылалъ Новоспасск го архим. Игнатія, игум. Ефрема, съ Софроніемъ Лихудомъ [14]: »И съ ними посла книги Служебники, древнѣйшіе святыхъ мужей и чудотворцовъ Россійскихъ, рукописныя...» Здѣсь Медвѣдевъ, въ декабрѣ того же г., написалъ свое покаяніе, прочелъ его всенародно и отдалъ архим. Викентію, для доставленія патріарху. Получивъ оное, патріархъ Іоакимъ прочелъ его на Соборѣ, на которомъ, между прочимъ, опредѣлено книгу его «Манну» сожечь; «жити же ему тамо, идѣже повелѣнъ отъ мѣрности нашея и отъ всего освященнаго Собора, подъ крѣпкимъ началомъ у самаго искуснѣйшаго и твердѣйшаго мужа и свѣдуща Священнаго Писанія, въ молитвахъ и постѣхъ, въ смиреніи и трудѣхъ, яковыхъ можно пребывати; съ нимъ же человѣки сходится ему особно и разглаголствовати ничтоже велѣти, *бумаги и чернилъ отнюдь не давати*» [15]. Какъ ни строго было соборное опредѣленіе на Медвѣдева, но ему пришлось испытать болѣе. Онъ, »за многая злодѣйственная своя умышленія, главоотсѣченъ бысть, въ лѣто 7199 (1691), февраля въ 11 день« [16].

Не входя въ разборъ сношеній Медвѣдева съ Шакловитымъ, мы обратимся къ разсмотрѣнію изданнаго нами „*Оглавленія книгъ, кто ихъ сложилъ.*“

Первый (сколько извѣстно) сообщилъ объ немъ свѣдѣніе К. О. Калайдовичъ, въ своемъ I. Ексархѣ Болгарскомъ (М. 1824, 2.), въ слѣд. выраженіяхъ: „Нѣкто изъ принадлежавшихъ къ Московской Духовной Типографіи, вѣроятно Поликарповъ, въ любопытномъ библіографическомъ сочиненіи, конца XVII вѣка, названномъ: *оглавленіемъ книгъ, кто ихъ сложилъ*, также помѣстилъ имя нашего Ексарха, при описаніи переведенной имъ Богословіи и другой книги Дама-

---

14 См. покаяніе Медвѣдева въ рукоп. Моск. Синод. библіот. N. 346, и Москвит. 1843 г. N. 9 стр. 143.

15 Акт. Истор. V стр. 339.

16 См. рукоп. Синод. библ. стар. катал. N. 252 Москвит. 1843 г. N 9 стр. 145 и слѣд. Многое объяснится въ жизни Медвѣдева, съ изданіемъ слѣдственнаго дѣла о Шакловитомъ. Потому что въ немъ находятся допросные пункты и отвѣты Медвѣдева.

скина о осьми частяхъ слова.“ Въ примѣчаніи 46, къ этому К. О. Калайдовичъ присовокупилъ, что, „сіе, вѣроятно, первое библіографическое въ Россіи сочиненіе, расположенное по писателямъ, съ означеніемъ рукописныхъ и печатныхъ ихъ сочиненій и переводовъ, и съ выпискою первой строки изъ каждой книги, прежде хранилось въ Духовной типографской библіотекѣ (куда сія рукопись *прислана съ Патріарша двора* въ ѧѕ, 1697. *году*), а теперь находится въ Синодальной библіотекѣ подъ No 828. Оно писано въ 4 самою мѣлкою скорописью.“ Въ Дополненіяхъ на стр. 216 сказано, что „о семъ трудѣ (*Златоструѣ*) Симеона (во 156 словахъ) замѣчено и въ библіографическомъ сочиненіи 1697 г., на л. 1.“ и что „Ексарховы переводы, Богословія и книга о осьми частяхъ слова, показаны подъ числами 6 и 49.“

Все это справедливо, исключая того, что въ Оглавленіи выписаны начальныя слова не только книгъ, но и статей, а самое главное, что оно составлено не *Ѳеодоромъ Поликарповымъ*, а *Сильвестромъ Медвѣдевымъ*, значитъ не въ 1697 году.

Изъ сочиненій Поликарпова не видно, чтобы онъ былъ знакомъ съ Малороссійскимъ языкомъ и въ особенности Польскимъ, но въ Оглавленіи книгъ довольно часто встрѣчаются при описаніи Славянскихъ книгъ слова Польскія и правописаніе Малороссійское, какое было въ употребленіи между учеными того времени Бѣлоруссами. Тамъ напр. вм. монахъ или мнихъ, здѣсь пишется *монаха*; вм. монастырь, *монастиръ*; вм. языкъ Русскій, *Московскій* и т. д. Но самое главное удостовѣряетъ насъ въ этомъ почеркъ, которымъ писано все оглавленіе, бойкій, мѣлкій, четкій и красивый. Мы уже видѣли, что Медвѣдевъ „первѣе бѣ писецъ гражданскихъ дѣлъ, рекше Подъячей.“ Этотъ почеркъ, какъ Русскій, такъ и Польскій, совершенно сходенъ съ собственноручными его письмами, находящимися въ библіотекѣ М. П. Погодина, въ Сборникѣ изъ коллекціи П. М. Строева (см. замѣч. 3). На приложенномъ здѣсь снимкѣ половина верхняя снята съ Оглавленія книгъ, а нижняя изъ писемъ Медвѣдева, именно: № I: начальныя строки статьи объ *Аѳанасіи Александрійскомъ* (25); № II: начало описанія книги *Небеса* (93); № III: описаніе большаго Катихизиса 1627 г. (115); № IV:

оглавленіе *Антиграфа* (12) наПольскомъ языкѣ. № V: черневое письмо Медвѣдева на Польскомъ къ Гутменсу; № VI: письмо его же на Рускомъ языкѣ. Такимъ образомъ на одной страницѣ помѣщены снимки съ описанія главнѣйшихъ предметовъ Оглавленія и подпись Медвѣдева на Русскомъ и Польскомъ языкахъ. Видно, что Медвѣдевъ писалъ по-Русски какъ природный Русскій, и по-Польски какъ Полякъ, чему примѣровъ не много. Самъ учитель его, Полоцкій, писавшій довольно исправно по-Польски, почти вовсе не умѣлъ писать по-Русски, отъ чего и писалъ нерѣдко Русскія сочиненія Польскимъ шрифтомъ. Издатель, имѣвши возможность видѣть не одну книгу руки Медвѣдева, и поэтому твердо увѣренный, что *Оглавленіе* несомнѣнно имъ писано, старался изъ писемъ и Оглавленія Медвѣдева выбрать не столько сходнѣйшее по почерку, сколько интереснѣйшее по содержанію. Оглавленіе писано тщательнѣйшимъ образомъ, чрезвычайно убористо (Медвѣдевъ старался большую часть статей и съ началомъ уписывать на одной строкѣ), а письма вечеринѣ, разгонистѣе, не такъ тщательно. При всемъ этомъ всякій скажетъ, что то и другое писано одною рукою. Это совершенное сходство сихъ двухъ почерковъ не оставляетъ болѣе никакого сомнѣнія, что сочинителемъ Оглавленія книгъ былъ *Сильвестръ Медвѣдевъ.*

Цѣль составленія Оглавленія вѣроятно была та, чтобы узнать, „кто которую книгу сложилъ и написалъ“. Для ученыхъ занятій, для переводовъ Отцовъ Церкви и изданія ихъ необходимо было прежде знать, что было сочинено и переведено, что напечатано и что нѣтъ, чтобы не трудиться попапрасну надъ переводомъ и изданіемъ. Для этого тогда же сдѣлано *Оглавленіе Великихъ Четіихъ Миней митр. Макарія;* переведено: Изъявленіе вещей, обрѣтающихся въ книгахъ дѣяній *Сѵнодовъ* Селенскихъ и Помѣстныхъ (изд. въ Парижѣ 1656 г.); озаглавлены творенія *І. Златоуста, Ѳеодорита Кирскаго, Василія Великаго, Григорія Богослова и Іоанна Дамаскина*[17].

Цѣль прекрасная, но каково она выполнена?

---

17 Москвит. 1846 г. No. 2 стр. 144.

Во всякомъ дѣлѣ важны пріемъ и манера, съ которыми принимаются за него. Очень часто ларчикъ просто открывается; надобно только умѣвши взяться за него. Медвѣдевъ мастерски взялся за свое дѣло, и выполнилъ его какъ нельзя лучше.

Для составленія *Оглавленія* сдѣлалъ онъ себѣ книгу; въ нее и началъ вписывать творенія, по алфавиту именъ сочинителей, начиная съ Аѳанасія Александрійскаго. Но какъ съ одной стороны нельзя было имѣть подъ руками именно тѣхъ книгъ, какія слѣдовали бы по алфавиту, по этому надобно было оставлять пробѣлы; съ другой, нельзя угадать, сколько послѣ какой буквы оставлять бумаги [18], то для устраненія этого неудобства Медвѣдевъ сталъ описывать книги, не держась алфавита, а для удобнѣйшаго пріисканія, въ началѣ самой книги сдѣлалъ Алфавитъ именъ и предметовъ, съ указаніемъ на *знаменія* или нумера, подъ которыми они описаны въ самомъ Оглавленіи. Но такъ какъ при описаніи Сборниковъ, каковы *Сборникъ большой* (названный у Медвѣдева Торжествешникомъ), изд. въ Москвѣ 1647. 2; Соборникъ малый о чести и поклоненіи иконъ, изд. тамже 1648, 4, и нѣкоторыхъ рукописей усмотрѣлъ, что они взаимно между собою сходны, то не описывая каждаго порознь, онъ означилъ ихъ буквами въ самомъ началѣ книги, и размѣстилъ содержащіяся въ нихъ статьи подъ именами писателей, прибавляя при каждой слѣд. знаки: ⁜ „*рукописное*;“ † „*чтено*;“ ⁜ „*рукописное чтено*;“ наконецъ ✝ „*чтено и знаменовано*;“ т. е. читано и размѣщено подъ именами авторовъ. Но какъ при размѣщеніи статей, содержащихся въ Сборникахъ, ему открылось, что почти половина ихъ принадлежитъ дѣйствительно, или по крайней мѣрѣ приписана, І. Златоусту, то, чтобы не искать долго каждой статьи и не вписывать по дважды, Медвѣдевъ придумалъ размѣщать ихъ по алфавиту начальныхъ словъ. Изобрѣтеніе оригинальное и

---

18 Описавши трехъ авторовъ, Аѳанасія Александ., Василія Великаго и Григорія Богослова, онъ увидѣлъ эту неудобства. Для твореній Василія В. недостало мѣста, что замѣтно по листу, вклеенному другой бумаги. Поэтому у него и слѣдуетъ за Григоріемъ Богословомъ Кириллъ Іерусалимскій, за тѣмъ Максимъ Грекъ, послѣ него Іоаннъ Дамаскинъ.

чрезвычайно полезное. Въ послѣдствіи Фабриціи сдѣлалъ тоже въ своей библіотекѣ, размѣстивъ статьи I. Златоуста по алфавиту начальныхъ, словъ, съ указаніемъ на изданія Монфоконово, Савиліево и Дуцѣево (Bibl. Gr. ed Harl. t. VIII p. 462-532), и Маттей въ описаніи Греческихъ рукописей Московской Синодальной библіотеки (edit. Lips. 1805, 8. p. 359-372). Этотъ трудъ вполнѣ достоинъ подражанія. Если бы такимъ образомъ подобрать всѣ переводныя и даже оригинальныя, въ особенности мѣлкія, статьи, то открылось бы, что иная статья приписывается, по крайней мѣрѣ, пяти сочинителямъ. На заглавія полагаться нельзя.

Теперь посмотримъ на самое описаніе а) рукописей, и б) печатныхъ книгъ.

Достоинство библіографа состоитъ въ *полнотѣ*. У Медвѣдева книги описаны подробно. Во всякой книгѣ перечислены всѣ статьи и выписаны заглавныя слова каждой. Такъ сочиненія Антіоха Черноризца (No. 10), Діонисія Ареопагита (65), Нила Кавасила (157) и другихъ. При тѣхъ книгахъ, гдѣ въ предисловіи или послѣсловіи есть свѣденія о жизни автора, или обстоятельствахъ перевода, Медвѣдевъ предлагалъ оныя въ сокращеніи, сдѣланномъ съ всею тщательностію библіографа. Вотъ для примѣра о Діонисіѣ Ареопагитѣ (No. 65): „Діонисій Ареопагитъ списа сія словеса, яже Ософосій митр. града Сура, или Сера, преложи въ языкъ Словенскій своимъ нѣкдивеніемъ, монахомъ Исаіемъ, соверши же въ неполучное время, егда Деспоты Сербскія Углешь и Волкашъ или Волкашинъ братъ его въ Македоніи съ ѳ вои отъ Турокъ погибоша. Мню тогда племя седми деспотъ конецъ прія, лѣта 6879-е, Индик. 9.“ Читателямъ извѣстно это многорѣчивое предисловіе переводчика Діонисія Ареопагита (внесенное въ нѣкоторые Хронографы) изъ Описанія рукописей Румянцовскаго Музея. Оно тамъ напечатано вполнѣ, и занимаетъ пять печатныхъ столбцевъ въ 4-ку. Любопытные могутъ провѣрить, умѣлъ ли Медвѣдевъ дѣлать извлеченія, и сличить самое описаніе съ описаніемъ А. Х. Востокова. Ни сколько не думая охуждать нашего перваго Библіографа-Критика, мы скажемъ, что Медвѣдевъ едва ли не аккуратнѣе его выполнилъ свое дѣло. Г. Востоковъ выписалъ все предисловіе, описалъ по-

дробно внѣшнія примѣты рукописи, киноварь, заставки, золотыя буквы, перепечаталъ вставленныя двѣ лѣтописныя записки, писаныя другимъ почеркомъ, не забылъ вкладной, разсмотрѣлъ правописаніе рукописи. Упомянулъ о томъ, что твореній Ареопагита былъ другой переводъ 1675 г., и что Парафрасисъ Пахимера, перев. О Поликарповымъ, еще не изданъ, что Діонисія Ареопагита сочиненія были уже изданы въ Москвѣ 1787 г. въ новомъ переводѣ и проч. Все это очень хорошо, но, при такомъ подробномъ описаніи, забыто самое главное, именно, не перечислены творенія Діонисія Ареопагита и не выписаны начальныя слова каждой статьи, какъ это сдѣлалъ Медвѣдевъ, а только приведено общее заглавіе, написанное киноварью.

Возмемъ другой примѣръ о *толковыхъ Псалтиряхъ*, книгахъ употребительнѣйшихъ во всемъ Христіанскомъ мірѣ, съ древняго до настоящаго времени. Всѣмъ извѣстно, что они были толкованія Аѳанасія Александрійскаго, Ѳеодоритова, Брунона Гербиполенскаго и Максима Грека, разныхъ толковниковъ. Сдѣлаемъ объ нихъ выправку по каталогамъ и обстоятельнымъ описаніямъ рукописей. Въ каталогѣ рукоп. Академіи Наукъ П. Соколова, Спб. 1818. г., толковыхъ Псалтирей нѣтъ. Въ Славяно-Русскихъ рукописяхъ г. Сахарова, Спб. 1859, 8, тоже нѣтъ. Въ описаніи рукоп. Гр. Толстова значится двѣ толковыхъ псалтири Аѳанасія Александрійскаго. Первая Отд. I, No. 272, описана такъ: „Аѳанасія Александрійскаго толкованіе Псалтири“ полууставная рукоп. и проч. Внѣшнія примѣты, ни слова о содержаніи. Вторая, Отд II. No. 54: „*Псалтырь толковый Аѳанасія Архіепископа* (Александрійскаго). Скорописная рукопись XVII вѣка, на 569 листахъ;“ и только: опять ни слова о содержаніи. Въ каталогѣ Славяно-Россійскихъ рукописей П. П. Царскаго (М. 1856, 8 отд. III, No. 25) тоже самое: „Аѳанасія Александрійскаго Толкованіе Псалмовъ (прерыв. 25-мъ), поч. полууставный, XVI вѣка, 72 листовъ.“ И послѣ этой справки вы ровно ничего не узнали.

Но вотъ вы обращаетесь къ описанію Русскихъ и Словенскихъ рукописей Румянцовскаго Музея. Въ немъ по указателю значится четыре списка Псалтири съ толкованіемъ *Аѳанасія* Александрійскаго подъ No. 551—554, и только здѣсь

находите, что толкованіе перваго Псалма начинается: *Пророчество се ся совершаетъ...* Между тѣмъ вы сейчасъ нашли бы у Медвѣдева (No. 22) начало толкованія перваго и слѣдующихъ пяти псалмовъ.

Если вамъ захочется узнать о содержаніи Псалтири блажен. *Ѳеодорита*, то не только въ прежнихъ каталогахъ, но и у самаго г. Востокова не найдете этого. Ему почему-то не разсудилось выписать начала, между тѣмъ у него нѣсколько строкъ изъ Славянскаго предисловія сличено съ Греческимъ подлинникомъ твореній Ѳеодоритовыхъ (No. 554), выписана приписка, разсмотрѣно правописаніе и проч. А у Медвѣдева (No. 158) читается: „Псалма 1 толков. Ѳеодоритово: *Отъ сего легко.*“ По этому вы тотчасъ же отличите толковую Псалтирь блаж. Ѳеодорита отъ Аѳанасіевой.

О толковой Псалтири *Бруноа* еписк. Вирцбургскаго или Гиперболенскаго тоже напрасно будете искать свѣденій во всѣхъ нашихъ библіографическихъ пособіяхъ. У преосвящ. митр. Евгенія, въ его Словарѣ Духовныхъ Писателей (I, 114), довольно подробно говорится о сочинителѣ и переводчикѣ сей Псалтири, перечислены всѣ приложенныя къ ней статьи, а не выписано началъ ни предисловія, ни толкованія. То и другое можете видѣть у одного Медвѣдева (No. 27): „Предисловіе. *Не новая учиняемъ.* Перваго Псалма стихъ 1 толкованія: *Сей Псаломъ того ради.*“

Нѣтъ почти нужды въ наше время говорить о важности описанія книгъ и статей съ началами. Раскройте Фабриціевъ каталогъ житій, напеч. въ его Греческой библіотекѣ [19], и вы тотчасъ же поймете всю важность и необходимость этого. На одно *Рождество* Христа Спасителя въ немъ перечислено 29 сказаній и словъ разныхъ церковныхъ учителей и изъ нихъ 5 принадлежатъ І. Златоусту, четыре Проклу, патр. Константинопольскому. Въ самомъ Оглавленіи книгъ Медвѣдева на Рождество пресв. Богородицы І. Златоустаго три слова; на ея Успеніе два слова Андрея, архіеп. Іерусалимскаго, два же Андрея Критскаго. На Рож-

---

19 По изд. Гарлеса т. X. стр. 181 — 345.

дество Хрістово три слова I Златоуста, на Крещеніе два слова Григорія Богослова (См. Указатель). Теперь спрашивается: какъ отличите вы этѣ слова одно отъ другаго по описаніямъ рукописей, въ которыхъ не приведено начальныхъ словъ каждой статьи? Тоже самое должно сказать и о Русскихъ сочиненіяхъ. Иностранные библіографы давно это поняли. Монфоконъ, Бандини, Ламбецій и Гардтъ всегда такъ дѣлали. Послѣдній даже и заключенія статей приводилъ въ своемъ каталогѣ. Вы скажете, что это будетъ очень подробно, безъ особенной надобности увеличитъ каталогъ. И на это есть средство. Выписывайте начальныя слова статей, сокращая заглавіе, если оно слишкомъ длинно, или вовсе оставляя, если нельзя сократить, какъ это дѣлалъ Гардтъ и какъ поступалъ нашъ библіографъ Маттей [20], но не могите оставлять начальныхъ словъ. Въ одномъ мѣстѣ онъ не приводитъ начала, и тутъ же оговаривается, что сдѣлалъ это по забвенію[20].

Важность выписки начальныхъ словъ чувствовалъ и Медвѣдевъ, по этому не выписалъ начала статей только въ тѣхъ книгахъ, гдѣ они не послужили бы рѣзкимъ отличіемъ статей, какъ напр. въ *Пчелѣ* (No. 174) и учительномъ Евангеліи (No. 111), гдѣ каждая глава начин. текстомъ Свящ. Писанія, въ *Патерикѣ* Синайскомъ (No. 166), гдѣ почти каждый отдѣлъ начин.: „*Рече авва*,“ безъ заглавій? Въ замѣнъ этого онъ изъ предисловія Патерика кратко изложилъ содержаніе онаго, сказалъ, что состоитъ изъ 335 главъ, и представилъ начало первой главы. Конечно, при этомъ не худо бы сличить сей Патерикъ съ извѣстнымъ ему Лимонаремъ (No. 185), состоящимъ изъ 219 главъ, напеч. въ Кіевѣ, въ 1628 году, и по содержанію совершенно сходнымъ съ патерикомъ Синайскимъ. Но какъ требовать отъ Медвѣдева того, чего не сдѣлали еще и доселѣ наши библіографы? Изъ множества Патериковъ переводныхъ Толстовской библіотеки ни одинъ не описанъ обстоятельно. Да и Издатели описанія въ то время видно не имѣли еще о Патерикахъ надлежащаго понятія, потому что смѣшивали

---

20 Hic. oblitus fueram initium notare No. 184 F. 242 pag. catal. 121.

Патерикъ Скитскій со Старчествомъ (Предисл. XXIV); а это двѣ книги совершенно разныя. Скажемъ болѣе, что и въ довольно подробномъ описаніи Патерика азбучнаго, Румянцовскаго Музея (No. 307) перечислены буквы, подъ которыми расположены сказанія подвижниковъ, выписаны приписки и разсмотрѣно правописаніе рукописи, но не приведено начальныхъ словъ не только каждаго, но даже и перваго отдѣла; отъ этого, не видавши рукописи, вамъ нельзя будетъ рѣшить, сходенъ ли этотъ Патерикъ съ Греческимъ, и какимъ именно, въ какомъ онъ отношеніи къ печатнымъ Славянскому 1791 г. изд. въ Супраслѣ, и Русскому въ Москвѣ въ 1845 году.

Составитель Оглавленія книгъ, при описаніи сличалъ ихъ между собою. Такъ Номоканонъ съ толкованіемъ Аристина (No. 160) сличенъ у него съ печатною Кормчею и Никономъ Черныя горы. Переводъ 47 словъ Григорія Богослова, сдѣланный Епифаніемъ Славинецкимъ, сличенъ у него съ древнимъ переводомъ 16 Словъ Григорія Богослова, истолкованныхъ Никитою Праклійскимъ (No. 44)[21]. Изъ приведенныхъ примѣровъ умѣнья, съ какимъ озаглавлены Медвѣдевымъ *рукописи* читатель видѣлъ, что онъ во многомъ не только не уступалъ, но даже превосходилъ и современныхъ библіографовъ. Теперь посмотримъ, какъ описывалъ онъ *печатныя* книги.

Если цѣль библіографа изложить подробно содержаніе книги, то всякое сочиненіе, рукописное ли оно, или печатное, для него должно быть безразлично. Такъ думалъ и Медвѣдевъ, почему и описывалъ съ такою же подробностію печатныя книги, какъ и рукописи. Такъ описаны у него *Ефремъ Сиринъ* (No. 80), изъ листа въ листъ, съ началами, *Феодоръ Азукарь* (No. 198), *Скрижаль* патр. Никона (No. 99) *Книга о вѣрѣ* (No. 55), *Евфонія* (No. 73) и т. д. Если книга слишкомъ много имѣетъ главъ, то Медвѣдевъ выписывалъ одни начальныя слова каждой. Такъ поступилъ онъ при опи-

---

21 Сличи Кеппена Библіогр. листы No. 7 кол 87. Творенія Св. Отцевъ въ Русскомъ перев. 1844 кн. 4. стр. III и IV.

саніи *Василія Великаго о постничествѣ* (No. 29). Предисловія и послѣсловія Издателей всегда приводилъ онъ въ сокращеніи. Положимъ, что они *немаловажны* [22]; но какъ же дорожить ими, упуская изъ виду *содержаніе* книги. Во всѣхъ нашихъ описаніяхъ *старопечатныхъ* книгъ, не говоря о Сопиковѣ, если Издатели не излагаютъ содержанія книги? то и Библіографъ умалчиваетъ о немъ. Сопиковъ почти первый принялся за это, былъ человѣкъ неученый, значитъ ему простительно. Притомъ же онъ составлялъ подробную роспись всѣхъ вышедшихъ на Славянскомъ языкѣ книгъ до 1815 года, почему и долженъ былъ пользоваться каталогами. Одно, чего нельзя ему простить, что не отмѣтилъ, которую книгу онъ видѣлъ самъ, и которую взялъ изъ каталоговъ, какъ то дѣлалъ тщательный Кеппенъ въ своемъ спискѣ первопечатныхъ книгъ [23]. Но и онъ, къ сожалѣнію, не могъ не только подробно описать многихъ книгъ, за неимѣніемъ ихъ подъ руками, но даже привести подлинныхъ заглавій. Продолжателямъ сихъ трудовъ, описывавшимъ собранныя книги въ одно мѣсто и имѣвшимъ въ виду данныя своихъ предшественниковъ, непростительно было опустить это.

Между тѣмъ, что вы у нихъ встрѣчаете? Что такая-то книга издана тогда-то и тѣмъ-то, на столькихъ-то листахъ, помѣта по листамъ, или тетрадямъ, коихъ столько-то. За тѣмъ, выписка заглавія, почти всегда сформированнаго самими Издателями, ихъ *преди* или *послѣ*-словія, и только. А что находится въ книгѣ? Богъ вѣсть, и развѣ тотъ, кто имѣлъ въ рукахъ эту книгу. Между тѣмъ, такое обстоятельное описаніе старопечатныхъ книгъ почти, вовсе безполезно для описанія рукописей и замедляетъ ходъ самой печатной библіографіи. Вы хотите описать, или просто изъ любопытства сличить, какое нибудь напечатанное твореніе, хоть напр. *Ефрема Сирина*. Естественно, вамъ нужно знать, то ли напечатано, что находится въ вашей рукописи, и если то самое, то все ли и въ томъ ли же порядкѣ?

---

22 Указат. Матер. Истор. въ Ж. М. Н. Пр. 1854. §. 77.

23 См. библіографич. листы 1823 г. NN. 6, 16, 17, 21, 26, 31, 39.

Раскрываете библіографическія сочиненія, и въ нихъ находите одинъ годъ и мѣсто изданія; въ другихъ, болѣе подробныхъ, счетъ листовъ и т. д., наружныя примѣты, выписку изъ послѣсловія издателей, а о содержаніи ровно ничего. Значитъ, по описаніямъ вы не можете рѣшить: сходна ли ваша рукопись съ печатнымъ изданіемъ. Но будь это изданіе описано такъ, какъ это сдѣлано у Медвѣдева (No. 30), изъ листа въ листъ, съ началами, тогда вамъ не нужно бы имѣть и самой книги. Но этому такія описанія печатныхъ книгъ мало приносятъ пользы для описанія рукописей. Столько полезны онѣ и для самыхъ печатныхъ книгъ. Возьмемъ того же Ефрема Сирина. Если ихъ было (а ихъ и дѣйствительно было) нѣсколько изданій, то какъ рѣшите вы, чѣмъ они разнятся одно отъ другаго.? А если къ тому же попадется вамъ которое нибудь безъ выходнаго листа, это еще болѣе затруднитъ васъ, потому что вы не найдете съ какого листа начинается какое слово въ извѣстномъ изданіи, во всѣхъ описаніяхъ выставленъ одинъ общій счетъ листовъ. Эта трудность въ особенности чувствуется при опредѣленіи годовъ и даже мѣстъ изданія Богослужебныхъ книгъ. Сколько есть Апостоловъ и особливо Евангелій неполныхъ, и какой опытности, знанія и труда стоитъ пріурочить ихъ къ тому или другому году! Но будь извѣстныя доселѣ, описаны *обстоятельно*, будь по крайней мѣрѣ отмѣчено, что напр. текстъ евангелиста Марка въ Виленскомъ изданіи 1575 года начинается съ листа 106, и т. д., тогда вы сейчасъ же узнали бы, извѣстно ли ваше Евангеліе библіографамъ или нѣтъ, и какое оно именно. Значитъ, нужно описывать подробно и печатныя Богослужебныя книги. Кромѣ этой чисто библіографической пользы и необходимости, тутъ будетъ польза и ученая. Если бы озаглавлены были всѣ рукописныя и печатныя Псалтири и Часословы, простые и съ возслѣдованіемъ, Требники, большіе и малые, Служебники, минеи Общія, Аноологіоны и т. д., то историкъ Богослужебныхъ книгъ сейчасъ бы опредѣлилъ, какая изъ нихъ не измѣнилась въ своемъ составѣ, какая приноровлена къ потребностямъ церкви Греко-Россійской; могъ бы приблизительно сказать, когда это сдѣлано, и избѣжалъ бы многихъ погрѣшностей, въ которыя онъ теперь неизбѣжно дол-

женъ впасть за неимѣніемъ данныхъ. Нельзя же одному прочитать и даже пересмотрѣть всѣхъ книгъ; а отчего не дѣлать этого библіографу, въ особенности когда это необходимо и для успѣховъ самой библіографіи.

При такой подробности Медвѣдевъ съ чрезвычайною точностію и сжатостію описывалъ книги. Ни одного ненужнаго слова, ни одного излишняго замѣчанія. Перечтите всѣ его извѣстія о сочинителяхъ, переводчикахъ и издателяхъ книгъ, и вы не найдете и тѣни той пустой фразеологіи и ненужныхъ разсужденій, какія видите въ другихъ его сочиненіяхъ. Здѣсь онъ настоящій библіографъ: точенъ, формаленъ, всегда ровенъ и вѣренъ самъ себѣ.

Но при всѣхъ этихъ достоинствахъ библіографическихъ трудовъ, надобно, чтобы они были по возможности *полны*, обнимали произведенія всѣхъ отраслей наукъ. Оставляя отдѣлъ переводный, бросимъ бѣглый взглядъ на сочиненія *Славяно-Русскія*. Не многія изъ произведеній Славяно-Русской письменности неизвѣстны были Медвѣдеву.

Подъ именемъ просвѣтителя Славянъ, *Кирилла, Философа Болгарскаго* (No. 119), встрѣчаемъ у него извѣстное слово о Мытарствахъ, напечатанное сначала въ Златоустѣ, потомъ у К. О. Калайдовича, въ Памятникахъ XII вѣка, подъ именемъ Кирилла Туровскаго (стр. 92). Мы имѣемъ полное право усомниться въ мнѣніи К. О. Калайдовича, тѣмъ болѣе, что это слово ни по заглавію не приписывается Кириллу Туровскому ни въ одномъ извѣстномъ спискѣ, ни по содержанію своему не сходно съ прочими его твореніями. Къ тому же есть и другія поученія, какъ напр. (стр. 86.) на Пятидесятницу, которое скорѣе можно и должно приписать св. *Клименту*, епископу Словѣньскому. Творенія и переводы *Іоанна, Екзарха Болгарскаго*, всѣ были извѣстны Медвѣдеву. Этимъ мы ни сколько не думаемъ унижать важнаго во многихъ отношеніяхъ изданія Іоанна, Екзарха Болгарскаго. Читатель самъ пусть рѣшитъ, кому принадлежитъ честь этого открытія, и то, не отсюда ли взяты имъ свѣденія о трудахъ Симеона, кн. Болгарскаго, Констан-

типа епископа, и не трудъ ли Медвѣдева подалъ ему мысль сличить древній переводъ Богословія съ переводомъ Славянецкаго, и проч. Для насъ изданіе Екзарха Болгарскаго важно во всякомъ случаѣ. Въ немъ разсѣяно множество по тогдашнему времени новыхъ свѣденій, собрано и издано все (даже съ излишкомъ), относящееся къ этому предмету. Знакомый съ Синодальною, Типографскою, Архивскою, и другими библіотеками, Издатель въ примѣчаніяхъ помѣстилъ множество, истинно драгоцѣнныхъ указаній. Не удивительно ли, что въ такой прекрасной монографіи не выписаны начала статей ни одной книги, начиная съ перевода Богословія Дамаскина? Между тѣмъ, К. О. Калайдовичу извѣстно было Оглавленіе книгъ Медвѣдева!

Ученые труды *Константина* философа, ученика св. Меѳодія, переводъ словъ Аѳанасія Александрійскаго, сдѣланный, по повелѣнію Симеона, князя Болгарскаго (No. 23), тоже описаны у Медвѣдева, и въ томъ самомъ спискѣ Тудора Доксова, писавшемъ на устіи Тыча. Зналъ онъ и „молитву по алфавиту“ его же сочиненія[24]. *Златоструй*, собранный самимъ княземъ Симеономъ, Медвѣдевъ размѣстилъ весь подъ статьею Златоустъ, по алфавиту начальныхъ словъ каждой главы, и описалъ его въ таблицѣ сокращеній (См. ниже стр. xxx).

Изъ произведеній собственно *Русскихъ* Медвѣдевъ упоминаетъ сочиненіе: „*Владиміра*, В. К. Кіевскаго, *о десятинахъ церковныхъ и судѣхъ*, и духовный его листъ“ (No. 32), *Ярославовъ судъ* (No. 196); также: *Кирилла, митр. Рускаго*, „о постановленіи Владимірскаго еписк. правило,“ и даже его „*вопрошеніе къ Нифонту*, еписк. Великаго Новаграда, о нѣкихъ винахъ“ (No. 120). Значитъ, всѣ главные памятники древняго Русскаго церковнаго и гражданскаго права были ему извѣстны. Равно и произведенія нашихъ Русскихъ духов-

---

24 Эта молитва напечатана при переводѣ Кирилла и Меѳодія Добровскаго. Нач: *Азъ словомъ симъ молюся Богу*. Въ нѣкоторыхъ спискахъ ясно говорится, что сочинитель молитвы *шествіе творилъ по слѣду учителя, имени его и дѣлу послѣдуя*. Она извѣстна въ древнихъ пергаминныхъ спискахъ, значитъ не льзя сказать, чтобы она приписана была Константину Философу въ позднѣйшее время.

ныхъ винтій: *Кирилла*, списк. *Туровскаго* (No. 121 — 125) на Цвѣтоносіе, на Снятіе Христа со креста, на Вознесеніе Господне, на Соборъ св. Отецъ, его Сказаніе о черноризтѣмъ чину, и даже Притча о души человѣчестѣй. Онъ зналъ и Слова *Григорія Цамблака*, называемаго въ рукописяхъ епископомъ Россійскимъ (No. 51). Здѣсь перечислены съ началами всѣ замѣчательныя сочиненія митр. *Фотія*, о которыхъ доселѣ не было обстоятельнаго извѣстія, и приведено вкратцѣ содержаніе его трогательной духовной грамоты „въ немъ же сказуетъ себѣ имѣти наставника Акакія отъ Аммореи, понуждена же на митрополію Рускую Мануиломъ царемъ Греческимъ и рукоположена Матоеемъ патріархомъ лѣта: 6917.Сен 1 инд. 2, на престолъ же пришедша лѣта 6959-е инд. 9... преставлшася же лѣта 6959 г. іул. 2.“ Въ его твореніяхъ много найдется матеріаловъ для исторіи церкви его времени, въ особенности въ словѣ „о мятежи церковнемъ,“ и посланіяхъ „о св. Антоніи и Осодосіи по храненіи чина въ Печерокіевскую Лавру“, и „въ обитель св. Богородицы Успенія.“

Зналъ онъ и произведенія того смутнаго въ Руской церкви и державѣ времени, когда, съ истеченіемъ седми тысячь лѣтъ отъ сотворенія міра, появилась, доселѣ неразгаданная, ересь *Стригольниковъ*. Къ этому времени относятся *Миротворный кругъ* архіеп. Геннадія (No. 56), „Св. *Іосифа* игумена *Волоколамска* словеса на сретики Новгородскія, прелщенныя Іудеяниномъ *Схаріемъ* (пришедшимъ въ великій Новъ градъ съ В. К. Кіевскимъ Михаиломъ сыномъ Александровымъ, лѣта 6909), въ Іудейство *Діонисіа* попа и прочія, на Іудеанина *Іосифа Слепца Скарабея* и *Моисея* Хапуша.“[25]

Медвѣдеву извѣстны были и неполненныя Христіанскаго созерцанія творенія *Нила Сорскаго* (No. 159) и Уставъ его обители.

---

25 Въ перечисленіи 16 словъ сказано *12 „пяти,“* не отъ того, чтобы его во все не было сочинено, а отъ того, что оно встрѣчается въ весьма рѣдкихъ спискахъ. Его нѣтъ ни въ одномъ изъ *Просвѣтителей* даже библіотеки Іосифова Волоколамскаго мон., и въ Макарьевскихъ минеяхъ подъ 31 числомъ Іюля мѣсяца. Оно есть въ одномъ спискѣ Московскаго Главнаго Архива Министерства Иностранныхъ дѣлъ. Причина утраты сего слова очевидна. Святитель, на котораго мѣтилъ преп. Іосифъ, былъ самъ митр. Зосима, покровительствовавшій Стригольникамъ.

Съ особеннымъ тщаніемъ занялся онъ разсмотрѣніемъ сочиненій и переводовъ *Максима Грека*[26].

Разсматривая толковую *Псалтирь*, переведенную прп. Максимомъ, Медвѣдевъ перечислилъ всѣхъ толкователей оной, выписалъ начало предисловія и толкованія перваго псалма оной. За тѣмъ озаглавилъ съ началами всѣ слова, главизны и посланія, чего не сдѣлано не только въ описаніи рукописей Гр. Толстова, но и въ описаніи Румянцовскаго Музея. При этомъ отмѣчено, что канонъ св. Духу и Слова 72, 78, и 79, напечатаны. Послѣ этого перечислены молитвы его, Пѣніе на Успеніе Богородицы[27], и переводы похвальнаго слова арх. Михаилу и житія Діонисія Ареопагита, не вошедшія въ собраніе его сочиненій.

Говоря такъ подробно о Максимѣ Грекѣ, Медвѣдевъ не забылъ упомянуть и о ученикѣ его, *Зиновіи*, написавшемъ книгу на ересь *Ѳеодосія Косова* (No. 82).

Не менѣе подробно описалъ онъ труды современника своего, *Епифанія Славинецкаго* (No. 79). Эта статья тѣмъ любопытнѣе, что при большей части ученыхъ трудовъ его выставлены годы и числа когда что начато и окончено. Не забыта и „исторіа о разореніи Московскія земли“ келаря *Аврамія Палицына* (No. 4), описанъ и *Хронографъ*, собранный отъ книгъ бытійскихъ и лѣтописцевъ Греческихъ, Сербскихъ, Болгарскихъ же и Русскихъ (No, 194), и *Космографія* (No. 151.).

Теперь прошло болѣе полутораста лѣтъ, какъ составлено Медвѣдевымъ Оглавленіе книгъ, и послѣ всѣхъ въ этомъ родѣ трудовъ, оно не потеряло своей цѣны ни для печатной, ни для рукописной, библіографіи. Мы этимъ вовсе не думаемъ

---

26 Замѣчательно, что въ составленной имъ краткой біографіи прп. Максима пропущенъ годъ прибытія его въ Москву. Видно что Медвѣдевъ сомнѣвался принять ли годъ, выставленный жизнеописателемъ за годъ принятія державы В. К. Василіемъ Іоанновичемъ, или за время осмотра палатъ и отправленія требованія въ Грецію. Въ послѣдствіи изъ актовъ открылось, что прп. Максимъ прибылъ не въ 1506, а въ 1518 году. Акты Истор., т. 1. No. 121 и 122; и примѣчаніе къ нимъ.

27 Упомянутое однимъ авторомъ статьи о Максимѣ Грекѣ, Москвит. 1812. No. 11.

утверждать, чтобы трудъ Медвѣдева былъ совершенъ во всѣхъ отношеніяхъ. Кто же безъ недостатковъ? И на солнцѣ, говорятъ, есть пятна. Тщательное разсмотрѣніе и добросовѣстныя разъисканія исправятъ его въ нѣкоторыхъ статьяхъ. Поубавятъ нѣкорыхъ писателей, какъ напр. Творенія св. *Климента*, епископа *Словѣнска*, означеннаго здѣсь подъ двумя статьями (No. 125 и 126), соединятъ въ одну, *Кирилла Туровскаго* (121) съ *Кирилломъ* епископомъ (122) *и Кирилломъ* монахомъ (125), и отнимутъ у сего послѣдняго житіе св. *Саввы Освященнаго*, принадлежащее Кириллу, тоже монаху, но *не Русскому*, а *Скиѳопольскому*[28]. Трудно найти теперь что либо неизвѣстное, нигдѣ неупомянутое по этому, если библіографическое сочиненіе описываетъ съ бо́льшею подробностію что либо, или предлагаетъ новые вопросы для рѣшенія, въ такомъ случаѣ это сочиненіе не излишне. Гдѣ вы встрѣтите извѣстіе о переводѣ книги *Аристотеля* (No. 18), *Оукидидовыхъ* уставовъ гражданоправительныхъ (No. 188); о посланіи *Луки*, патр. Константинопо́льскаго, къ *Андрею* Боголюбу (No. 155), о сочиненіяхъ *Антонія Подольскаго* (No. 14)?

Будь изданно Оглавленіе книгъ нѣсколькими годами ранѣе, тогда не возникло бы многихъ библіографическихъ недоумѣній и споровъ. Тѣмъ, кто слѣдилъ за ходомъ нашей библіографіи, думаю, памятны споры о *исторіи Флорентійскаго собора* и Отъписи на листъ Острожскаго клирика; но эти споры разрѣшились бы безъ дальнихъ справокъ Оглавленіемъ Медвѣдева. То и другое у него описано, означенъ годъ изданія, выписаны и начальныя слова. Хорошо ли намъ извѣстенъ *Антиграфъ Виленскій* (No. 12), такъ важный для исторіи Уніи? Многимъ ли былъ извѣстенъ *Діалогъ* (No. 61), печатанный въ типографіи іером. Павла на *Чорной* горѣ въ 1629 году? Давно ли узнали объ *Аполлиніи апологіи* (No. 17)? А Медвѣдевъ имѣлъ у себя ее и книгу о пріятіи *Мелетія Смотрицкаго* въ православіе, изданную въ Кіевѣ, въ 1628 г., на Русскомъ языкѣ (No. 17). Но вотъ вамъ и еще книга, вовсе неизвѣстная библіографамъ:

---

28. Библіогр. разыск. въ Москвит. за 1846 г. No. 5 стр. 174.

это *Кіевскій*, изд. въ Вильнѣ 1618 г. въ 8-ку (No. 114). Въ исходѣ прошлаго года одинъ изъ нашихъ библіографовъ говорилъ о Катихизисѣ большомъ, Филаретовскомъ: „*Сопиковъ Оп. Рос. Библіогр.* I. No. 555.), и за нимъ митр. Евгеній (*Слов. Истор. писат.* II. 4), упоминаютъ о печатномъ изданіи стаго Катихизиса, въ Москвѣ 1627, въ листъ; но такой книги еще никто не видалъ. Катихизисъ, называемый *переводный*, Гродно 1785, въ листъ (*Опис. библ. Царск.* No. 259), напечатанъ Старообрядцами конечно съ рукописи, а не съ изданія патр. Филарета[29].“ Года три тому, какъ мы видѣли этотъ Катихизисъ въ *Преображенскомъ*, въ частныхъ рукахъ. Теперь другой экземпляръ любопытные могутъ видѣть въ библіотекѣ *Рогожскаго* кладбища. Оба безъ выходныхъ листовъ. Значитъ, вопросъ рѣшенъ былъ только вполовину, т. е., что Катихизисъ былъ дѣйствительно напечатанъ, а переводный набранъ не съ рукописи, какъ думалъ П. М. Строевъ. Библіофиламъ искать, а библіографамъ нужно было знать: былъ ли, и какой именно былъ, выходъ у этого Катихизиса? Но Медвѣдевъ избавляетъ ихъ и отъ этого напраснаго труда. Въ его Оглавленіи книгъ сказано: „*Катихісисъ, печатанъ въ Москвѣ, въ листѣ, имать листовъ 316. главъ 67. Безъ предсловія и описанія*,“ и выставленъ †, означающій, что эта книга имъ *чтена и знаменована*, послѣ этого приведены начальныя слова Катихизиса: „*Понеже вся наша*[30].“ (No. 113).

Остается сказать нѣсколько словъ о самомъ изданіи Оглавленія книгъ. При этомъ считаемъ не излишнимъ дополнить описаніе самой рукописи, сдѣланное К. О. Калайдовичемъ (см. выше стр. VIII). Подлинникъ Оглавленія находится въ Московской Синодальной Библіотекѣ, по каталогу 1823 г. подъ No. 828, а по старому подъ No. 522. Прежде былъ въ книгохранилищѣ Московской Синодальной Типографіи, подъ No. $\overline{\Gamma}$1. Писанъ мѣлкою скорописью въ четвертку на 100 листахъ, съ пробѣлами. Въ текстѣ это сочиненіе заглавія не

29 См. Библіот. Общ. Исторіи Древ. Росс. М. 1845, 8. стр. 36.

30 Для библіографовъ-скептиковъ выгравировано описаніе Катихизиса вполнѣ. См. на спичкѣ No. III.

имѣетъ; а на корешкѣ современнымъ полууставнымъ почеркомъ оно названо: „Оглавленіе книгъ, кто ихъ сложилъ.“ Указатель именъ и предметовъ, и объясненіе сокращеній, тоже безъ заглавія. Переплетено въ кожу, сумкою, такъ, какъ въ это время переплетали всѣ приказныя дѣла, по Азіатски [31]. Внизу этой страницы помѣта рукою, отличною отъ того почерка, которымъ писаны сіи замѣтки и вся рукопись: „Книга оглавленіе о книгахъ, кто которую книгу сложилъ и написалъ, з Греколатинскіе печати, писана мѣлкою скорописью, оклѣена въ кожѣ.“ [32] Внизу перваго листа замѣчено киноварью: „Прислана съ Патріарша двора въ 205 году.“ Послѣ 97 листа пять листовъ бѣлыхъ, за тѣмъ замѣтна утрата листовъ, передъ л. 98, на которомъ описана *Козмографія*. Вѣроятно, утраченные листы были бѣлые, потому что вверху четвертки, приклеенной къ задней сторонѣ оболочки, значится: „Бѣлыхъ *36* листовъ.“ А эта замѣтка писана одною рукою со всею книгою.

При изданіи Оглавленія книгъ не сдѣлано въ текстѣ никакихъ пропусковъ, дополненій и поправокъ. Правописаніе оставлено все въ точности, кромѣ Славянскихъ буквъ, титлъ и словосокращеній, въ избѣжаніе безполезной пестроты, и чтобы сдѣлать Оглавленіе доступнѣе для многихъ. Начальныя слова книгъ и статей напечатаны курсивомъ. Объясненіе значьковъ ⁜ † ⁎ и ⸸, а также и описаніе книгъ, означенное въ текстѣ Славянскими буквами, помѣщено въ началѣ Оглавленія (см. ниже стр. XXIX), безъ всякой перемѣны въ составѣ и порядкѣ, чтобы можно было видѣть, какую послѣ какой книгу онъ описывалъ. Статьи Оглавле-

---

31 На листѣ приклеенномъ внутри къ верхней доскѣ, написано слѣдующее: „Аѳанас. Патр. Алексан; Васил вел.; Григорій Богословъ; Кирилъ патр. Ерусалимскій; Максимъ Грекъ; Іоанъ Дамаскинъ, Діонисій Ареопагитъ, Дороѳей авва; Симеонъ Метафрастъ новый Богословъ, Антіохъ; Нилъ митрополитъ Солунскій; Кирилъ патріархъ Цареградскій; Ѳедоръ Студитъ; Никонъ Черныя горы; Ѳеодоръ Авукаръ, Апокрісисъ; Мелетій патріархъ Александрійскій; Григорій папа Ромскій; Іосифъ Ламскій, Ісаакъ Сѵрінъ.“ Все это зачеркнуто, слѣдующее осталось незачеркнутымъ: „Выбрать изъ Номоконона, кои не помѣчены такъ . . . ; зри 147. Зри Аристотель въ *концы*. Космографія въ *концы*.“

32 Слова: *З Греколатинскіе печати*, не означаютъ ли, что рукопись Оглавленія была помѣщена между книгами печатными Греколатинскими? Иначе, они не будутъ имѣть смысла.

нія подобраны по алфавиту писателей. [33] Это было нужно потому, что въ подлинникѣ №№ 185—190 пропущены,

---

33 Для тѣхъ, которымъ любопытно знать, въ какомъ именно порядкѣ слѣдовали статьи у Медвѣдева, прилагается сводная таблица нумеровъ. Крупныя цыфры означаютъ нумера подлинника, а соотвѣтствующія имъ — мѣлкія нумера изданія.

1—25; 2—29; 3—44; 4—117; 5—138; 6—93; 7—63; 8—66; 9—179; 10—15; 11—157; 12—111; 13—201; 14—154; 15—160; 16—141; 17—198; 18—16; 19—142; 20—50; 21—109; 22—87; 23—144; 24—112; 25—116; 26—52; 27—99; 28—8; 29—77; 30—158; 31—49; 32—53; 33—55; 34—41; 35—86; 36—51; 37—42; 38—5; 39—9; 40—11; 41—185; 42—159; 43—133; 44—10; 45—157; 46—50; 47—7; 48—62; 49—95; 50—59; 51—85; 52—4; 53—172; 54—84; 55—118; 56—6; 57—170; 58—169; 59—192; 60—145; 61—139; 62—65; 63—156; 64—125; 65—78; 66—147; 67—185; 68—68; 69—47; 70—108; 71—187; 72—71; 73—122; 74—151; 75—150; 76—149; 77—155; 78—165; 79—100; 80—200; 81—189; 82—45; 83—190; 84—197; 85—70; 86—88; 87—147; 88—145; 89—119; 90—130; 91—83; 92—57; 93—90; 94—45; 95—3; 96—80; 97—19; 98—20; 99—51; 100—127; 101—102; 102—21; 103—55; 104—56; 105—152; 106—54; 107—162; 108—155; 109—82; 110—125; 111—92; 112—76; 113—1; 114—104; 115—105; 116—97; 117—60; 118—181; 119—191; 120—115; 121—180; 122—202; 123—72; 124—58; 125—94; 126—46; 127—89; 128—67; 129—105; 130—186; 131—110; 132—2; 133—168; 134—153; 135—28; 136—199; 137—128; 138—152; 139—175; 140—134; 141—126; 142—48; 143—177; 144—27; 145—165; 146—129; 147—146; 148—193; 149—74; 150—184; 151—200; 152—107; 153—81; 154—64; 155—193; 156—113; 157—164; 158—194; 159—178; 160—136; 161—167; 162—75; 163—36; 164—171; 165—114; 166—4; 167—79; 168—15; 169—56; 170—12; 171—124; 172—101; 173—182; 174—203; 175—24; 176—98; 177—120; 178—121; 179—196; 180—32; 181—14; 182—140; 183—34; 184—91;...191—96; 192—59; 193—166; 194—174; 195—106; 196—176; 197—22; 198—33.

Нумера 185—190 пропущены въ оригиналѣ. Лишнія 12 статей у Медвѣдева немонѣчены.

другіе, вписанные въ началѣ и концѣ, не занумерованы и не внесены въ Указатель. Притомъ, и намѣреніе Медвѣдева, какъ мы уже замѣтили, было расположить свое Оглавленіе по алфавиту писателей (См. выше стр. XI.). Сочиненія одного писателя, помѣщенныя подъ разными статьями (См. выше стр. XXIII.), такъ и оставлены. Это, между прочимъ нужно и потому, чтобы знать, кому одна и таже статья приписывается въ рукописяхъ. Статьямъ І. Златоуста данъ болѣе послѣдовательный алфавитный порядокъ. Буквы ѡ и ѿ соединены въ одну О. Тоже сдѣлано и въ Указателѣ. Занимающіеся Библіографіею, конечно, не посѣтуютъ на издателя, какъ за это, такъ и за дополненія въ Указателѣ именъ и предметовъ, тѣмъ болѣе, что они всѣ поставлены во вносныхъ знакахъ.

Какими книгами пользовался Медвѣдевъ при составленіи своего Оглавленія?

Своими собственными. Онъ имѣлъ обширную, по тогдашнему времени, библіотеку, въ особенности печатныхъ книгъ на Польскомъ, Латинскомъ и Славянскомъ языкахъ. Часть ихъ теперь находится въ Синодальной, нѣкоторыя въ Московской Семинарской, другія въ Московскомъ Комитетѣ для цензуры духовныхъ книгъ [34], а самая большая часть въ библіотекѣ Московской Духовной Типографіи. Рукописи, которыми пользовался Медвѣдевъ, почти всѣ можно отыскать въ Синодальной библіотекѣ. Во время Медвѣдева, вѣроятно, всѣ онѣ хранились при Типографіи [35].

Нужно ли прибавлять, что частная жизнь Медвѣдева, его замыслы и преждевременная смерть, ни сколько не мѣшаютъ совершенству его библіографическихъ трудовъ? Отдавая имъ должную справедливость, издатель вовсе не думалъ скрывать ничего о жизни Медвѣдева. Безпристрастная исторія разберетъ его дѣло, для насъ не совсѣмъ ясное, допроситъ

---

34 Находящемся при Московской Духовной Академіи въ Сергіевскомъ Посадѣ. См. Твор. Св. Св. Отецъ въ Русскомъ переводѣ 1845 г. Кн. 2. Прибав. стр. 191 въ замѣчаніи.

35 Книги изъ другихъ мѣстъ у него обозначены, именно: рукопись Чудова монастыря начинающаяся Григоріевымъ прѣніемъ съ Герваномъ (No. 25) и рукопись Новоспасскаго монастыря, содержащая толкованіе на пророковъ. См. ниже стр. XXX, въ объясненіи сокращеній подъ буквою Ы.

каждаго изъ участниковъ и свидѣтелей по одиначкѣ, сдѣлаетъ имъ очныя ставки, и рѣшитъ его въ пользу правыхъ. Во всякомъ случаѣ Медвѣдева всегда будутъ считать самымъ трудолюбивымъ и дѣльнымъ писателемъ своего времени.

Теперь Оглавленіе книгъ для всѣхъ доступно: всякій имъ можетъ пользоваться и судить, правильно ли мы назвали Медвѣдева *Отцемъ Славяно-Русской Библіографіи.*

ОБЪЯСНЕНІЕ СОКРАЩЕНІЙ.

\# .. рукописное.
† .. чтено.
\#† .. рукописное чтено.
✝ ....чтено и знаменовано.

А Арменополъ Греколат. печат. въ....
Б Дѣаніе, Кіевопечерская печать.
В Бесѣды св. апост. Павла на 14 послан. въ Кіевѣ.
Г Апокалипсисъ, иже при Дѣян. апостолскихъ въ Кіевѣ.
Д Торжественникъ, печатанъ въ Москвѣ лѣта.... П. М.
Е Маргаритъ, печатанъ въ Острозѣ, лѣта 7104. 1595 іун. 16. М. О.
Ж Ѳеофілактъ св. тол. на 4 Евангеліста печат. въ Москвѣ.
З Андріантісъ, рукописная, листы же въ знаменаніихъ изъ печати Греческіе, рукописная, имать словъ 21. Чтена.
И Василій вел. печатана въ...
І Книга о вѣрѣ св., печатана безъ града, лѣта 7097. 1588 въ 4 Словенски. Приней же
І Книга другая, издана въ Острозѣ, лѣта 7106. 1598 іун. 11. Имать главъ 10.
К Псалтиръ рукописная, юже преложи Максимъ Грекъ.
Л Св. Аѳанасіа архіепископа Александрійска словеса.
М Книга св. Кирілла патріарха Іерусалимска (вначалѣ), печатана въ Москвѣ, въ листъ, лѣта 7151. августа 24.
Н Скрыжали духовныя, или откровеніе святыхъ таинъ церковныхъ. Преложена (съ книги изданныя въ... Іоанномъ Наѳанаиломъ іеромонахомъ) Арсеніемъ монахомъ лѣта..., и печатана въ Москвѣ лѣта... въ 4.
О Вертоградъ душевный, составленъ іноком Фіварою св. горы, печатанъ въ Вілнѣ, лѣта 7128. 1620 въ 4.
П Св. Діонисій Ареопагитъ.
Р Св. Дороѳей авва, печатанъ въ Печерокіевскомъ монастырѣ: 7166, и въ Москвѣ 7160.
С Книга правила св. 7-ми Соборъ и помѣст. 9, съ законы Градскими. Печат. въ Москвѣ, лѣта 7158. поем. 7.

Т Ніконъ монахъ горы Черныя.

Ѳ Св. Ефремъ Сірінъ.

Ѵ Соборникъ о поклоненіи св. іконъ, печ. въ Москвѣ, 7150. ап. 26. въ 4.

Ф Словеса св. Іоанна Златоустаго, собраная отъ его списаній Симіономъ царемъ . . . ихже числомъ 136, и нареченная *Златоструй*, рукописная.

Х Прологъ, печатанъ въ Москвѣ, 7169. іануар. 18.

Ѿ Патерікъ св. горы Сінайскія, рукописный.

Ц Бесѣды св. Іоанна Златоустаго на св. Матѳея евангелиста, ихже 90, напечатаны въ Москвѣ 7172. Рож. Хрістова 1664. Чтена и знаменов.

Ч Св. Кѵріллъ архіепископъ Іерусалімскій, словъ 18 и еще 5 на Іудеовъ огласителныхъ, рукописныхъ.

Ш Книга о св. вѣрѣ православной св. Восточныя церкве, имѣя главъ 30. Печатана въ Москвѣ 7156 мар. 1, въ десть. Чтена и знаменована.

Щ Книга о чюдесѣхъ св. Богородицы, Бѣлоруски, издана въ Львовѣ 1665, въ полдесть, ей же надписаніе: *Небо новое*, Іоанікіемъ Галятовскимъ, Восточныя церкве.

Ъ Книга: *Рай мысленный*, о св. горѣ Аѳонстѣ и въ ней Іверскомъ монастыри, и о монастыри Іверскомъ Святоезерскомъ въ Россіи великой, и о св. Іаковѣ Боровіскомъ. Печатана въ монастырѣ Іверскомъ, лѣта 7167, окт. 28. Въ полдесть Славенски, имать листовъ 107.

Ы Книга толкованіе на Пророки, имъ же имена: Осіи, Іоиль, Амосъ, Авдій, Іона, Михій, Наумъ, Аввакумъ, и съ пѣснію, Софоній, Аггей, Захаріа, Малахіи, Ісаіа, Езекіиль, Іереміа, Данілъ. Рукописная, стара, Спаса Новаго монастыря, Словенскимъ языкомъ, чтена.

ОГЛАВЛЕНІЕ КНИГЪ,

КТО ИХЪ СЛОЖИЛЪ.

1. **АВГАРЬ.** Посланіе къ Господу Іисусу. Ав. 16. *Посла Авгарь.*

2. Св. **АВГУСТІНЪ** епископъ Уппонскій. Молитва. *Яко съ великимъ.*

3. **АВРААМІЙ** епископъ Ефесскій. На Срѣтеніе Господне Сл. †.

4. **КНИГА** или Исторіа о разореніи Московскія земли, начавшемся лѣта 7092 го по лѣто.... Написана въ монастырѣ св. Сергіа въ Маковцѣ, келаремъ **АВРАМІЕМЪ ПАЛИЦЫНЫМЪ**, имать главъ 26. †. *Благочестивымъ.*

5. **АММОНІЙ** отецъ написа главъ 18. 1. *Четыри вещи.* 2. *Блюди себе.* 3. *Блюди себе.* 4. *Блюди себе.* 5. *Блюди себе.* 6. *Блюди себе опасно.* 7. *Блюди себе.* 8. *Блюди себе.*

6. Св. **АМФИЛОХІЙ** епископъ Іконійскій.

1. Сл. о св. Симеонѣ Богопріимцѣ и Аннѣ пророчицѣ †. *Мнози великихъ.*

2. Къ Селевкію о книгахъ.

3. О св. Василіи вел. Кесарійскомъ. †. *Любимицы не не.*

7. **АНАСТАСІЙ** патр. Антіохійскій.

1. О Архіерейскомъ величествѣ.

2. О папѣ Ромстѣмъ.

3. Тогожъ сл. и Кирилла Александрійск. Символъ вѣры. Вопросъ *Коея вѣры еси. М.*

8. Блаж. **АНАСТАСІЙ** *Сінайскіа горы* написа словеса

1. Въ входъ св. постовъ Д. † л. 203. *Подобающее начало.*

2. Похвала отшедшимъ отцемъ. Д л. 227 ✝ *Что се днесь возлюблен.*

3. Како себе запрещати съ клятвою отъ чего любо и молитвъ его 5. Зри Требникъ въ 4 друк. Литов.

4. На Преображеніе Господне. *Яко страшно мѣсто.*

5. Къ нему вопросовъ 29, о различныхъ вещехъ. *Како реченно, яко во всѣхъ языцѣхъ бояйся.*

9. Св. **АНДРЕЙ** архіеп. Іерусалимскій.

1. На Успеніе св. Богородицы Авг. 15. *Таинство настоящее.*

2. Второе на Успеніе св. Богородицы. Прологъ 7168. Моск. Мар. 1. ✝. *Созываетъ паки.*

3. На Воздвиженіе св. Креста. *Креста празднество.*

10. Св. **АНДРЕЙ** архіепископъ *Каппадокійскій*, истолкова *Апокалипсісъ* св. Апост. Іоанна Ѳеолога, егоже преложи отъ Еллинска діалекта въ Словенскій и сочини *a*: *Захарій Конистенскій* архімандритъ Кіевопечерскія Лавры, прежде исправленъ тояже Лавры архимандрітомъ *Елісеемъ Плетенецкимъ*, труды пресвитеромъ *Лаврентіемъ Зізаніемъ Тускановскимъ*. Въ типографіи же іеромонахомъ *Памвомъ Беріндою* протосyггелломъ, и первое издадеся въ тойже Лаврѣ, лѣта міра: 7133, Христа же 1625 індік. 9.

11. Блаж. **АНДРЕЙ** епископъ *Критскій*.

1. На Рожество св. Богородицы. *Убо намъ.*

2. На тоже 2 ✝ X. л. 3. Сеп. 8. *Аще мнрима есть.*

3. На Преображеніе Господне. Зри Кавасіла въ дѣян. 6 собора листъ 413.

4. На Успеніе св. Богородицы. *Должни и всегда.*

5. На тоже. *Елико васъ богород.*

12. **ANTIGRAPHI** albo odpowiedz na skript uszypliwy przeciwko ludziom starożytney Religiey Graeckiey od apostatow Cerkwie Wschodniey wydany, etc. w porywczą dana. w Wilnie: 1608.

1. Napomowiska.
2 O pochodzeniu s: Ducha.
3. O posrzednictwie Syna Bożego.
4. O obrzędach cierkwie Wschodniey.
5. O oprzasnokach.
6. O czyscu.
7. O łżywym Gennadiuszu Patriar.

13. **АНТІОХЪ**, Іноkъ Лавры св. Савы, къ Евстаѳію игумену монастира Атталіны, Аггиры града Галатійскаго написа главъ 130. ✝. Бѣ св. родомъ Галатінъ, града Аггкуры, веси Медосамы. Положенъ въ монаст. св. Савы.

1. Предсловіе. *Понеже написа ми.*

2. Того же прилогъ. *Рече въ Пъсняхъ Соло....*

1. О вѣрѣ. *Господу поспѣшеству.*
2. О упованіи. *Отъ вѣры изыдемъ.*
3. О яденіи. *О яденіи рече.*
4. О объяденіи. *Вспмъ убо.*
5. О піянствѣ. *Пілнство.*
6. О воздержаніи. *Воздержаніе.*
7. О постѣ. *Черноризецъ.*
8. О сребролюбіи. *Сребролюбія.*
9. О мздоиманіи. *Мздоимецъ.*
10. О скупости. *Скупость.*
11. О взаимъ дающихъ. *Еже взаимъ.*
12. О лихвахъ. *Міра сего.*
13. О лихопманіи. *Рече Господь.*
14. О молвленіи или лихотрудіи. *О молвленіи.*
15. Еже не любити міра. *Мужи.*
16. О дерзости. *Подобна есть.*
17. О храненіи отъ женъ. *Еже хранитися.*
18. Еже не примѣшатися поющихъ. *Иже примѣшатися.*
19. О любодѣяніи. *Вредъ.*
20. О цѣломудріи. *Цѣломудріе.*
21. О дѣвствѣ. *Дѣвство.*
22. О оплазствѣ. *Рече законъ.*
23. О гнѣвѣ. *Велми хощетъ.*
24. О ярости. *Ярости.*

25. О печали. *Еже безгода.*
26. О унынiи. *Лютый.*
27. О нечаянiи.
28. О роптанiи. *Еже роптати.*
29. О оклеветанiи. *Оклеветаніе.*
30. О шептанiи. *Паки шепотникъ.*
31. Еже не зазирати. *Еже не зазирати.*
32. О прекословiи. *Прекословіе.*
33. О празднословiи. *Празднословіе.*
34. О лиходѣянiи, или опытанiи. *Еже много.*
35. О нерадѣнiи, или небреженiи. *Еже небрещи.*
36. О лѣности. *Лѣность.*
37. Еже не которитися съ сильнымъ. *Святымъ писаніемъ.*
38. О преслушанiи. *Якоже послуша.*
39. О оклеветанiи. *Лютъ есть.*
40. О татбѣ. *Се и злокознивъ.*
41. О лжи. *Лжа.*
42. О тщеславiи и величанiи. *Тщеславный.*
43. О презрѣнiи. *Презорная.*
44. О высокомудрiи. *Высокомудріе.*
45. Еже не велемудрствовати.
46. Еже не укоряти. *Не лѣпо есть.*
47. Еже не посмѣвати. *Еже не посмѣл.*
48. Еже не осуждати. *Еже осуждати.*
49. Еже не соблажнятися. *Вспмъ.*
50. Еже не хулити. *Хуля искренняя.*
51. Еже не воздавати зло за зло. *Первье.*
52. Еже не помнити злобы. *О невоздал.*
53. Еже не враждовати. *Еже враждовати.*
54. Еже не завидѣти. *И зависть.*
55. Еже не ревновати. *Человѣкъ.*
56. Еже не завидѣти. *Писано есть.*
57. Еже не порадоватися. *Еже не порадовать.*
58. Радоватися съ радующимися. *Велика.*
59. Еже не оскорблятi никогоже. *Аще любя.*
60. Еже внимати себѣ. *Еже внимати.*
61. О благорѣчiи. *Блага.*
62. О еже не клятися. *О неклятвіи.*
63. Еже хранити тайну. *Еже повѣдати.*
64. Еже не уповати безгода. *Еже безъ времене.*
65. О истинѣ. *Просточестный.*
66. Еже обличати. *Еже на Божія.*
67. Еже обличаему быти. *Человѣкъ.*
68. Еже стыдѣтися. *Добро есть.*
69. О смиренномудрiи. *Смиренномудріе.*
70. Еже отдати искреннему. *Еже отдати.*
71. Еже молитися другъ за друга и за враги. *Добро возлюблен.*
72. Еже не искати своихъ. *Якоже должны.*
73. Еже не восхотѣвати. *Писанно.*
74. О правосудствѣ. *Хотящіи.*
75. О правомѣренiи. *Вся праведная.*
76. О покаянiи. *Коль сладко.*
77. О терпѣнiи. *Мало едино.*
78. О подвизѣ. *Подвигъ.*
79. О послушанiи. *Послушанія.*
80. О единомыслiи. *Благопріятно.*
81. О мыслѣхъ. *Рѣша.*
82. О наказанiи. *Добро есть.*
83. О совѣтѣ. *Еже совѣтовати.*
84. О снѣхъ. *Понеже.*

85. О малодушіи и дводушіи или тщивствѣ. *Не дадимъ.*

86. О трудѣ. *Сущіи.*

87. О тщаніи. *Еже на Божія.*

88. О служеніи. *Служитель.*

89. О нестяжаніи. *Неимѣніство.*

90. О плачи. *Плаканіе.*

91. Яко время есть всякой вещи. *Время.*

92. О постраданіи. *Еже пострадати.*

93. Еже не на лица зрѣти. *Лицезорство.*

94. Еже жити съ маломъ лучши. *Добро есть.*

95. Еже не смѣятися. *Еже смѣятися.*

96. Еже любити искренняго. *Любя.*

97. О страннолюбіи. *Добро есть.*

98. О нищелюбіи. *Нищелюбіе.*

99. О посѣщеніи. *И посѣщеніе.*

100 Еже не надѣятися на человѣки. *Не подобаетъ.*

101. Еже не надѣятися на свою крѣпость. *Яко указа.*

102. О отрицаніи безгодныхъ бесѣдъ. *Добро зѣло.*

103. О безмолвіи. *Безмолвіе.*

104. О бдѣніи. *Бдѣніе.*

105. О пѣніи. *Пѣніе.*

106. О молитвѣ. *Еже прилпжати.*

107. О умиленіи. *Умиленіе.*

108. О чести родителей. *Еже чтити.*

109. О еже говѣти старцемъ. *Иже говѣти.*

110. О долготерпѣніи. *Вся убо.*

111. О игуменствѣ. *Рѣша книги.*

112. О отрицаніи. *Отрицаяйся.*

113. О повиновеніи. *Хотяй.*

114. Еже хранити заповѣди. *Еже хранити.*

115. О кротости. *Кротость.*

116. Еже обидиму быти, а не обидѣти.

117. Еже не обидѣти.

118. О благодареніи, или о похваленіи. *Еже всѣмъ.*

119. О веселіи. *Присносущее.* Еже не пещися.

120. О начатцѣхъ. *О начатцѣхъ.*

121. О моленіи. *Подобаетъ.*

122. О началѣ священія. *Есть убо.*

123. О расчиненіи клироснѣмъ. *Послѣднее есть.*

124. Еже стыдѣтися священныхъ. *Богоносный.*

125. О чаяніи будущихъ. *Чаяй будущихъ.*

126. О страсѣ и званіи Божіи. *Господу Богу.*

127. О страсѣ Божіи. *Имѣяй.*

128. О любви къ Богу. *Да изыдетъ.*

129. О усыпленіи. *Слава благости.*

130. О царствіи небеснѣмъ и о молитвѣ, или исповѣданіи. *Прежде реченныя.*

Зри Прол. печ. 7151. Март. 6. л. 28. †.

О вѣрѣ, единосущіи Отца и Сына и св. Духа. *Вначалѣ.*

Молитва исповѣданія. *Господи вседержителю.*

14. АНТОНІЙ Подолскій.

1. О піанствѣ. *Срамъ есть царю.*

2. О царствіи небеснѣмъ и славѣ святыхъ, раздѣловъ 6. *Великій Господь нашъ.*

15. АНТОНІЙ Поссевінъ. Вопросъ къ Царю Іоанну Московскому о Паламѣ. *Что есть Палама.*

16. АПОКРИСІСЪ, албо отповѣдь на книжки о соборѣ Берестейскомъ именемъ людій старожитной религіи Греческой, черезъ *Хрістофора Філалета* въ рыхлѣ выдана, ихъ же нѣкто во время собора безименно издаде о Унѣи

съ костеломъ Римскимъ митрополіта Кіевскаго и Володимірскаго, Луцкаго, Полоцкаго, владыки Холмскаго, бывшаго въ Берестю, друкована въ *Вільнѣ* стараго календаря. 1597. Октов. 1. Имать частій 4 †.

Предмова до чительника. *Подъ сеймомъ.*

Часть 1: О поступку сунодальномъ въ Берестю релѣи Грецкой. *Того што и проч.*

1. *Мы церкви.*
2. *Михаилъ.*
3. *Право о которомъ.*
4. *Судъ пынѣшній.*
5. *Назбытъ бы сл.*
6. *Ознаймуемо.*
7. *Вжеся выше.*
8. *Даніилъ пророкъ.*

Часть 2. О околичностяхъ поступку людей реліи Гречкой роздѣлъ 4. Предмова. *Поступкови.*

1. *Такъ розумѣю.*
2. *Хотячи тую.*
3. *Вѣдаючи.*
4. *Въ прешлыхъ.*

Часть 3. О единовласти костелномъ папъ Римскихъ роздѣловъ 9. Предмова. *Для показанья.*

1. *Единовластіе.*
2. *Такъ дѣпись.*
3. *Тое преложенство.*
4. *О той дѣписевой.*
5. *Хотячи дѣпись.*
6. *На тые слова.*
7. *На двѣ части.*
8. *Же патріархове.*
9. *Исторіа.*

Часть 4. О наганахъ патріархіи Царигородской роздѣловъ 9.

Предмова. *Разумѣючи.*

1. *О звоеванію.*
2. *Слова дѣписовы.*
3. *О подаванію.*
4. *Межи словами.*
5. *Такъ о патріархахъ.*
6. *Мелетій милостію Бож.*
7. *Въ напоминаню.*
8. *А намъ Каволікомъ.*
9. *Тыми словы.*

Отпись на листъ Іпатіа епископа Володимірскаго и Берестейскаго до князя Константіна Острозскаго о залецаню Уніи въ року 1598, писаный клирикомъ церкве Острозской въ томже лѣте.

Предмова. *Велико есть.*

Предмова до епископа. *Справедливый.*

Листъ. *Малыи хмары.*

Исторіа правдивая *о сборѣ Флоренскомъ. Кды высокого неба.*

17. *ΑΠΟΛΛΕΙΑ* **апологіи**, книжка діалектомъ Рускимъ написаная, Полскимъ же въ Львовѣ печатана, вкратцѣ истинно написаная чрезъ станъ духовный Восточнаго православія послушанія патріарха Константинополскаго, постоянно и неизмѣнно доднесь обрѣтающагося, и въ тисненіе на желаніе многихъ изданая, благословеніемъ и волею старѣйшихъ въ тойже св. Церкви Россійской лѣта міра 7136 Христа 1628 Августа 30.

Начало предсловію. *С конституціи.*

Начало листа Мелетіева. *Я Мелетій Смотрійскій.*

Начало листа митрополитова о возращеніи Мелетіа. *Смиреніе наше.*

Начало аттестаціи. *Взявши смиреніе наше.*

Зри. О пріятіи Мелетіа Смотрійскаго во православіе, печатана въ Лаврѣ Кіевопечерской 1628 Авг. 30 по Руски, въ полдесть. †

18. Книга, юже состави **Аристотель** Філософъ, бывый отъ

страны Стачерітскія, отца богата именемъ Нічемача, ученикъ *Платоновъ*, другъ же Амінеа царя Македонска, возраста средня, главы малы и очесъ, гласа тонка и ногъ тонкихъ.

1. Въ колицѣхъ частехъ обычаи царстіи. *Царь щедръ бѣ.*

2. Коими обычаи вестися предъ народомъ и слугами. *Которыми обычаи.*

3. О образѣ и правдѣ. *Александре вѣдай.*

4. О правители, писцѣ, печатникѣ, и градодержцѣ, о збирающихъ дань, витязѣхъ, заказцѣхъ же и печатникахъ. *Александре чти.*

5. О пути его и ходящихъ на путь отъ него и сказаніи посольства ихъ. *Александре подобаетъ.*

6. О слугахъ, болярехъ и витязехъ. *Александре досмотрѣй.*

7. О воинномъ сказаніи, образѣ полковъ, стражехъ, како разставляти воинство, съ кимъ битися и не битися, мудрости лица, како хранити царю животъ свой яденіемъ, питіемъ, спаніемъ и порты. *Александре не выѣзжай.*

1. О премудрости личнѣй. *Александре вѣдай.*

2. О премудрости природной. *Вѣдай иже сліяніе.*

3. О знаменіихъ прирожденія мѣрнаго. *Позоръ живота.*

4. О сліяніи сердечномъ. *Будетъ ли сліяніе.*

5. О сліяніи печени. *Теплота.*

6. О сліяніи плючномъ. *А егда будутъ.*

7. О сліяніи желудка. *А егда будетъ.*

8. О сліяніи яичномъ. *Будетли сліяніе его.*

9. Обще о вѣденіи прирожденія. *Вѣдай иже сліяніе.*

10. О премѣненіи сліянія. *Повѣданіе такоже.*

11. О знаменіихъ раздробныхъ, подмагающихъ сліянію. *Гласъ трубы.*

12. О знаменіихъ лжи. *Будетъ ли человѣкъ.*

13. О сліяніи всѣхъ составъ и замѣсовъ. *Сердце теплѣе.*

14. О преполненіи. *Будутъ ли.*

15. Кая кручина изсилная. *Знамена кровав.*

16. О купленіи рабовъ и рабынь. *Подобаетъ смотрѣти.*

17. О естествѣ личномъ. *Власъ гладкій.*

18. О особныхъ знаменахъ храбраго. *Груба власомъ.*

1. Книга о укушеніи животныхъ ядовитыхъ. *Рече списатель.*

2. О изъядшемъ отраву, или мнящемъ въ себѣ отраву. *Подобаетъ всякому.*

3. О лѣкарствахъ особныхъ и примѣсныхъ отравахъ. *Рече Моисій.*

4. *Прежде рекохъ ти.*

КНИГА О ЛѢКАРСТВАХЪ.

1. Како сотворити вѣтръ, главъ 14. *Вѣтри же.*

2. О уготованіи зелій.

3. О уготованіи брашенъ.

О мудростехъ особныхъ и тайнахъ скрытыхъ и каменіихъ драгихъ. *Александре многажды.*

19. **АРКАДІЙ** архіепископъ *Кіпрскій.*

1. Сл. похвално св. муч. Нікитѣ Сен. 15. † *Созываетъ паки.*

2. Сл. обновленію храма св. муч. Георгіа. *Созываетъ паки.*

20. **АСТЕРІЙ** епископъ *Амасійскій.* Сл. похвал. св. муч. Фокѣ Сен. 22. † *Священное убо.*

21. **АТТІКЪ** епископъ *Константинопольскій.* Исповѣданіе православныя вѣры.

22. Св. **АѲАНАСІЙ** архіепископъ *Александрійскій.*

1. Толкованіе краткое на 150 Псалмовъ Давыдовыхъ.

1. Перваго Псалма Давыдова толкованію начало: *Пророчество совершаетъ о Іосифѣ Аримавейстѣмъ, яко не пріидетъ, и проч.*

2. *Еже есть вскую языкъ Іудейскъ.*

3. *Хрістосъ вопіетъ.*

4. *Здѣ отъ лица.*

5. *Тогда кождо.*

23. Св. **АѲАНАСІЙ** патріархъ *Александрійскій,* списа сія словеса.

Къ отрекшимся міра 100 раздѣловъ. *Возлюбленніи попецѣмся.*

О соблазняющихся во снѣ къ Аммону монаху. *Рцы ми* Ѳ. л. 263.

О св. Троицѣ. *Прежде всѣхъ.*

Къ Антіоху князю, вопросовъ 136, преложены лѣта 7161 въ Словенскій языкъ іеромонахомъ Епифаніемъ Малыя Россіи отъ Еллинска Н гл. 9. *Впровавше.*

На Аріаны словъ 4, преложены въ Словенскій языкъ епископомъ Константиномъ, лѣта 6414 индик. 10, ученикомъ Меѳодіа Моравска, велѣніемъ Сімеона князя Болгарска, написаны монахомъ Тудоромъ Доксовымъ на устіи Тыча 6415. *Ереси елико отъ истины.*

Азъ убо мнѣхъ яко.

Аріане неистовіи.

Все же елико Господь нашъ.

Прѣніе съ Аріемъ, вопросовъ 171. *Призрѣніемъ Бога.*

Вопросъ Аріевъ мнѣ видится Аѳанасіевъ. *Вся Божественная.* Книга монастыря Чудова рукописная, нач. ей Григоріево прѣніе съ Гервановъ Ч.

На Срѣтеніе Господне. *Яже настоящая* Р.

Къ Маркеллину о толкованіи Псалмовъ. Преведено Епифаніемъ іеромонахомъ Малыя Россіи, въ Москвѣ. Печатано при Псалтыри лѣта 7159, Ноем. 28. *Похваляю твою.*

Символъ вѣры И. *Иже хощетъ спастися.*

Толкованіе притчей Евангельскихъ Н гл. 10. *Идите въ преднюю весь.* Вопросовъ 133.

Тогоже вопросовъ 20 Н гл. 11. *Богъ существо.*

Къ Руфіану епископу Ѳ л. 264 *Годѣ бысть.*

Тогоже. Ѳ л. 264. *Блудникомъ.*

О книгахъ узаконенныхъ Ѳ л. 264. *Ветхаго Завѣта.*

О образѣхъ спасенія Т.

Яко Богъ живетъ въ свершеніѣ хрістіанинѣ Т.

24. **АѲАНАСІЙ** монахъ *Іерусалимскій.*

1. къ Панку о древѣ разумномъ Т.

25. Книга въ 4, Словенскимъ языкомъ и словами издана въ Прагѣ лѣта Хрістова 1518, Декем. 20, выложена **ФРАНЦІСКОМЪ СКОРИНОЮ**, сущимъ ис Полотска, ученымъ мужемъ въ лѣкарствѣ. Имать же въ себѣ:

1. *Іисусъ Навгінъ.*
2. *Судей.*
3. *Руѳь.*
4. *Есфірь.*
5. *Іовъ.*
6. *Премудрости Соломон.*
7. *Іереміевъ плачь.*
8. *Даніилъ пророкъ.*

26. **КОНСТАНТІНЪ**, въ св. крещеніи Василій, **КНЯЗЬ ОСТРОЗСКІЙ**, воевода Кіевскій, Маршалокъ зем-

ли Волынской, *Михаиломъ Гарабурдою* писаремъ Великаго Княжства Литовскаго, испроси у Іоанна сына Василіева Вел. Князя Московскаго, **вивлію** 72 преводники отъ Еврейскаго въ Еллінскій преложенную: таже отъ Еллінска въ Словенскій множае-500-лѣтъ, за Великаго Владіміра св. крестившаго Россовъ преведеную: (изыскавъ бо во всѣхъ странахъ языка Славенска, и предѣлехъ Ромскихъ, Кандійскихъ островѣхъ, Греческихъ же монастирѣхъ и, Сербскихъ и Болгарскихъ и совершеншія не обрѣтъ). Пріемъ же отъ *Еремія* патріарха Константинополска, Еллінскую 72-хъ преводникъ, яже множае всѣхъ съ Еврейскою соглашается и съ Славенскою, и съ совѣтомъ его, изслѣдова, и тупомъ издати Славенскимъ языкомъ повелѣ въ земли Волынской, градѣ *Острозѣ*, лѣта міра 7089, Христа же 1581-Авг, 12.

27. Св. **БРУНОНЪ** епископъ *Гербиполенскій*, братаничь царя Конрада втораго, усне лѣта Христова 1045 кал. 6 Іун. Книгу *Псалтирь* изда своимъ иждивеніемъ, преже исправленную *Оригеномъ* и *Еронимомъ*, таже едва не погибшую, яже въ Латінскомъ языцѣ иматься преже лѣтъ *1000. Оригеново, Еронимово и Августиново* являетъ ученіе, съ Еврейскою же согласуетъ и Ромскимъ превожденіемъ, отъ Галлійска же различуетъ. Суть же толковницы нимъ собрани сіи

1. *Іеронимъ* пресвутеръ Ромскія церкве, таже монахъ, емуже левъ работа.

2. *Августінъ Медіоланскій*, епископъ Уппонскій, обращенный отъ ереси Манихейскія св. Амвросіемъ.

3. *Григорій* папа 13 Ромскій.

4. *Беда* пресвутеръ въ Аггліи.

5. *Кассіодоръ* тайнохранитель царя Ѳеодорита, таже монахъ, о нихже въ предсловіи.

Преложена же сія книга отъ Латінска въ Словенскій діалектъ *Димитріемъ* схоластікомъ, повеленіемъ *Макарія* архіепископа вел. Новаграда, въ лѣта царя Московска *Іоанна* сына Василіева. Предсловіе. *Не новая учиняемъ.*

Перваго псалма стіхъ 1. толкованія. *Сей псаломъ того ради.*

28. **ВАСІЛІЙ** епископъ *Амасійскій.*

1. Житіе св. *Ѳеодора* епископа *Едесскаго. Благословенъ Богъ отецъ.*

2. Посланіе къ иноку впадшу въ отчалніе. ✝ рукопис. *Увы мнѣ брате.*

29. Св. **ВАСІЛІЙ** архіепископъ *Кесаріи Каппадокійскія* списа сія словеса, яже напечатана въ градѣ Острозѣ тщаніемъ князя *Константіна* сына Константінова *Острозскаго*, въ лістъ. Лѣта міра 7102. Рождества же Христова 1594 Марта 3.

1. Предсловію начало. *Вся возможна отъ Бога.*

2. Предсловіе къ читателю. *Да никто же отъ непросвѣщенныхъ.*

1. Предсловіе постническимъ его словесемъ. *Многомъ сущимъ.*

2. Воображеніе постничества. *Господу нашему І. Христу повел.*

3. Предсловіе. *Бога благаго благодатію.*

4. О вѣрѣ. *Бога благаго благостію заповѣд.*

5. Главъ-*80* отъ Евангеліа и Апостола. *Оттолѣ нача Іисусъ.*

6. Предсловіе постническо. *Постническое житіе.*

7. Уставы по широтѣ. *Понеже благодатію Божіею.*

ВОПРОШАНІЯ ПОСТНИЧЕСКА

къ вопросившимъ, ихъ же первое съ предисловіемъ главъ 355, имъ же начальная словеса сія:

1.П.	41.Е.	81.Н.	121.Е.	161.Г.	201.А.	241.Р.	281.П.	321.А.
2.П.	42.Н.	82.С.	122.ꙗ.	162.С.	202.А.	242.Ч.	282.С.	322.ꙗ.
3.И.	43.П.	83.Ж	123.К.	163.А.	203.П.	243.С.	283.ꙗ.	323.С.
4.ѡ.	44.І.	84.Я.	124.С.	164.В.	204.ꙗ.	244.І.	284.М.	424.А.
5.С.	45.Д.	85.О.	125.П.	165.Р.	205.С.	245.В.	285.В.	325.П.
6.П.	46.Я.	86.В.	126.П.	166.С.	206.Е.	246.С.	286.Д.	326.П.
7.Г.	47.Г.	87.Т.	127.ꙗ.	167.М.	207.О.	247.Ч.	287.Г.	327.Е.
8.Г.	48.З.	88.Е.	128.И.	168.М.	208.С.	248.П.	288.А.	328.О.
9.У.	49.У.	89.П.	129.К.	169.П.	209.О.	249.І.	289.В.	329.С.
10.Е.	50.К.	90.С.	130.П.	170.Г.	210.А.	250.Р.	290.Г.	330.І.
11.И.	51.ꙗ.	91.В.	131.К.	171.П.	211.Т.	251.І.	291.Б.	331.Г.
12.Г.	52.Г.	92.ꙗ.	132.А.	172.Е.	212.П.	252.С.	292.Г.	332.Е.
13.ꙗ.	53.У.	93.А.	133.С.	173.В.	213.П.	253.П.	293.П.	333.В.
14.ѡ.	54.С.	94.П.	134.ꙗ.	174.Е.	214.Г.	254.С.	294.А.	334.П.
15.Т.	55.ѡ.	95.Т.	135.Е.	175.Х.	215.С.	255.А.	295.І.	335.ꙋ.
16.П.	56.Р.	96.С.	136.Т.	176.П.	216.А.	256.Р.	296.Г.	336.Р.
17.П.	57.Е.	97.П.	137.П.	177.П.	217.А.	257.Л.	297.П.	337.С.
18.А.	58.К.	98.В.	138.А.	178.О.	218.Е.	258.А.	298.Г.	338.С.
19.Д.	59.П.	99.А.	139.ꙗ	179.П.	219.І.	259.П.	299.Г.	339.М.
20.ꙗ.	60.П.	100.А.	140.С.	180.П.	220.А.	260.ꙗ.	300.Е.	340.ꙗ.
21.Л.	61.Т.	101.І.	141.ꙗ.	181.П.	221.Г.	261.О.	301.К.	341.Д.
22.П.	62.ꙗ.	102.ꙗ.	142.Т.	182.Е.	222.З.	262.В.	302.П.	342.Г.
23.Н.	63.ꙗ.	103.А.	143.Г.	183.А.	223.А.	263.П.	303.ꙗ.	343.П.
24.П.	64.С.	104.П.	144.Г.	184.С.	224.В.	264.П.	304.О.	344.С.
25.П.	65.А.	105.Г.	145.А.	185.М.	225.П.	265.П.	305.Г.	345.А.
26.П.	66.С.	106.А.	146.К.	186.Л.	226.ꙗ.	266.А.	306.П.	346.С.
27.П.	67.А.	107.П.	147.Г.	187.В.	227.П.	267.П.	307.М.	347.М.
28.ѡ.	68.Б.	108.С.	148.Е.	188.Д.	228.В.	268.В.	308.Д.	348.К.
29.П.	69.Б.	109.ꙗ.	149.В.	189.Л.	229.В.	269.П.	309.ѿ.	349.С.
30.Г.	70.ꙗ.	110.А.	150.Е.	190.П.	230.П.	270.О.	310.В.	350.Л.
31.ѡ.	71.ꙗ.	111.В.	151.П.	191.Р.	231.К.	271.Т.	311.А.	351.ꙗ.
32.П.	72.ꙗ.	112.П.	152.Г.	192.ꙗ.	232.П.	272.А.	312.Б.	352.Е.
33.П.	73.П.	113.ѿ.	153.А.	193.П.	233.П.	273.ꙗ.	313.П.	353.А.
34.П.	74.ѿ.	114.ꙗ.	154.А.	194.С.	234.П.	274.В.	314.А.	354.П.
35.ѡ.	75.В.	115.С.	155.П.	195.М.	225.К.	275.Г.	315.В.	355.
36.П.	76.Д.	116.А.	156.Г.	196.А.	236.С.	276.ѿ.	316.А.	
37.Р.	77.ѿ.	117.А.	157.ꙗ.	197.В.	237.П.	277.ѿ.	317.П.	
38.П.	78.ꙗ.	118.Т.	158.Е.	198.Р.	238.Г.	278.Ц.	318.А.	
39.В.	79.П.	119.А.	159.А.	199.А.	239.П.	279.А.	319.Е.	
40.А.	80.А.	120.Г.	160.П.	200.Р.	240.Е.	280.З.	320.А.	

Тогоже св. *Василія къ постничествующимъ* словесъ *30.*

Предсловіе. *Еже о Христѣ.*

1. О помыслѣхъ, настоятелствѣ, и яко не зло тѣло. *И первіе убо.*

2. Коликими образы лукавіи помысли въ души составляются. *Понеже и доспѣвше.*

3. Яко не достоитъ женскія бесѣды безъ храненія творити. *О настоятелствѣ.*

4. Яко достоитъ противъ силѣ тѣлеснѣй умѣрити воздержаніе, и яко добро дѣланіе тѣлесное. *Послѣдованно убо есть.*

5. Яко лѣпо постнику дѣла ухищряти подобающая безъ мятежа. *Дѣлати убо.*

6. О произхожденіи. *Подобаетъ не виною.*

7. О кротости и любви. *Кротости же.*

8. О мудрованіи, вѣрѣ, надежди и смиреномудріи. *Всѣхъ убо дѣи.*

9. Къ во общемъ житіи по правиломъ. *О коемждо убо постни.*

10. О послушаніи. *Како убо лѣпо есть.*

11. Яко и худая отъ дѣлъ съ мнозѣмъ усердіемъ извлятіи (sic) *Лѣпо есть убо.*

12. Яко не подобаетъ своя упражненія имѣти. *Власть же свою.*

13. Подобаетъ настоящему отчепрізность имѣти. *И той же самый.*

14. Яко не подобаетъ дружбамъ двѣма или тремъ братіамъ въ состояніи постничествомъ бывати. *Любовь же яже къ Богу.*

15. О благовременствѣ словесъ и блядословіи. *Сія убо главнѣйшая.*

16. О извѣстіи постничества и послушаніи. *Прозрителнымъ.*

17. О сохраненіи постника къ человѣкомъ. *Явити же не всѣмъ человѣкомъ.*

18. О дерзновеніи несоставныхъ постникъ. *Хранитижеся.*

19. О желаніи причетничества и настоятелства. *Причетничеству.*

20. О тщеславіи. *Тщеславія наипаче.*

21. О общеніи сродниковъ и попеченіи ихъ. *Сродни к убо и другові.*

22. О отсѣченіи духовнаго братства. *Подобаетъ убо.*

23. О чести и старѣйшинствѣ. *Чести же никакоже взы.*

24. О простотѣ снѣди. *Брашномъ же убо.*

25. О происхожденіи свершенныхъ. *Аще ли глаголетъ.*

26. О одеждахъ и обущахъ. *Одеждамъ убо.*

27. О заповѣдехъ по силѣ уставляти настоящему. *Настоящему убо.*

28. Еже не опечаляти братію. *Не опечалятися.*

29. О еже не даяти дерзновенія отступающимъ. *Подобаетъ убо.*

30. О еже особъ не стяжавати что отъ вещей. *Лѣпо убо есть постнику.*

Того же како подобаетъ украшатися іноку. *Достоитъ иноку преж.*

О отверженіи житія и свершеніи духовнѣмъ Д: ✝ л. 176 *Пріидѣте ко мнѣ вси труж.*

Къ іномъ посланіе. *Неищую убо ниедино.*

О еже внимай себѣ Д ✝ л. 167. *Слова потребу.*

Къ св. *Григорію Богослову* о устроеніи монашескомъ О. л. 254. *Познахъ твое.*

О постѣ въ нед. Сырную Д ✝ л. 217. *Вострубите рече.*

Конецъ книзѣ печатной.

Къ *Літону* епіскопу о нетлѣніи истиннаго дѣвства. ✠ *Мнози убо невѣстникъ.*

Отъ 6-го Псалма ✠. *О боголюбивый человѣче.*

Церковное сказаніе. 6853. ✠ *Церковь есть молитвы мѣсто.*

О постѣ Д л. 188. *Молите молите люди.*

О благодареніи Д л. 158 ✝ *Слышасте ли глаголы Апост.*

Бесѣда отъ св. Луки: разорю житница моя †. *Сугубъ есть видѣ.*

На Рождество Хрістово. *Хрістово Рождество еже убо и пер.*

Молитва (зри Вертоградъ душевный). *Благодаримъ тя Господи Боже.*

О одеждѣ Іерейской.

Къ *Амфилохію и Діодору* правилъ 91 ☾ л. 224.

О времени согрѣшающихъ правилъ 26 ☾ л. 250.

О епітіміахъ ☾ л. 252.

О литургіи и причащеніи ☾ л. 252. *Потщися о пресвитере.*

О запрещеніихъ ☾ л. 253. *Аще не сотворятъ.*

Къ своимъ епископомъ о хиротонисаніи на мздѣ ☾ л. 276. *Вещи сел.*

На Ісаіа пророка ☾ л. 285. *Законъ даде.*

Запрещенія іноком: 74. ☾ л. 609. *Аще кто здравъ.*

Молитва надъ кающимся. ☧.

Молитва ☾ л. 93. *Но на зрѣніе твари.*

Молитва ☾ л. 55. *Благословлю тя Владыко.*

О заповѣдехъ Хрістіяномъ † зри Маргарітъ Москов. 7151. л. 37. *Хрістовъ убо.*

Тогоже, о шести днехъ міротворенія, словъ или бесѣдъ 6.

1. Вначалѣ сотвори Богъ. *Подобающее начало.*

2. Земля же бѣ невидима. *Въ малыхъ отъ утра.*

3. О первыхъ бытіи. *Перваго дне.*

4. О собраніи водъ. *Суть пѣцыи.*

5. О прорастеніи земли. *И рече Богъ.*

6. О бытіи свѣтилъ. *Зрите ли вси страдал.*

7. О плѣжущихъ. *И рече Богъ да изведутъ.*

8. О птицахъ и водныхъ. *И рече Богъ да изведетъ.*

9. О земныхъ. *Како вамъ утреняя.*

10. О созданіи человѣка. *Древняго долга.*

11. О созданіи человѣка. *Соломонъ убо пре.*

50. св. **ВАСІЛІЙ** *Селевкійскій.* На Воздвиженіе св. Креста сл. *Всяко убо иже.*

51. ВАСІЛІЙ царь Грекомъ къ сыну своему *Леву* царю мудру завѣтъ написа, имущъ главъ 66. Печатана въ Москвѣ лѣта 7170 въ 8.

1. О добродѣтели. *Животополезныя.*

52. Св. **ВЛАДІМІРЪ** Вел. Князь *Кіевскій.*

1. О десятинахъ церковныхъ и судѣхъ.

2. Духовный его листъ.

53. КНИГА *о св. единой истинной православной* **ВѢРѢ** Восточныя церкве, ея же списатель имене своего не яви (листъ 5). Сказуетъ же себе живша при храмѣ Возд-

виженія св. креста листъ 75. (ниже) и неучена Ріторики и Філософіи, и въ школахъ въ ма-(Латинскихъ?) Езвиты непрелщена. Предсловіе нач: *Благочестивому* листъ 2, страна 2 (ниж.) Сказуетъ же ю писавша лѣта, егоже Пасхаліи ключь идущь 14. Отъ главизнъ Захаріи Копистенскаго главъ десять, предсловіе листъ 5. Имать же всѣхъ главъ 30.

Самыя же книги сея, юже творецъ писа первое написаніе имается тако: *Іс. Хс.* Книжица, или описаніе о вѣрѣ православной, о церкви Восточной, и о изряднѣйшихъ правовѣрныхъ артикулахъ, отъ божественнаго писанія путнаго ради случая въ гоненіи отъ нужды вкратцѣ собрана въ лѣто міра 7152, маіа 1.

Напечатана же сія книга въ Москвѣ, велѣніемъ Царя и Вел. К. Алексіа Михаиловича, совѣтомъ патріарха Іосифа, лѣта 7156, маіа 8.

1 Молитва. *Вседержителю.*

2. Стіхи. *Всякаго чина.*

3. Предсловіе. *Православная.*

Глава

1. Вѣры истинныя ученіе откуду изыде. *Благодатію и помощію.*

2. О св. единой церкви Восточной. *Гряди покажу ти.*

3. О крещеніи Руси. *Послушайте мене.*

4. О исхожденіи св. Духа. *Духъ твой благій.*

5. О св. тайнахъ тѣла и крове Хрістовы. *Господь нашъ Іс. Хс.*

6. О причащеніи св. крове Сына Божія. *Премудрость Божія.*

7. О единомъ пастырѣ и главѣ Хрістѣ. *Азъ есть алфа и ѡ.*

8. Яко равенство и власть едину вси Апостоли имѣша. *Хс. Спаситель.*

9. О св. Крестѣ. *Мнѣ же да не будетъ.*

10 О св. Іконахъ. *Всещедрый.*

11. О душахъ святыхъ, раи, и небеси и царствіи Божіи, *Многочастно.*

12. О призываніи святыхъ и молитвѣ ихъ о насъ, и славѣ ихъ. *Будите святи.*

13. О памяти умершихъ. *Древле преданный обычай.*

14. О чистителномъ огнѣ. *Пропасть велика.*

15. О постѣ всего лѣта и субботнѣмъ и піанствѣ. *Постъ четвертый.*

16. О пѣніи церковнѣмъ. *Учаще и наказующе.*

17. О 7-хъ Вселен. соборѣхъ. *На первомъ Соборѣ Апостолстѣ.*

18. О соборѣ Флоренскомъ. *Оный въ Феррарѣ.*

19. О равенствѣ патріарховъ и папы. *Первое описаніе.*

20 О опредѣленіи Римскаго епископа или папы. *Славы моея иному.*

21. О отступленіи Римлянъ отъ Восточныя церкве. *Божественный Апостолъ.*

22. Яко патріархи Восточніи Римскихъ епископовъ судиша. *Всякая мірская.*

23. О отступленіи Уніатовъ. *Избранный сосудъ.*

24. Клятва Уніатовъ, данная папѣ. *Вѣденія ради.*

25. Яко Унія есть зло. *Иже правыя.*

26. Кіими законы Русія Восточной церкви подлежитъ. *Первое право.*

27. Яко Восточніи Западную церковь отъ ересей очищаху. *Истинно есть.*

28. О разнствіи церкве Восточ. и Западныя. *Лучшибо обыимъ не познати.*

29. О святѣй Троицѣ на жиды. *Вы отца діавола есте.*

30. О антихрістѣ и скончаніи міра и судѣ. *Господь Богъ и Спасъ нашъ.*

О св. крещеніи въ три погруженія съ Калвіны.

34. ГАВРІИЛЪ митрополитъ *Філадельфійскій* отъ *Монемвасіи* Севірскія.

О св. 7-михъ тайнахъ Н. *Великая суть.*

35. ГЕННАДІЙ патріархъ *Константинопольскій* написа, печатана въ Литвѣ Словенски. ✝

Бесѣда съ Амуратомъ *Мааметомъ* царемъ Турскимъ, иже первѣе плѣни Константінополь, юже преложи въ Словенскій языкъ отъ Еллинска... ученикъ Максима Грека монаха св. горы Аѳон., обители Ватопеди, сказуетъ же въ предисловіи Геннадіа быти свята, и моръ въ Царѣградѣ уставлша, и царя сего крестивша, таже въ монастырѣ въ молчаніи скончавшася. *Нѣкоторое собранье.*

Предсловіе. *Яко наказуетъ.*

35. ГЕННАДІЙ патріархъ *Царя града.*

1. О вѣрѣ главъ 100. *Вѣруй въ отца.*

2. О страсѣ Божіи Фев: 19 *Что требуеши.*

36. ГЕННАДІЙ архіепископъ великаго *Новаграда*, списа Пасхалію на 8-ю тысящю лѣтъ, лѣта 7001 ✝ *Всесвятыя и живоначалныя.*

37. ГЕОРГІЙ архіепископъ *Александрійскій*, житіе списа Іоанна Златоустаго. Маргаритъ. Москов. 7150.

38. ГЕОРГІЙ ексархъ. На внесеніе св. Богородицы въ церковь. *Добра намъ.*

39. Св. **ГЕОРГІЙ** архіепископъ *Никомидійскій.* На плачь св. Богородицы Д. ✝ л. 569. *Высочайшій.*

40. ГЕОРГІЙ *Пісідъ.* О твари главъ 94, преведены въ Словенскій діалектъ *Димитріемъ Зографомъ* лѣта 6893. † *Яко возвеличишася.*

41. ГЕРМАНЪ патріархъ *Константинопольскій.* Написа

1. О введеніи св. Богородицы въ храмъ. *Се паки иное торжество.*

2. Литургіи св. толкованіе и таинъ церковныхъ собраніе.

3. О иконахъ Д л. 313 ✝ и св. крестѣ. *Понеже убо мнози.*

4. О вѣрѣ Латинъ при цари Іоаннѣ Вататзѣ. *Отецъ есть свершенъ.*

5. На Латины. *Познавше.*

42. Св. **ГРИГОРІЙ** архіепископъ града *Аміріта.*

Прѣніе съ Іудеи вопросовъ 56. *Нощи молюшед.*

Тогоже вопросовъ 6. *Вчера рече.*

Тогоже вопросовъ 30. *Рекль еси.*

Тогоже вопросовъ 78. ✝ *Глаголи къ иже къ тебѣ.*

Тогоже вопросовъ 22. *Вчера рекль еси.*

45. **ГРИГОРІЙ** епископъ *Антіохійскій.*

1. О воскресеніи Господни. *Хваленъ и сей.*

44. Св. **ГРИГОРІЙ** *Богословъ* списа сія словеса 47, яже преведе отъ Еллинска въ языкъ Славенскій *Епифаній* іеромонахъ Малыя Россіи лѣта 7165.

1. Слово отвѣтное въ Понтъ бѣгства ради и какову быти епископу. *Побѣдихся.*

2. Къ призвавшимъ и не сряшимъ, по еже быти епископу. *Како коснени.*

3. На Іуліана царя обличительно. *Услышите сія вси языцы.*

4. На того же 2. *Сія убо моихъ.*

5. Отвѣтное на самыя по возшествіи отъ бѣгства. *Ничтоже крѣпшее.*

6. На св. Григорія епископа Нусскаго. *Любимича вѣрна.*

7. На своего отца Григоріа. *Паки мя помазаніе.*

8. На словеса и сравнителя Іуліана. *Кое мучителство.*

9. На Кесаріа своего брата. *Мните мя негли.*

10. На сестру свою Горгонію. *Сестру похвалял.*

11. Мирное-2, на сшествіе еже по крамолѣ сотворихомъ единосладніи. *Тепла ревность.*

12. Мирное-3 на бывше людемъ любопрѣніе о епископѣхъ нѣкихъ разнесшихся къ другъ къ другу. *Миръ любезный.*

13. На отца молчаща язвы ради града Д: ✝ л. 256. *Что рѣшите.*

14. О нищелюбіи Д: л. 45. *Мужіе братіе.*

15. Къ гражданствующимъ въ Назіанзѣ, ужасающимся, и началнику гнѣвающуся. *Чреволѣ моимъ.*

16. На св. муч. Кипріана. *Мало Кипріанъ.*

17. На своего отца и на Нонну матерь. *Человѣче Божій.*

18. На Василіа епископа Кесарійскаго надгробное. *Имяше убо.*

19. На вел. Аѳанасія архіеп. Александр. *Аѳанасія похваляя.*

20. На Маккавея. *Что Маккавеи.*

21. На Ірона любомудреца. *Любомудреца.*

22. На изъ Египта пришедшія. *Сущія отъ Египта.*

23. Къ Аріаномъ и на себе самаго. *Гдѣ когда суть.*

24. О во разглаголаніихъ благочиніи. *Понеже соидостеся.*

25. На себе самаго и къ глаголющимъ желати его сѣдалища. *Азъ чюждуся.*

26. На себе самаго изъ села возшедша по бывшихъ по Максиму. *Желахъ васъ.*

27. О догматѣ и о поставленіи епископъ. *Егда вижю.*

28. На хіротонію до Аріскаго бесѣда, изданная Евлаліа епископа. *Пріимѣте наше.*

29. На реченное Евангеліа, егда Іисусъ сконча словеса сія. *Рыбаря предъизбравъ.*

30. Соборное на 150 епископъ присутствіе. *Како вамъ наша.*

31. На Евноміаны предразглаголаніе. *Къ въ словѣ художнымъ.*

32. О богословіи слово 2. *Понеже возъчистихомъ.*

33. О Сынѣ слово 1. *Яже убо рекохъ.*

34. О Сынѣ слово 2. *Понеже тебѣ убо.*

35. О св. Духѣ слово. *Убо о Сынѣ слово та.*

36. На Богоявленія, или Рождество Спасово. *Христосъ раждается.*

37. На св. Свѣти явленіи. *Паки Іисусъ мой.*

38. На св. Крещеніе. *Вчера свѣтлый.*

39. На Пасху и медленіе Д: ✝ л. 616. *Воскресенія день.*

40 На св. Пасху. Д ✝ л. 631. *На стражи моей.*

41. На Повую недѣлю и на весну, и на муч. Маманта Д: ✝ л. 737. *Обновленіемъ чтитися.*

42 Къ Евагрію монаху о божествѣ. *Зѣло же чуждуся.*

43. Къ Нектарію епископу Константинополскому. *Мнится насущую.*

44. Знаменаніе на Езекіиля. *Непщуемъ человѣка быти.*

45. На Аполінаріа къ Лідонію пресвитеру посланіе. *Честнѣйшему.*

46. На Аполінаріанъ къ Лідонію 2-е. *Понеже мнози суть.*

47. Метафрасісъ на Екклісіаста. *Сія же глаголетъ Соломонъ.*

Прежде сего превода обрѣтахуся словъ: 16 преведеныхъ, ихже истолкова *Никита* митрополитъ *Ираклійскій*, Анепсій его, и предсловіе написа, емуже начало: *Не хотѣхъ божественный Григоріе*, яже суть подъ числы. 39. 40. 41. 20. 16. 8. 36. 18. 37. 38. 19. 6. 30. 14. 13.

О Мелетінѣ епископѣ надгробное зри Февр. 19. *Возрасти намъ.*

На св. Пятедсятницу Д: ✝ л. 813. *О праздницѣ мало.*

О книгахъ узаконенныхъ. ✝ л. 265. *Первое Бытіе.*

45. **ГРИГОРІЙ** св. ученикъ св. *Григорія Богослова.*

Житіе св. Григорія Богослова. *Созываетъ убо.*

46. **ГРИГОРІЙ** игуменъ *Дечанскій.* Житіе *Стефана* царя *Сербска.*

47. **ГРИГОРІЙ** еромонахъ. Похвала въ постѣ просившимъ Д л. 232 ✝. *Хотящи ми.*

На Рожество св. Богородицы. *Да предначинаетъ.*

48. **ГРИГОРІЙ** *монахъ.*

1. О трехъ отроцѣхъ ✝. (*груб.*) *Отъ пророкъ.*

2. Св. похвал. 40 мученикомъ. *Елма правед.*

49. Св. **ГРИГОРІЙ** *Нисскій* написа словеса

1. Омиліа на св. муч. архідіакона *Стефана* дек. 27 †. (*Изрядно*) *Коль добро благихъ.*

2. Сл. надгробное о *Мелетинѣ* епископѣ, Февр. 12 † *Возрасти намъ.*

50. Св. **ГРИГОРІЙ** папа *Ромскій*, его же бесѣды съ *Петромъ* архідіакономъ. Сей бѣ по Агаѳонѣ папѣ преже епископъ Панорійскій.

Первыя книги вопросовъ 32. *Зѣло въ Италіи.*

Вторыя книги вопросовъ 25 о чюдесѣхъ св. Венедікта 36. *Мужь нѣкто.*

Третія книги вопросовъ 39.

Четвертыя книги вопросовъ 46. *По раисти радости.*

1. Въ церкви св. Петра Апостола отъ.., рече Іисусъ будутъ знамен. въ солнцѣ. *Господь и избавитель.*

2. Тамже отъ Луки: Поятъ Іисусъ 12 ученикъ своихъ. *Избавитель.*

3. Въ церкви св. муч. Ѳілікіцаты отъ Маѳ. Се мати его. *Святаго Евангеліа.*

4. Въ церкви св. Стефана первомуч. отъ Маѳ. Посла Іисусъ 12 учен. *Братіе любимая.*

5. Въ цер. св. Апостола Андреа, на память его, отъ Матѳ. Ходя Іисусъ при мори. *Слышасте братіе.*

6. Въ цер. св. Богор. на Рожество Господне, отъ Луки. Изыде повелѣніе. *Яко щедрящю.*

7. Въ цер. Апост. Петра, отъ Іоанна. Послаша отъ Іерусалима Іудее. *Отъ словесъ сего.*

8. Въ цер. св. Маркелліна и Петра, отъ Луки: Слыша Іоанъ. *Искати есть намъ.*

9. Св. Сѵлвестра: Маѳ. Рече Іис. ученик. своимъ человѣкъ етеръ созва рабы. *Чтеніе св. Евангеліа.*

10. Св. Апост. Петра. На крещена Хво Маѳ. Рождшуся въ Віелеемѣ. *Яко въ чтеніи.*

11 Св. Анны въ память ея, Матѳ. Подобно есть царство небесное злату. *Царство небесное.*

12. Св. Ѳіліка исповѣдника. Лук. да будуть чресла ваша. *св. Евангеліа братіе.*

13. Св. Апост. Петра. Іоан. Азъ есмь Пастырь добрый. *Слышасте братіе.*

14. Тамъ же Луки. Изыде сѣяй. *Чтеніе св. Евангеліа.*

15. Св. Іоанна реченой Твердостайно. Маѳ. Веденъ бысть Іисусъ въ пустын. *Размышленіемъ.*

16. Св. Апост. Петра. Іоан. Кто отъ васъ обличитъ мя. *Помыслите.*

17. О болящихъ ради. *Егда человѣкъ.*

18. Лук. Владущу Тіверію. *Избавитель.*

19. Къ епископу отъ крестнаго источника, речена Латеранъ. *Господь и Спаситель.*

20. Св. Іоанна, реченнѣ Константин. Лук. Въ едину отъ Саввать Марія. *Вреждену стомаху.*

21. Св. Апост. Петра. Лук. Два отъ ученикъ его идоста. *На вся великія.*

22. Св. Лаврентія Іоан. Явися паки Іис. ученикомъ своимъ. *Чтеніе св. Евангеліа.*

23. Св. Іоанна, реченнѣй Константін. Іоанъ. Марія стояше. *Марія Магдалыни.*

24. Св. Іоан. Крестителя реченнѣй Константинъ. Іоан. Дверемъ затвор. *Первою притчею.*

25. Св. Пагкратіа, въ его память. Іоан. Се есть моя запов. да любите. *Иногда вси св.*

26. У ковчега св. Енорія и Ахіліа. Іоан. Егоже сынъ боляше въ Каперн. *Чтеніе св. Евангеліа.*

27. Св. Петра на Вознесеніе Господне Мар. Шедше въ весь міръ *Якоже воскресенію.*

28. Тамже на Пентікостію Іоан. Аще кто любитъ мя. *Достойно есть.*

29. Св. Лаврентіа Лук. *Древо смоков.*

30. Св. Просесіа и Мартіріана, въ память ихъ. Лук. Аще кто хощетъ по мнѣ ити. *Яко Господь.*

31. Св. Климента, Лук. Моляше Іисуса нѣкій Фарисеи. *Помышляющу.*

32. Св. муч. Іоанна и Павла. Лук. Приступиша ко Іисусу мытаріе. *Літный день.*

33. Св. Мины, въ память его. Лук. Егда услышите брани. *Яко далече.*

34. Св. Апост. Филиппа и Іакова Лук. Человѣкъ нѣкто сотвори. *Се братіе люби.*

35. Св. муч. Севастіана. Лук. Аще кто идетъ ко мнѣ. *Аще поразумѣемъ.*

36. Св. Климента Мае. Подоб. есть цар. небесное человѣку царю. *Поставл. св. Евангеліа.*

37. Св. Іоанна речен. Константін. Лук. Егда приближися Іисусъ. *Оно разгореніе* *.

Молитва отъ осквернения во снѣ. *Господи услыши молитву.*

Отъ Евангеліа притча. Д. ✝. *Возлюбленіи послушайте.*

О св. іконахъ, къ царю Лву Исавру Д. ✝ л. 7, 301 и 307. *Грамоты вашего.*

Къ тому же о томже. Оу л. 52. *Грамоты вашего.*

31. **ГРИГОРІЙ** епископъ *Росскій.*

1. Сл. на Воздвиженіе креста ✝. *Возносится днесь.*

2. На Преображеніе Господне. *Небеси подобно.*

3. На Успеніе св. Богородицы. *Гаврііла зрю.*

4. На усѣкновеніе Іоанна Крестителя. *Паки Іудеа.*

5. На рожество св. Богородицы. *Да предначинаетъ.*

32. Св. **ГРИГОРІЙ** *Синаитъ* написа

1. Словеса различна; главъ 142. *Словесну убо быти.*

2. О молитвѣ и безмолвіи главъ 15. *Два образа.*

3. О безмолвіи главъ 6. *Овогда убо на столѣ.*

4. О безмолвіи, молитвѣ, о знаменіихъ благихъ и лестныхъ, главъ 14. *Подобаше убо.*

5. О прелести и иныхъ винахъ. *Зри убо яко хо...*

6. О премененіи діавола въ ангела. Вопросъ: *Что сотворимъ.*

7. Правы Божія промысла. *Вся отъ Бога.*

8. О самовластіи нашемъ. *Богъ человѣка созда.*

9 О 4-хъ священноначаліихъ. *Вина убо вспмъ.*

10. О чинѣ и нареченіи священноначалствъ. *Якоже убо.*

11. О церковномъ священноначаліи. *Церковное же священпона...*

12. Яко нѣсть наша брань къ плоти и крови. *Станище есть.*

13. Кое есть средняго единственнаго жителства устроеніе. *И первіи убо.*

14. Толкъ священноначалствъ. *Священноначаліе есть соборъ.*

15. Что есть единственнаго жителства священноначалство. *Образное убо.*

16. О различіи священноначалствъ. *Взыщемъ.*

17. О образѣ іноческаго жителства и образованіи его. *Постриженіе.*

18. Кое есть іноческа житія священноначаліе. *Образное убо священпопач.*

19. О образѣ іноческаго одѣянія. *Очерненное же.*

20. О образѣхъ церковнаго священноначалства. *Понеже чини.*

21. Устави боговидителни. *Чаша есть.*

22. О повиновеніи и послушаніи. *Повиновеніе.*

23. О сонныхъ искушеніихъ. *Колиждо.*

24. Како безмолвнику взимати милостыню. *Иже на единѣ.*

33. св. **ГРИГОРІЙ** архіепископъ Солунскій *Палама,* написа словеса

* Противъ №№ 9 — 37 въ подл. сдѣлана скобка съ надписью: *въ Церкви,* для избѣжанія повторенія сихъ словъ при каждой статьѣ. *Изд.*

1. Изложеніе православныя вѣры †. *Единъ Богъ и прежде всѣхъ.*

2. На Успеніе св. Богородицы Маріи Дѣвы. *Мою бесѣду днесь.*

3. На Латины главъ 12 †. *Реченія различная.*

54. Св. **ГРИГОРІЙ** *чудотворецъ.*

1. Молитва въ крещеніи отрочате. *О имени твоемъ.*

55. **ДАВИДЪ** монаха философъ. О ереси Варламовѣ и Акиндиновѣ. *Иже на Ѳаворѣ.*

56. **ДАМАСКИНЪ** монахъ уподіаконъ *Студітъ.*

О св. Крестѣ нед. 3 св. постовъ. Н *Уподобляется.*

57. Странство монаха **ДАНІИЛА** во *Іерусалимъ*, и яже видѣ тамо и въ пути.

Начало: *Се азъ недостойный игуменъ Даніилъ.*

58. Посланіе **ДИМИТРІА** *Грека* преводника отъ Рома *о бѣломъ клобукѣ*, къ *Геннадію* архіепископу вел. *Новаграда.* Сказуетъ возвѣщенно ему книгохранителемъ Ромскія церкве *Іаковомъ*, яко первѣе данъ бѣ св. вел. царемъ Константіномъ *Сілвестру* папѣ *Ромску*, таже присланъ къ патріарху *Філофею Константинополскому*, отъ негоже Еvменіемъ епіскопомъ присланъ Новаграда вел. архіепископу *Васілію. Зри аще правда.*

59. **ДИМИТРІЙ** *Катакузинъ.* Молитва къ святой Богородицѣ Маріи ✝ друк. Москов. 7169. *Всѣхъ Царя и Бога.* гл. 8.

60. **ДІАДОХЪ** св.

Бесѣда по вопросомъ. *Что нынѣ.*

61. **ДІАЛОГЪ**, албо розмова человѣка хорого, албо, умираючого съ духомъ: о добромъ зъистю з того свѣта, людемъ свѣтцкимъ, а посполите тымъ, которые мало што доброго за живота робили, а съ памятью умираютъ. Выдана въ друкарни Павла іермо: на **ЧОРНОЙ** року 1629 въ 4, листовъ 36.

62. **ДІОНИСІЙ** архіепископъ *Александрійскій.*

О постѣ вел. Савваты.

63. Св. **ДІОНVСІЙ** *Ареопагитъ* списа сія словеса, яже *Ѳеодосій* митрополитъ града *Сvра*, или Сера̀, преложи въ языкъ Словенскій своимъ пждивеніемъ, монахомъ *Исаіемъ*, соверши же въ неполучное время, егда Деспоты Сербскія *Углешь* и *Волканъ* или Волкашинъ братъ его въ Мекедоніи съ ҂ѯ вои, отъ Турокъ погибоша: мню тогда племя седми деспотъ конецъ прія лѣта 6879: е Індик. 9. Имать же словесъ о небесномъ священноначаліи къ Тімофею священнику ⁂.

Предсловіе. *Понеже убо мнози.*
Предсловіе второе. *Благородіе.*

1. *Всяко даяніе благо.*
2. *Потреба есть убо.*
3. *Есть убо священноначал.*
4. *Священноначалію.*
5. *Сія убо есть.*
6. *Елика убо суть.*
7. *Се и мы.*
8. *Преити же достоитъ.*
9. *Оставше есть намъ.*
10. *Собрася убо нами.*
11. *Симъ же опредѣлен.*
12 *Ищетъ же ся и се.*
13. *Принеси уже.*
14. *И сіе же достоино.*
15. *Принеси прочее.*

Къ *Тимофею* о божественныхъ именехъ.

1. *Нынѣ же о блаженнѣ.*
2. *Богоначалническое.*
3. *И первѣе аще мнитъ.*
4. *Сила убо сице.*
5. *Преити же достоитъ.*
6. *Нынѣ же воспѣти.*
7. *Принеси же аще мнит.*
8. *Но понеже божест.*
9. *Понеже и велико.*
10. *Время слову.*
11. *Пріидѣте Божествен.*
12. *Но понеже и о сихъ.*
13. *Толика и о сихъ.*

Того же о церковномъ священноначаліи главъ 7:

1. *Яко убо еже по насъ.*
2. *Речеся убо нами.*
3. *Но благоже яко.*
4. *Потомъ же собран.*
5. *Се убо божественнѣ.*
6. *Сіи убо священнѣ.*
7. *Симъ же раздѣлен.*

Тогоже къ Тимоѳею о таинственномъ богословіи.

1. *Трощe пресущест.*
2. *Все намъ быти.*
3. *Въ Богословныхъ.*
4. *Глаголемъ убо яко.*
5. *Паки же восходяще.*

1. Посланіе къ Гаію рабу. *Тма безъ вѣсти.*
2. Къ тому же. *Како иже вспхъ.*
3. Къ тому же. *Внезапу есть.*
4. Къ тому же. *Како рекль еси.*

Къ Дороѳею служителю. *Божественный сумракъ.*

Къ Сосіпатру іерею. *Не се непщую.*

Къ Поликарпу. *Азъ убо не вѣмъ.*

Къ Димофілу. *Еврейскія по.*

Къ Титу іерарху. *Священный убо.*

Къ Іоанну Богослову. *Провѣщеваю ти.*

64. **ДІОНІСІЙ** патріархъ *Константинопольскій*

Къ царю *Іоанну* сыну Василіеву Московскому о свободѣ инока *Максима Святогорца.* Зри въ книгѣ Максима Грека глава 48. *Преславнѣйшій.*

65. **ДОМНИНЪ** епископъ *Венетскій.*

Къ Петру Антіохійскому о опрѣснокахъ † Фев. *Превысокаго престола.*

66. Св. авва **ДОРОѲЕЙ** сія словеса списа, яже печатана въ Печеро-Кіевской лѣта: 7166 Хр. же 1628. Первое in: 4-о, тщаніемъ *Петра Могилы*, исправлена же отъ Еллинска діалекта куръ *Іосіфомъ* протосіггелломъ Александрійска престола и віномъ (sic) іеромонахомъ *Памвомъ Берындою*, протосіггелломъ іерусалимскимъ и въ Москвѣ издася съ св. *Ефремомъ* лѣта 7160.

Посланіе книзѣ и похвала св. Дороѳеа. *Хвалю твое.*

Житіе блаж. Дороѳея. *Блаженный поистинѣ.*

1. О отверженіи міра. *Исперва егда сотвори*
2. О смиренномудріи. *Рече нѣкто.*
3. О совѣсти. *Егда сотвори.*
4. О божественнѣмъ страсѣ. *Глаголетъ въ соборныхъ.*
5. О еже не лѣпо есть кому составляти свой разумъ. *Въ притчахъ глаголетъ.*
6. О еже не судити искреннему. *Аще бысмо познали.*
7. О еже укаряти себе а не ближнего. *Взыщемъ братіе.*

8. О злопомнѣніи. *Отцы рекоша.*

9. О лжи. *Хощю вамъ.*

10. О еже съ разумомъ и трезвѣніемъ шествовати въ путь Божій. *Попецѣмся о себѣ.*

11. О еже отрѣзовати страсти преже даже не обыкнемъ въ нихъ душею. *Положите въ умѣ.*

12. О страсѣ будущія муки и о еже подобаетъ николиже безъ печали быти хотящему спастися. *Внегда болѣхъ.*

О еже подобаетъ никомуже безъ печали быти хотящему спастися.

13. О еже благодарнѣ терпѣти скорби. *Добрѣ рече авва.*

14. О наказаніи душевныхъ добродѣтелей. *Писаніе глаголетъ.*

15. О св. постѣхъ. *Въ законѣ повелѣ Богъ.*

16. Къ келейникомъ о посѣщеніи братіи. *Глаголютъ отцы.*

17. Къ наставникомъ монастырей, и о ученицѣхъ, како посѣщати братію, и како повиноватися наставникомъ. *Аще еси братіямъ.*

18. О имущемъ келарскую службу. *Аще въ прость.*

19. Глаголы различни вкратцѣ. *Глаголаше авва Дорофей.*

20. Вопроси и отвѣти въ Варсануфію и его ученику аввѣ Іоанну пророку. *Како возмогу.*

21. Толкованіе нѣкихъ реченій св. Григорія на св. Пасху. *Сладостію глаголахъ.*

22. Толкованіе реченій св. Григоріа на св. мученики. *Сего ради добро есть.*

23. Посланій : 10.

1. *О нечювствіи души.*

2. Утѣсняемъ въ напасти. *Первѣе убо.*

3. Къ брату въ болѣзни. *Помяни чадо.*

4. Къ сущему въ напасти. *Молю тя чадо.*

5. Къ томуже. *Миръ тебѣ.*

6. Къ томуже. *Да не чюдишися.*

7. Къ томуже. *Якоже тълесемъ.*

8. Къ томуже. *Благаго и человѣколю.*

9. Къ томуже. *Добрѣ авва.*

10. Къ нѣкоему о устрояющемъ яже на потребу. *О имени Іисусѣ Христовѣ.*

67. **ДОРОѲЕЙ** епископъ *Тирскій.*
О 12 Апостолѣхъ.

68. **ЕВАГРІЙ** Философъ.
1. Главъ 14. *Начало спасенія.*

69. **ЕVАНГЕЛІЯ** на 50 недѣль, преложенна отъ Еллінска въ Словенскій діалектъ *Константиномъ* лѣта 6861, яко въ предсловіи являетъ. ⸸

70. **ЕVСЕВІЙ** *Памфилискій.*
1. Къ Златоусту Іоанну о псалмахъ.

71. **ЕVСЕВІЙ** *Самосатскій.*
1. О сшествіи Іоанна предтечи во адъ Д л. 514 ✝ *Возлюбленніи.*

72. **ЕVѲІМІЙ** іноκъ.
Сл. внесенію св. Богородицы. *Веселія.*

73. **ЕVѲІМІЙ** патріархъ вел. *Новаграда.*
1. *Понеже убо онѣмъ.*

74. **ЕVѲІМІЙ** патріархъ *Терновскій.*
О обновленіи храма Христова Воскресенія. *Сищевымъ убо.*

75. *ЕѴΦΩΝΙ'А, веселобрмячал,* на высоце славный ѳронъ митрополіи Кіевской щасливе всту-

пующему: въ Бозѣ преосвященному его милости господину отцу кнръ *Петру Могилѣ*, воеводичю земль Молдавскихъ, православному упривилегованному митрополиту Кіевскому, Галицкому и всея Россіи ексарсѣ св. ѳрону Константінополскаго, архімандриту св. чудотворной лавры Печерской Кіевской, отъ тупографовъ въ тойже св. чюдот. Лаврѣ Печер. працующихъ, при унижономъ поклонѣ прудко дедикованая. Лѣта Господня: 1637. Іул. 5.

Начало. *Пречь з Роксолянскихъ смутки уступуйте границъ. Лменты сердца не турбуйте.*

Въ 4. виршами. ✝

76. **ЕПИФАНІЙ** іеромонахъ обители *Каллістратовы.*

О Успеніи Богородицы. *О воистинну.*

77. Св. **ЕПИФАНІЙ** архіепископъ *Кипрскій* написа словеса

1. О житіи св Богородицы. † *Извѣстнѣйши.*

2. На погребеніе Господне Д л. 602. ✝ *Что се днесь.*

3. О пророцѣхъ Т.

4. О ересехъ Т.

5. О 6 днехъ тварн. *Въ 1 день.*

78. **ЕПИФАНІЙ** архіепископъ *Крітскій.*

1 О воплощеніи Хрістовѣ. *Сіяющая.*

79. **ЕПИФАНІЙ** іеромонахъ *Славинецкій*, отъ Малыя Россіи, прибывый въ Москву градъ лѣта 7157 Іул.

1. Состави сл. св. Іоанну Златоусту лѣта 7161. *Между благоуханными.*

2. Похвала церкви, лѣта 7165 Маіа 5. *Яко паче звѣзды.*

3. Сл. похв. св. *Іакову Боровицкому. Преже вѣкъ непостижи.*

4. Преложи слова св. *Григоріа Богослова* отъ Еллинска, съ книги изданныя въ Парісѣ: лѣта MDCXXX. нача 7164, соверши же 7165 Іун.

5. Преложи св. *Аѳанасіа Александрска* слова 4 на Аріа лѣта: 7164: Сеп. сверши же Апріліа съ книги изданыя въ...

6. Слово св. *Аѳан. Алексан.* о псалмѣхъ отъ Латінска языка лѣта 7157 съ книги изданныя...

7. Состави канонъ св. *Маріи Египетской* лѣта 7157.

8. Канонъ состави *Аннѣ Тверской* лѣта 7158.

9. Св. *Аѳанасіа* Алексан. о божествѣ преложи отъ Еллинска съ книги изданныя въ...

10. Сл. на св. пророчицу *Анну* состави. *Елма избранному.*

11. Св. *Іустина Філософа* сл. преложи отъ книги, изданныя въ Парісѣ лѣта MDCXXXVI. apud Claudium.

12. *Арменопола Константіна* книгу всю преложи отъ Еллинска нач. 7166 сверши 7167.

13. Преложи уставы гражданоправителніи отъ *Ѳукідідовы* історіи книги 1, конецъ же отъ книги *Плініа* втораго Панегіріка къ *Траіану* число 75, имже чести вручаются, тетратей въ 4. 73.

14. Часть *Европу*, отъ Латінскія, изданныя въ... и часть Асію отъ тояже.

15. Книгу *Врачевскую* анатомію нача прелагати 7165 Іун. 27, совершиже 7166 Фев. отъ книги описанныя *Андреемъ Вессаліемъ*

Брукселенскимъ, изданныя Іуліа лѣта 1641, въ листъ, тетрат. 14. *Всл человѣческаго.*

16. О убіеніи краля *Аггелскаго* съ Латінска языка съ книжки въ 8 изданныя лѣта 7157.

17. Преложи 3 слова на Рождество Хрістово, отъ книги изданныя лѣта 7158 *Бернарда* творца.

1. *Не возможетъ сказа.*
2. *Радуйтеся братіе.*
3. *Отъ моря въ пристанище.*

18. Преложи *литургію св. Златоуста* лѣта 7157 отъ Еллинска.

19. *Калепінъ* преложи безъ толкованія, отъ книги изданныя въ Басиліи, лѣта Хр. MDLXXVII, Марта, нач. лѣта 7151.

20. Книгъ 4 *о православной вѣрѣ* преложи отъ Еллинска. Нача лѣта 7168. св. *Іоанна Дамаскіна*, отъ книги изданныя въ...

21. Сл. на слово псалом. (въ храмѣ его всякъ) 28 ✝, лѣта 1662 *Земнородніи человѣцы.*

22. Посланіе утѣшителное къ княгинѣ *Радівіла* князя Віленска, писанное лѣта 7165, Маіа 17, отъ лица Ікона патріарха Московскаго. *Маловременныя.*

23. Преложи сл. св. *Іоанна Златоуста.* На Пятдесятницу 7166.

24. Соборное дѣяніе о *Іовѣ* патріархѣ Московскомъ отъ Еллінска, лѣта 7160.

25. Св. *Василія* вел. Кесарійскаго бесѣды 11 на Шестодневникъ. Въ началѣ сотвори Богъ небо и землю, преложи отъ книги друкованныя въ Басиліи M. D. LI. opera Graeca cum gratia et privilegio Imp. Maiestatis ad annos: V. Froben, въ десть.

30. **ЕФРЕМЪ СУРІАНИНЪ** словесъ написа 112, печатаны въ Москвѣ лѣта 7160. Септ. 28, въ листъ.

Зри

1. Листъ 5. *Бѣ нѣкій на вос.*
2. Поученіе л. 7. *Азъ Ефремъ.*
3. Наказаніе л. 11. *Слава тебѣ Боже.*
4. О благочестіи л. 11. *Возлюбленіе Хрістіан.*
5. Къ новоначалнымъ монахомъ л. 13, *Возлюбленне аще*

Тогоже л. 14. *Возлюбленне се.*

Тогоже л. 16. *Возлюбленіе аще со.*

6. О рукодѣліи л. 17. *И о ручномъ дѣлѣ.*
7. Еже не судити л. 17. *О бывающемъ же.*
8. Того же. л. 18. *И о времени.*
9. Того же л. 19. *Возлюбленне не.*
10. Тогоже л. 20 *Брате подвизайся.*
11. л. 21. *Брате аще отве.*
12. л. 22. *Брате поручился.*
13. О наставленіи новоначалнаго монаха л. 24. *Подобну созидаетъ.*
14. л. 25. *Брате аще сподо.*
15. О тщеславіи л. 27. *Брате почто.*
16. л. 28. *Брате егда клеплетъ.*
17. л. *Возлюбленніи пора.*
18. О бдѣніи л. 30. *Брате помышляю.*
19. л. 31. *Аще ключится.*
20. О унынііи и ручномъ дѣлѣ л. 33. *Вообще съ живущими.*
21. О мыслѣхъ и прехожденіи мѣстнѣмъ л. 35. *Различно боретсл.*
22. О пребываніи единомѣстнѣмъ до конца. л. 39. *Вложи въ помыслъ.*
23. О смѣсѣи глумленіи л. 40. *Начало развраще.*

24. Къ юнымъ монахомъ о послушаніи л. 43. *Внемли себѣ.*

25. О терпѣніи л. 46. *Любимцы будемъ.*

26. О прехожденіи отъ мѣста въ мѣсто л. 47. *Вѣра мати есть.*

27. л. 50. *Аще приключится.*

28. О Палладіи монасѣ л. 53. *Братъ единъ сповѣ.*

29. О еже имущему дастся л. 54. *Пишетъ бо.*

30. О внезапнѣмъ паденіи гдѣ либо л. 55. *Братіе аще.*

31. О смиренномудріи л. 57. *Возлюбленне еще.*

32. О долготерпѣніи и незлобіи Хрістіанина. *Аще приключится злоб.*

33. О страстѣхъ л. 60. *Мужь дни своя.*

34. О утѣшеніи скорбящаго. *Братъ искаше.*

35. Како явственo слышащимъ чести л. 65. *Брате аще.*

36. О дѣвствѣ и цѣломудріи л. 65. *Брату или сестрѣ.*

37. О чистотѣ л. 68. *Возлюбленный брате.*

38. Еже долу зрѣти л. 69. *Не токмо воздержа.*

39. О кротцѣй страсти л. 71. *Мнише ископися.*

40. О устроеніи, страсѣ Божіи, судѣ будущемъ л. 73. *Брате аще пришедъ.*

41. О говѣніи л. 78. *Брате внемли.*

42. О непщующихъ вины о гресѣхъ л. 80. *Брате мнишескому.*

43. О блаженныхъ л. 85. *Блаженъ иже.*

44. О судѣ и милостыни л. 91. *Богъ сый.*

45. О дѣвствѣ л. 98. *О дѣвствѣ и осляще.*

46. О ищущихъ чести и сановъ л. 103. *Подвижюся братіе.*

47. О страсти Спасовѣ л. 111. *Боюся глаголати.*

48. О св. Аврааміи л. 115. *Братіе моя.*

49. О покаяніи л. 132. *Сшедый Господь.*

50. О поученіи и покаяніи л. 137. *Болѣзнь нудитъ мя.*

51. О покаяніи л. 146. *Понеже убо.*

52. О покаяніи л. 157. *Внемли убо.*

53. О покаяніи л. 157. *Безъ лица нище.*

54. О покаяніи л. 163. *Пріидите любимцы?*

55. Похвала обще живущимъ монахомъ. л. 165. *Рай исполненъ.*

56. О печалѣхъ житейскихъ и вещехъ л. 165. *Якоже союзъ.*

57. О высокомудріи, дѣлѣ завистнѣ и прехожденіи мѣста л. 165. *Якоже древо.*

58. Словесъ 22 къ братіи Иніговіинѣ л. 170. *Блажю вашу жизнь.*

59. О страсѣ Божіи л. 171. *Блаженъ убо человѣкъ.* 1.

60. О неимущихъ страха Божія л. 171. *Не имѣлй страха.* 2.

61. О любви л. 172. *Блаженъ мужь.* 3.

62. О неимущихъ любве л. 172 *Окаяненъ же.* 4.

63. О долготерпѣніи л. 173. *Блаженъ поистинѣ.* 5.

64. О неимущихъ долготерпѣнія л. 173 *Неимѣяй долготе.* 6.

65. О терпѣніи л. 174. *Блаженъ есть братіе.* 7.

66. О неимущихъ терпѣнія л. 174. *Окаяненъ же.* 8.

67. О безгнѣвіи л. 175. *Блаженъ человѣкъ.* 9.

68. О наглодушіи, или гнѣвѣ. л. 175. *Наглодушіемъ.* 10.

69. О кротости л. 176. *Блаженъ есть.* 11.

70. О лукавствѣ л. 176. *Рыдати убо.* 12.

71. О истиннѣ л. 177. *Блаженъ есть иже.* 13.

72. О лжахъ л. 178. *Окаянень же.* 14.

73. О послушаніи л. 178. *Блаженъ есть иже стя.* 15.

74. О непослушаніи и роптаніи л. 178. *Проклятъ и о..* 16.

75. Еже не завидѣти и ревновати л. 179. *Блаженъ есть иже.* 17.

76. О зависти и ревности л. 180. *Въ сихъ же себе.* 18.

77. Еже не клеветати л. 181. *Блаженъ есть и тре.* 19.

78. О оклеветаніи л. 181. *Наслаждайся.* 20.

79. О воздержаніи л. 181. *Блаженъ воистин.* 21.

80. О невоздержаніи л. 183. *А невоздержанія.* 22.

81. О покаяніи л. 184. *Давецъ вспхъ.*

82. О покаяніи и умиленіи л. 189. *Умился душе.*

83. О судѣ, любви и покаяніи л. 193. *Пріидите въ себе.*

84. О недѣли л. 200. *Яко не подобаетъ.*

85. О просфорѣ л. 203. *Глаголаху о нѣкоемъ.*

86. Къ брату отпадшу о покаяніи л. 205. *Въ покорствѣ.*

87. О словѣ: лучше женитися л. 211. *Послушай Апостола.*

88 О любви л. 213. *Любимиче мои.*

89. О цѣломудріи, терпѣніи и покаяніи. л. 214. *Рече Господь славы.*

90. О злообычной мысли л. 220. *Ацтьмъ же.*

91. Еже не клятися л. 223. *Господу и Спасу.*

92. Къ Евлогію л. 225. *На плодъ послуша.*

93. О блаженіи л. 229. *Блаженни возлю.*

94. О покаяніи и будущемъ судѣ л. 231 *Пріидите любими..*

95. О покаяніи л. 241. *Увѣдимъ грѣшници.*

96. Пѣснь къ согрѣшающимъ и кающимся л. 244, *Доколѣ о друже.*

97. О страстехъ л. 245. *Хощю рещи.*

98. О терпѣніи, кончинѣ, второмъ пришествіи Христовѣ и св. книгахъ и ползѣ безмолвія л. 248. *Свѣтло житіе.*

99. О покаяніи л. 254. *Молю вы.*

100. О безмолвіи л. 257. *Стяжи брате.*

101. О вѣрѣ, упованіи, любви л. 259. *Молю вы убо.*

102. О покаяніи, любви, крещеніи и исповѣданіи, и похвала кресту, второмъ пришествіи Христовѣ и будущемъ судѣ л. 260. *Ничто же почтемъ.*

103. О второмъ пришествіи Христовѣ л. 272. *Возлюбленнаи.*

104. О прекрасномъ Іосифѣ л. 276. *Боже Авраамовъ.*

105. О Антіхристѣ л. 295. *Како азъ.*

106. О покаяніи л. 305. *Отреченіе еже.*

107. О св. Христовыхъ тайнахъ л. 317. *Не довольно убо.*

108. О Авраамѣ и Исаацѣ л. 322. *Преселяетъ Богъ.*

109. О св. Василіи Кесарійскомъ л. 328. Ген. 30. *Возлюбленніи.*

110. О обличеніи себе и Промыслѣ л. 336. *Во многихъ вамъ.*

111. О св. въ постѣ просіявшихъ л. 340. *Вси день первый.*

112. О отцѣхъ скончавшихся л. 345. *Утрѣбою моею.*

Сл. на Преображеніе Господне Авг. 6. ℞. *Отъ нивы жнива.*

Сл. на Воздвиженіе св. Креста. *Всякъ праздникъ.*

О блудницѣ Т л. 528. †. *Многымъ святымъ.*

Молитва О л. 79. *Безгрѣшный агнче.*

Молитва. *Господи Владыко живота моего...*

О худыхъ ризахъ инока. Мар. 8 л. 37. Лѣта 7151. †. *Въ мірскомъ.*

О св. трехъ отроцѣхъ. Декем. *Се да разсмотримъ.*

31. **ЗАХАРІЙ** *Копыстенскій* архимандритъ Кіевопечерскій.

Сл. на погребеніе *Елисея* тояже лавры архимандріта *Плетенецкаго* въ іеромонасѣхъ *Ерѳіміа*, скончавшася лѣта 1624 Октов. 22. Печатано въ тойже Лаврѣ: 7130 Христа же 1625 Окт. 17. Инд. 8. Рускимъ языкомъ. *Нач. Елисей разболѣся.*

Второе печ. лѣта *7133.* на тогож. *И бысть взакон. въ Израили.*

32. **ЗИНОВІЙ** монахъ, ученикъ *Максима* монаха грека на ересь *Ѳеодосіа Косого*, иже бѣ лѣта: 7060, главъ 15. Н. *Вопроси мя.*

На ересь *Ѳеодосіа Косого* и *Лютора* и *Калвіна* ОЧ гл. 11 л. 1. *Глаголютъ еретіцы.*

33. **ИЛАРІОНЪ** великій.

1 О отверженіи міра. *Вси иже міра.*

2. *Полшетеся.*

3. *Не милуйте.*

4. О отверженіи міра. *Къ старѣйшему.*

34. Св. **ИЛАРІОНЪ** епископъ *Мегленскій.*

1. Прѣніе съ Армены. *Приступимъ.*

35. **ИННОКЕНТІЙ** папа *Ромскій.*

1. О суетѣ міра главъ 87. Преведены въ Словенскій діалектъ отъ Полска *Ѳеодоромъ* Касіановымъ сыномъ. *Гозвинскимъ* въ Москвѣ 7117 Іул. 11. Грубо † наричется Тропникъ.

Предсловіе. *Доброму чита.*

36. **ИППОЛИТЪ** папа *Ромскій.*

О скончаніи міра, и о антихрістѣ и о второмъ пришествіи Христовѣ Д л. 120. ✝ *Понеже убо блаженніи.*

О антихрістѣ нед. мясопуст. †. *Егда по смерти Алексан.*

37. Св. **ИСААКЪ** *Сиріанинъ*, епископъ Ніневійскій своимъ языкомъ написа словесъ постническихъ 91, яже истолковаста въ Греческій, *Патрикій* авва и *Авраамій* авва, лавры св. Савы, словъ 91.

Слово похвалное св. сему. *Велика согрѣшенія.*

1. О отреченіи и іноческомъ житіи. *Страхъ Божій.*

2. О благодареніи Божіи. *Благодареніе.*

3. Яко безъ труда входитъ душа къ смотренію премудрости Бож. и твари его, аще умолкнетъ отъ міра и печалей житейскихъ, тогда разумѣетъ естество свое, и ихже внутрь сокровенныхъ сокровищъ. *Егда внидутъ.*

4. По вопросѣхъ. *Что естествен.*

5. О чювствахъ. *Чувства цѣломудріа.*

6. О благоутробіи владычнемъ. *И паки Господь.*

7. О гресѣхъ волныхъ и неволныхъ и поученіе св. Мартініана. *Чада аще есте.*

8. О храненіи и блюденіи, и о слабыхъ, и лѣнивыхъ, и о храненіи отъ юныхъ. *Возбраняй уста.*

9. О чинѣ новоначальныхъ, и уставѣ, и неприкладныхъ тѣмъ зри ρ. *Сей есть чинъ цѣломудренный.*

10. О повѣстѣхъ святыхъ. *Во единъ отъ дней.*

11. О ветхомъ старцѣ. *Другоицы.*

12. О другомъ старцѣ. *Идохъ нѣкогда.*

13. О вопрошеніи брата. *Вопрошенъ бысть.*

14. О укореніи брата. *Укоренъ бысть.*

15. О различіи разсужденія въ безмолвіи и умнѣй власти. *Слава излiявшему.*

16. О чистѣй молитвѣ. *Яко убо всякъ.*

17. Дѣло душя искущая глубокое видѣніе еже погрузитися въ ня отъ плотскихъ помыслъ, иже отъ памяти вещехъ. *Всяка вещь.*

18. По колицѣхъ образѣхъ и разньствахъ пріемлетъ видѣніе естества бесплотныхъ человѣческое естество, вопросовъ 18. *Всякаго естества.*

19. Образъ и причта по вся савваты и недѣли разумѣнія. *Недѣля.*

20. Повседневное воспоминаніе сѣдящему въ келліи своей. *Нѣкій.*

21. Вопросовъ 15 и о различіи слезъ вопросовъ 16. *Суть нѣкія.*

22. Еже не приходити скорбь тѣлеси тщливу. *Рече нѣкто.*

23. Къ брату любящему безмолвіе. *Занеже.*

24. Отвѣтъ къ брату нѣкоему бѣдящю и прiити въ міръ. *Не якоже самъ.*

25. О трехъ образѣхъ разума, и о вѣрѣ душевной, и богатствѣ ея тайномъ и колико разнствуетъ разумъ міра сего въ образѣхъ своихъ простоты вѣры. *Душа въ стезяхъ.*

26. Чинъ первый разума. *Егда желанію.*

27. Чинъ вторый разума. *Егда же оставитъ.*

28. Чинъ третій разума, еже есть совершенія. *Како убо*, и

Повтореніе трехъ разумовъ. *Чинъ.*

29. Вкратцѣ главы по нныхъ образѣхъ мысли и разнства разума. *Разумъ живый.*

30. Образъ молитвы о всегдашней памяти. *Еже извѣствов.*

31. О отшелствѣ, яко не подобаетъ боятися и страшитися и о преспѣяніи еже отъ искушеній бываемымъ и съ благодареніемъ терпящихъ. *Рече нѣкто*, и

Яко храненіе языка не токмо умъ возбуждаетъ къ Богу, но и воздержанію помогаетъ. *Бѣ нѣкій.*

32. Откуду сохраняется трезвѣніе умное, еже внутрь душя и откуду приходитъ въ мысль студеность, и умерщвляетъ теплоту въ души и желаніе духовныхъ. *Нѣсть мощно.*

33. О измѣненіи послѣдующихъ смыслу и молитвою искушаемыхъ. *Егда убо пред.*

34. О иже близъ Бога живущихъ и въ жизни разума дни своя провожающихъ. *Старецъ нѣкій.*

35. О любви міра. *Слово Господне.*

36. Яко кромѣ нужди искати не подобаетъ знаменія явленна имѣти намъ. *Во всяко время.*

37. Коея ради вины оставляетъ Богъ искушатися любящимъ его. *Отъ любви сіяже.*

38. Въ коей мѣрѣ стоитъ кто отъ движущихся въ немъ помыслъ. *Человѣкъ еликъ.*

39. Почто человѣцы въ разумъ вбираютъ въ духовная по тѣлесныхъ дебелства, и како можетъ возвыситися мысль отъ него, и когда и въ которомъ мощно пребывати мысли кромѣ мечтанія въ службѣ. *Благословенна.*

40. О молитвѣ, покаяніи, слезъ чтенія, молчанія. *Да не вочтеши.*

41. О молчаніи. *Паче всѣхъ молча.*

42. О таинствѣ безмолвія. *Брате понеже.*

43. Упражненія, и явленія яже въ свидѣтелствахъ о различныхъ разумѣніихъ. *Чувство духовно.*

44. Како долженъ есть разсудительный сѣдѣти въ безмолвіи. *Слыши любими.*

45. О чинѣ тонкаго разсужденія. *Внемли себѣ.*

46. О истинномъ разумѣ и о искушеніихъ. *По единой.*

47. Умъ главы сея, съ разумѣнми реченными въ ней. *Смыслъ.*

48. О различіи добродѣтелей и свершеніи всего теченія. *Совершеніе.*

49. О вѣрѣ и смиренномудріи. *О человѣче худый.*

50. О ползѣ бѣгства міра, яко въ испытаніи и внятіи премудрости побѣдиша Отци сей образъ. *Кротокъ есть.*

51. О онѣхъ, имиже стяжати кто возможетъ измѣненіе свершенныхъ разумѣніи, по измѣненіи жителства внѣшняго. *Елико.*

52. О бдѣніи нощей и о различныхъ образѣхъ дѣланія того. *Внегда хощеши.*

53. О еже колику честь имать смиреномудріе и колико вышшій есть степень. *Хощю отверзти.*

54. О вопросѣхъ и отвѣтѣхъ. *Аще добро.*

55. Къ св. Сімеону чюдотворцу Кесарійскому. *Посланіе твое.*

56. О отреченіи и іноческомъ пребываніи. *Душа Бога любя.*

57. О еже удаляти себе отъ міра и всѣхъ смущающихъ умъ. *Многу Богъ.*

58. Яко полезно попусти Богъ души пріятнѣ быти страстемъ. *Еже единымъ.*

59. О чинѣ іноческаго жителства, скорости же и различіи, и како раждаются добродѣтели другъ отъ друга. *Отъ нужднаго.*

60. О различіи рати, иже отъ діавола. *Имать обычай.*

61. О приближеніи къ Богу въ сердцы, и что истинная вина приближенія, и что ведущая въ смиреніе. *Блаженъ человѣкъ.*

62. О словесѣхъ поощряющихъ къ покаянію и яко неподобаетъ пріимати ихъ къ грѣху. *Мужество его.*

63. Въ чемъ хранится доброта іноческаго житія и кой образъ Божественнаго славословія. *Подобаетъ инок.*

64. О превращеніи шествующимъ въ пути безмолвія. *Иже совшедый.*

65. О безмолвствующихъ когда начинаютъ разумѣти гдѣ достигоша. *Глаголю тебѣ вещь.*

66. Яко не подобаетъ обнищавшему отъ мірскихъ отпадати страхомъ недостиженія престати взысканія. *Три суть чини.*

67. О образѣхъ еже въ Бога надежди. *Бываетъ.*

68. О отреченіи міра и къ человѣкомъ дерзновенія. *Егда возлюбимъ.*

69. Яко полезно безмолвникомъ праздность попеченіи и вредно входъ и исходъ. *Человѣкъ многъ.*

70. О путехъ приближатися Богу творящихъ. *Да не мнимъ.*

71. О силѣ дѣйства злыхъ грѣха. *Дондеже.*

72. О храненіи сердца и видѣніи тончайшемъ. *Лице единъ.*

73. Знаменіе дѣйствъ любве Божія. *Любовь Божія.*

74. О смиреніи. *Прежде даже внити.*

75. О нескудномъ пощеніи. *Вомнозѣ времѣ.*

76. О молчаніи и безмолвіи. *Еже присно.*

77. О движеніи тѣла. *Движеніе же.*

78. О видѣхъ различныхъ искушеній. *Добродѣтел.*

79. О гордыни. *Искушенія же.*

80. О образѣхъ добродѣтели и кая крѣпость ихъ и различіе. *Добродѣтель.*

81. О очищеніи тѣлу души и ума. *Очищеніе.*

82. Словеса заступителна. *Вѣра есть.*

83. О покаяніи. *Благодать съ благодатію.*

84. О мѣрѣ разума и мѣрѣ вѣры. *Есть разумъ.*

85. О совѣсти ползы исполненіи. *Нѣсть мысль.*

86. О ангелскомъ движеніи къ преспѣянію души въ духовныхъ. *Первал мысль.*

87. О второмъ дѣланіи въ человѣцѣ. *Дѣланіе ино.*

88. О измѣненіи въ души бываемомъ на всяко время свѣта и тмы. *Видимъ о люби.*

89. О разумѣніяхъ размѣненныхъ и о вредѣ ревности буей. *Человѣкъ ревнител.*

90. О помыслѣхъ лукавыхъ неволныхъ. *Сутъ.*

91. О терпѣніи еже о любви Божей. *Елико прежде.*

88. Св. **ИСИХІЙ** пресвутеръ *Іерусалимскій.*

1. Къ Ѳеодулу о трезвѣніи главъ 100. *Трезвѣніе есть.*

О томже главъ 100. *Болѣти подобаетъ.*

2. На Срѣтеніе Господне. *Да или не впсть.*

3. Толкованіе літургіи св. Іоанна Хрісостома.

89. Св. **ІАКОВЪ** братъ Божій.

Сл. о Рожествѣ Хрістовѣ. *Бысть въ Іерусалимѣ.*

О томже. *Велѣніе же.*

О томже. *Во дни оны.*

Літургіа его.

90. **ІОАКИМЪ** патріархъ *Александрійскій.*

Посланіе къ *Іоанну* вел. Князю Московскому о *Максимѣ Грекѣ* монахѣ † Максима Грека гл. 47.

91. **ІОАННЪ** патріархъ *Антіохійскій.*

Житіе св. *Іоанна Дамаскина* ✠ † *Иже по образу Божію.*

92. **ІОАННЪ** *Богословъ.*

На Успеніе Богородицы *Святый и преславный.*

93. **ІОАНЪ ДАМАСКИНЪ** сія словеса написа, на няже написа, *Андрей Курпскій* предсловіе и исправи ю.

Предсловіе.

1. Яко неосязаемо Божество. *Бога никтоже видѣ.*

2. О изреченныхъ и неизреченныхъ, вѣдомыхъ и невѣдомыхъ. *Подобаетъ убо.*

3. Яко есть Богъ. *Иже воистинно есть Богъ.*

4. Яко Богъ есть непостижимо бытіе. *Бога убо быти.*

5. Яко единъ есть Богъ, а не мнози. *Иже убо Богъ есть.*

6. О Словѣ Божіи и Сынѣ Божіи. *Самъ убо единый.*

7. О Св. Дусѣ. *Подобаетъ убо и Слову.*

8. О пресвятѣй Троицѣ. *Вѣруемъ убо во еди.*

9. О Отцѣ и Сынѣ. *Да будетъ ми въ по.*

10. О св. Дусѣ. *Такожде въ единаго.*

11. О раздѣленіи трехъ vпостасій. *Подобаетъ вѣдати.*

12. О тѣхъ, кои о Бозѣ глаголются. *Богъ простъ есть.*

13. О божественнѣмъ единствѣ и раздѣленіи. *Оные убо всѣ.*

14. О тѣхъ, еже глаголются о Бозѣ тѣлеснѣ. *Понеже многое о Бозѣ.*

15. О томъ же. *Тѣмъ убо о священныхъ.*

16. О божественныхъ именехъ. *Егда Богъ осязаемъ.*

17. О мѣстѣ Божіи, яко единъ Богъ неописанъ. *Мѣсто тѣлесное.*

18. О мѣстѣ ангела и души, и о писаніи разумномъ. *Ангелъ убо.*

19. Собранія о Бозѣ Отцѣ, Сынѣ и св. Дусѣ. *Непремѣнны убо.*

20. О естествахъ Божественнаго естества. *Несотворенное.*

КНИГА ВТОРАЯ.

1. О вѣцѣ. *Онъ вѣки сотворилъ.*

2. О твари. *Понеже убо благій.*

3. О ангелѣхъ. *Самъ Богъ есть.*

4. О діаволѣхъ и демонѣхъ. *Святыхъ ангелскихъ силъ.*

5. О созданіи видимомъ. *Се Богъ нашъ.*

6. О небеси. *Небо есть объятіе.*

7. О огни, свѣтѣ и свѣтилѣхъ, солнцѣ, лунѣ и звѣздахъ. *Едино отъ четырехъ.*

8. О воздусѣ и вѣтрехъ. *Воздухъ есть.*

9. О водѣ, мори и пучинахъ. *Есть убо вода.*

10. О земли и яже отъ нея суть. *Земля едина.*

11. О раи. *Понеже Богъ.*

12. О человѣцѣ. *Сице разумное.*

13. О сластѣхъ. *Сласти овы суть.*

14. О печали. *Печали четыре.*

15. О болѣзни. *Дѣлится убо.*

16. О гнѣвѣ. *Гнѣвъ есть запаленіе.*

17. О выображающей силѣ. *Сила выображаю.*

18. О чювствѣ. *Чювство есть.*

19. О силѣ помыслителной. *Силы помышле..*

20. О силѣ памяти. *Сила памятная.*

21. О внутрномъ разсужденіи. *Паки разсужденіе.*

22. О терпѣніи, и о дѣлѣ. *Терпѣніе.*

23. О дѣлѣ. *Потреба да быхомъ.*

24. О доброволномъ и недоброволномъ. *А иже произволител.*

25. О самовластіи, или свободной волп въ насъ. *Въ самовластіи.*

26. О бывающихъ. *Бывающее.*

27. Коея ради вины самовластни быхомъ. *Глаголемъ убо.*

28. О тѣхъ, яже не суть въ насъ. *Яже не суть въ.*

29. О промыслѣ. *Промыслъ убо.*

30. О предъувѣденіи и о предъуставленіи. *Потреба есть вѣдати.*

КНИГА ТРЕТІА.

1. О Божественномъ строителствѣ. *Силъ убо прилогомъ.*

2. О образѣ пріятія Божія Слова и Бога и Божественномъ его воплощеніи. *Ибо ангелъ Господень.*

3. О дву естеству. *Не развратну воисти.*

4. О премѣненіи. *Понеже убо ино есть.*

5. О свѣтѣ естествъ. *Иже истинныя.*

6. Иже всякое Божественное естество въ единой самой себѣ упостаси соединенно есть всему человѣческому естеству, а ни часть части. *Ниже общее и вся.*

7. О единосложной упостаси Сына Божія. *Ниже общее и вся.*

8. Къ вопрошающимъ, если бы къ великости цѣлой были бы отвожены Господни естества, или къ раздѣлной. *Аще кто вопро.*

9. Сопротивъ тѣхъ, иже бы не было естество само въ себѣ стоящее. *Всяко аще нѣсть.*

10. О приложеніи и хвалѣ трисвятаго. *Откуду.*

11. О естествѣ въ себѣ, и въ нераздѣленіи зримѣмъ, и о различіи соединенія и воплощенія. *Естество.*

12. Иже дѣва Маріа Богородица достойнѣ наричется и на Аріанъ. *Богородицу и Матерь Божію.*

13. О свойствахъ дву естествъ. *Совершеннаго Бога.*

14. О воляхъ и самовластіахъ Господа нашего Іисуса Христа. *А иже убо Христовы.*

15. О дѣлехъ, яже суть въ Господѣ нашемъ Іисусѣ Христѣ. *Двои убо дѣла.*

16. Противъ яже глаголютъ. Аще убо дву естествъ и дѣлъ есть человѣкъ, подобаетъ убо въ Христѣ трехъ естествъ и тако бѣ много и дѣлъ постановити. *Всякій.*

17. О обоженіи естества, плоти Господни и воли. *Ктому вѣдати.*

18. Паки о воли, и самовластіи, выразумѣніи, познаніи и мудрости. *Бога свершеннаго.*

19. О богомужномъ дѣланіи. *Божественный Діонисій.*

20. О естественныхъ и невинныхъ терпѣніихъ. *Исповѣдуемъ убо.*

21. О недоумѣніи и рабствѣ. *Подобаетъ намъ вѣдати.*

22. О терпѣніи. *Преспѣвати убо.*

23. О боязни. *Имя боязни.*

24. О молитвѣ Господни. *Молитва есть.*

25. О присвоеніи. *Подобаетъ убо вѣдати.*

26. О терпѣніи плоти Христовы и не спящемъ его Божества. *Оно убо.*

27. Иже нераздѣлно пребывало Божество Слова отъ души и тѣла въ смерти Господни, и иже едина пребывала упостась. *Неповинный.*

28. О разсыпаніи и тлѣніи. *Разсыпаніе.*

29. О схожденіи въ адъ. *Сниде въ адъ.*

КНИГА ЧЕТВЕРТАЯ.

1. О тѣхъ, яже по воскресеніи изъ мертвыхъ. *По воскресеніи убо отъ мер.*

2. О седѣніи одесную Отца. *Одесную бо Бога.*

3. Сопротивъ глаголющихъ, аще сугуба естества Хс. *Сына Божія.*

4. Почто Сынъ Божій вочеловѣчися, а ни Отецъ, ни Св. Духъ, и вочеловѣчився что исправилъ. *Отецъ Отецъ.*

5. Къ вопрошающимъ, аще упостаса Господня сотворена, или ни. *Упостась Божія Слова.*

6. Когда названъ есть Христосъ. *Инкоторые.*

7. Къ вопрошающимъ аще два естества зача св. Богородица, и аще два естества на крестѣ вписѣша. *Естеству убо при..*

8. Како первородный нарицается единородный Сынъ Божій. *Первородный.*

9. Къ вопрошающимъ, аще къ великости цѣлой относятся два естества, или къ раздѣлной. *Господни естества.*

10. О вѣрѣ и крещеніи. *Исповѣдуемъ.*

11. О вѣрѣ. *Вѣра убо сугуба есть.*

12. О крестѣ и вѣрѣ. *Слово крестное.*

13. О поклоненіи на востокъ: Д л. 359. *Ни просто ни без..*

14. О св. пречистыхъ тайнахъ Христововыхъ. *Блаженный и все..*

15. О почтѣ рода Господня и св. Богородицы. *О святый и пресвятый.*

16. О святыхъ и чести мощей ОУ. л. 133. *Почести святыхъ.*

17. О поклоненіи иконъ ОУ л. 124. *Иже иныи насъ.*

18. О писаніи. *Единъ есть Богъ.*

19. О тѣхъ яже о Христѣ глаголются. *Тѣхъ яже о Христѣ.*

20. Ибо нѣсть зла виновенъ Богъ. *Потреба есть.*

21. Иже суть два начала. *Иже не два.*

22. Почто провидѣ Богъ согрѣшающихъ и не появныхъ сущихъ сотваряетъ ихъ. *Богъ благодатію.*

23. О законѣ Божіи и законѣ грѣха. *Благое Божество.*

24. Сопротивъ жидомъ и саввате. *Саввата седмый.*

25. О чистотѣ. *Чистоту хулятъ.*

26. О обрѣзаніи. *Обрѣзаніе.*

27. О антіхристѣ. *Вѣдати подобаетъ.*

28. О востаніи изъ мертвыхъ. *Вѣруемъ убо.*

КНИГА ПЯТАЯ.

О Христовыхъ дву воляхъ, и дѣлехъ и о дву естественныхъ свойствахъ. *Якоже два естества.*

Прѣніе Христіанина съ Срацыномъ ⁜: † Есть печ. въ Литвѣ.

Къ царю Константину Копрониму о св. іконахъ Д: ✝ л. 322. *Понеже убо мнози.*

О усопшихъ въ вѣрѣ Д ✝. *Яже отъ снѣдей чистая.*

На Успеніе св. Богородицы Авг. 15. † *Память праведныхъ.*

На Рожество св. Богородицы. ⁜ *Пріидите вси языцы.*

Сл. о вѣрѣ 49-е. ✝ ⁜ *Богъ человѣка перваго.*

Сл. 50-е како кто отъ внѣшнихъ привведется вѣровавъ писанію о востаніи учащу. ✝ ⁜ *Мнози видяще.*

Сл. 51. Яко нѣсть внѣ подобы востаніе. ✝ ⁜ *Суть мнози въ человѣцѣхъ.*

Сл. 52. Яко мощно есть во вся составы человѣча плоти разшедшися паки изъ общины въ своя комуждо причинитися. ✝ ⁜ *Взирая на в...*

Сл. 53. Вопросъ невѣрнаго. ✝ ✠ *Супротивящимъ.*

Сл. 54. Приклади о востаніи мертвыхъ. ✝ ✠ *Многамъ сущимъ.*

Книга рекома **НЕБЕСА**, юже *Іоанъ* пресвутеръ *Ексархъ Болгарскъ* понужденъ черноризцемъ *Доксомъ* преложи отъ Еллинска въ Словенскій языкъ, яко въ предсловіи являетъ семъ:

1. Предсловіе. ✝ ✠ *Понеже убо святый.*

1. Книга св. Іоанна Дамаскина о осми частехъ слова. Нач. ✝ ✠ *По Божію образу.*

1. Посланіе къ св. Космѣ епископу Маіумскому. ✝ ✠ *Еже убо тьсное.*

2. О разумѣ. ✝ ✠ *Ничтоже разума.*

3. О мысли. ✝ ✠ *Понеже всякъ.*

5. О сущемъ, существѣ же и случаи. *Еже суще*

6. О гласѣ. *Понеже мысль.*

7. О родѣ и видѣ роднѣйшемъ и свойственнѣмъ. *Родъ на трое.*

10. О несѣкомѣмъ. *Несѣкомое.*

11. О землемѣріи. *Въ Петра и Павла.*

12. О разностѣ. *Разность.*

13. О случаи. *Случай есть.*

14. О свойственнемъ. *Свойственно.*

15. Во еже что есть оглаголаніе. *Во еже что.*

16. Общеніе 5 гласовъ что. *Подобаетъ.*

17. Общеніе и разность рода, и проч. разности. *Обща же роду.*

18. Общеніе и разность вида и рода. *Общая роду.*

19. Общеніе и разность рода свойственнаго. *Обща роду и.*

20. Общеніе и разность рода и случая ихъ. *Обще роду.*

21. Общеніе и разность разности и виду. *Общая разности.*

22. Общеніе и разность разности свойственнаго. *Общая разности.*

23. Общество и разность разности и случая. *Общна разносте...*

24. Общество и разность вида и свойственнаго. *Обществено вид.*

25. Общество и разность вида и случая. *Общна виду.*

26. Общество и разность свойственнаго и неразлучнаго случая. *Общество свойст.*

27. О разностѣ еще. *Разность и ка...*

28. О иже нань глаголемыхъ. *Всяко нань гла.*

29. О соименнемъ и единоименнемъ нань глаголаніи. *Соименно пока...*

30. О еже во еже что есть нань глаголаніе, и еже во еже каково что есть. *Ино есть еже.*

31. О составѣ составнѣмъ и несоставнѣмъ. *Еже состава.*

32. О существѣ и естествѣ, и зрацѣ, несѣкомѣмъ же и лицѣ и составѣ. *Иже убо виды.*

33. О раздѣленіи. *Раздѣленіе.*

34. О еже естествомъ первѣйшему. *Естествомъ убо.*

35. О уставѣ. *Уставъ сл.*

36. О совкупноименныхъ *Вкупноименна.*

37. О соименныхъ. *Соименна же.*

38. О многоименныхъ. *Многоименна.*

39. О иныхъ и иноименныхъ. *А яже по обоему.*

40. О отъ нихъ именныхъ. *Суть же ипкая.*

41. О десяти роднѣйшихъ родъ. *О глаголемыхъ ова.*

42. О вкупородныхъ, и о вкуповидныхъ и инородныхъ, и числомъ разнствующихъ. *Вкупородная суть.*

43. О еже въ чесомъ. *Еже въ чесомъ.*

44. Еще о существѣ. *Существо есть.*

45. О естествѣ. *Естество есть.*

56. О зрацѣ. *Зракъ есть.*

47. О лицы. *Лице есть еже.*

48. Раздѣленіе сущаго и существа. *Сущее раздѣля...*

49. Существо роднѣйшій родъ есть. *Се же существо.*

50. Что суть несѣкомая и составы и лица. *Что убо есть.*

51. Еще о вкупородныхъ и вкуповидныхъ и родныхъ же и иновидныхъ и вкупосоставныхъ и числомъ разнствующихъ. *Вкупородна суть.*

52. О колицѣ и количествѣ. *Количество есть.*

53. О сущихъ къ чесому. *Къ чесому сицева.*

54. О каковѣмъ и качествѣ. *Качество есть.*

55. О еже творити и страдати. *Подобаетъ вѣдати.*

56. О еже лежати. *Лежати есть.*

57. О еже гдѣ. *Еже гдѣ мѣсто.*

58. О еже когда. *Еже когда лѣто.*

59. О еже имѣти. *Еже имѣти есть.*

60. О супротивъ лежащихъ. *Вся супротивъ.*

61. О велицѣ имѣніи и лишеніи. *Велико имѣніе.*

62. О первѣйшемъ и послѣднемъ. *Первѣйше еже.*

63. О еже вкупѣ. *Вкупѣ глаголется.*

64. О движеніи. *Движеніе есть.*

65. О еже имѣти. *Еже имѣти.*

66. О изъявленіи, отреченіи же и нань реченіи. *Подобаетъ вѣдати.*

67. О предѣлѣ и предчиніи и собраніи. *Подобаетъ вѣдати.*

68. Что есть предѣлъ и что предчиніе. *Предчиніе есть.*

69. О соединеніи, красно. *Соединеніе бы...*

70. О составѣ. *Стіхіо сирѣчь.*

94. **ІОАННЪ** іеромонахъ *Евіо.* О Іоакимѣ и Аннѣ богоотцѣхъ. *Великій апостолъ.*

95. **ІОАННЪ** ексархъ пресвитеръ *Болгарскій*, книгу св. *Іоанна Дамаскина* о 8 частѣхъ слова преложи отъ Еллинска въ Славенскій діалектъ. Зри знаменіе 93-е.

96. **СВ. ІОАННЪ ЗЛАТОУСТЪ.** Св. Матѳей Евангелистъ списа *Евангеліе* Еврейскимъ языкомъ по 8 лѣтехъ Христова вознесенія, еже св. Іоаннъ Богословъ преложи въ Еллинскій языкъ, послѣди же е истолкова св. **ІОАННЪ ЗРѴСОСТОМЪ**, патріархъ Константинополскій, и раздѣли въ 90 бесѣдъ, или словъ, пріемъ въ не и прочихъ дву Евангелистовъ свидѣтелства (имать же и нравоученіе изрядное). Посемъ преведено съ толкованіемъ въ языкъ Славено-Россійскій іномъ Селиванымъ обители св. Троицы Сергіа Радонежскаго, ученикомъ *Грека Максима* монаха, искусна въ языцѣхъ тріехъ, Еллинскомъ, Ромскомъ и Россійскомъ, и Піитикіи: (егоже призва Вел. Князь *Василій* сынъ *Іоанновъ* всея Россіи отъ св. горы *Аѳона*) въ лѣто 7032 въ столномъ

градѣ *Москвѣ*, 20 лѣта княженія его, 2-го лѣта паствы Даніила митрополита всея Россіи. Повелѣніемъ же царя и Великаго Князя *Алексіа Михаиловича*, изслѣдовано и исправлено съ тріехъ преводовъ, и напечатано въ градѣ Москвѣ лѣта міра 7172. Рож. Христова 1664, 20 лѣта царства его.

Книгу на *Дѣяніе св. Апостолъ* толкованіе св. **ІОАННА ЗЛАТОУСТАГО** патріарха Константинополя, преведе и преложи въ языкъ Словенскій отъ Еллінска куръ *Гавріилъ Дорофеевичь*, приммикирій, п. и клирикъ церкве Львовскія дидискалъ въ Елліногрецкомъ языцѣ отъ Еллінскаго архітипа въ Етонѣ изданнаго, яко сама книга являетъ въ предсловіи на дѣяніе листъ 13. Спотрудися же о ней іеромонахъ *Іосифъ Святогорецъ*, проповѣдникъ слова Божія, и протосиггелъ св. патріарха Александрійскаго, превоженіе Славено съ Грецкимъ прочитая слѣдова. Во исправленіи же преведенія Славенскаго и въ типографномъ устроеніи іеромонахъ *Памво Берында*, Протосиггелъ св. Патріарха Іерусалимскаго трудолюбезнѣ разумомъ и рукою исправляя. Напечатася же тщаніемъ куръ *Елисея Плетенецкаго* къ мегалосхіміи же *Евгенія*, архімандріта лавры Печеро-Кіевскія, иждивеніемъ *Константіна Богдановича Далмата*, православнаго хрістіянина Восточныя церкве въ Лаврѣ Печеро-Кіевской въ лѣто отъ воплощенія Бога Слова 1624, Іуліа 17, Індіктіон. 7. Свершися же лѣта 7132, воплощ. 1624. Спотрудися же въ составленіи писменъ типографски *Стефанъ Берында*, и *Андрей Наумовичь*.

Книга св. **ІОАННА ХРУСОСТОМА**, толкованіе на *14 посланій св. Павла Апостола*, начата печатати лѣта Христова Рожества 1621; лѣта же міра 7129, Мар. 26., Словенскимъ языкомъ, въ св. лаврѣ Печеро-Кіевской; свершена же лѣта 7131 Христа же 1623, Април. 2, велѣніемъ и тщаніемъ тоя лавры архимандрита *Елисеа*.

Первое имать привѣтство архимандрита къ роду Російскому, емуже начало: *Понеже убо въ таинственныхъ* и проч., въ немъ же сказуетъ своимъ тщаніемъ и иждивеніемъ совершити ю. Второе имать, предсловіе на бесѣды святаго, ему же начало: *Преблагій всесильный*, въ семъ сказуетъ, яко первое изобразися книга типографіею нимъ; и яко *Ѳеодора* княгиня *Чарторыйская Боговитиновал*, хоружая Волынская благочестивая по мужи своемъ втораго не познавшая, *Кипріана* іеромонаха, суща отъ града Острога, мужа свята, Еллински, искусна въ Енетіихъ и Патавіи любомудрствовавша, таже въ горѣ Аѳонстѣй живша призва, иже и пришедъ, превоженіе 14 посланій сотвори. Посемъ *Михаилъ Корибутъ* княжа *Вишневетскій* староста Овруцкій на тисненіе залоги даде и умре. По семъ сей *Елисей* архимандритъ *Лаврентіемъ Зизаніемъ Тускановскимъ* пресвитеромъ дидаскаломъ и витіею въ Елліногрецкомъ языкѣ художнымъ, прежнее превожденіе во двохъ лѣтехъ изслѣдова съ извѣстнымъ архітипомъ, изданнымъ въ градѣ Етонѣ, таже съ благословеніемъ св. православныхъ архіереовъ *Захаріемъ Копистенскимъ*, епитропомъ и іеромонахомъ *Памвою Берындою* съ Греческими книгами и Сло-

венскимъ архитупомъ исправи, и въ двохъ лѣтѣхъ съ нравоученіями напечата.

Имать же въ посланіи къ Ромляномъ нравоученій - 32 и едино въ предсловіи.

Къ Коринѳомъ перваго 4—44.

Втораго. 30.

Къ Галатомъ особъ не имать.

Къ Ефесомъ. 24.

Къ Філиппісіомъ 15 и въ предсловіи едино.

Къ Колосаемъ 12.

Къ Солуняномъ 1—11. Въ второмъ 4 и въ предсловіи едино.

Къ Тімоѳею 1 — 18. Во второмъ 10.

Къ Тіту. 6.

Къ Філимому. 3.

Къ Евреемъ. 34. Ч. З.

О седѣніи одесную Бога, и посланіи ученикъ учити языки и разрѣшеніи заповѣдей малыхъ, и еже о грѣсѣхъ несумнѣнно молитися, и десятихъ дѣвахъ, десятинахъ же и піянствѣ ф гл. 37. *Аще бы.*

Яко лѣпо злобу отгнати, добродѣтель же вносити, и яко злобы конецъ смерть, добродѣтели же животъ ф гл. 25. *Аще злобу иже.*

О ненависти и враждѣ Ф гл. 70. *Аще кто.*

О терпѣніи долгомъ Іова ф гл. 97. *Аще хощете.*

Яко вознесеся сердце Іосіино ѳ. Ч: З сл. 4. *Благословенъ Богъ.*

Утѣшеніе о терпѣніи, о притчѣ Іововѣ и трехъ отрокъ и о клятвеномъ упражненіи S: сл. 4† *Благословенъ Богъ.*

О блаженномъ мужи Ф: гл. 79. *Блаженъ мужь.*

О началствѣ славы, царства и яко кротку быти властелю ф. *Блаженный.*

О покаяніи ф: гл. 23. *Блаженный Павелъ.*

На Преображеніе Господне сл. 2. *Богъ перваго человѣка.*

О тварѣ, кончинѣ смертной и покаяніи ф гл. 79. *Богъ премудростію.*

О Адамѣ, и древѣ разумномъ ф гл. 49. *Богъ премудростію своею.*

О чести священниковъ ф гл. *Богоносный Игнатій.*

О лжеучителехъ, сіе написа въ скончаніи своемъ ѳ. Ч: З. листъ 161. *Болезненно слово.*

О воскрешеніи вдовича сына Христомъ ф гл. 98. *Братіе.*

О страсѣ Божіи, покаяніи и постѣ среды и пятка ф. гл. 83. *Братіе Павлова.*

О любодѣицѣ и двоженцѣхъ ф гл. 111. *Братіе Павлова.*

О ведрѣ и казнѣхъ Божіихъ ф гл. 85. *Братіе пяготу.*

О Ханаанѣ ф гл. 2. *Велика зима.*

Въ св. вел. Саввату Д ✝ л. 598. *Велика убо тварь.*

О Іовѣ ф гл 96. *Велики вещи.*

О Іовѣ ѳ сл.. 2. *Велики отъ вещей.*

О воздержаніи и обрѣзаніи ф. Аще Златоустаго. *Велико благо.*

О молитвѣ ф гл. 117. *Велико добро.*

Яко Христосъ сѣде одесную Бога, и еже о горнихъ мыслити ф. гл. 36. *Видиши ли.*

О покаяніи, Каинѣ, Авелѣ, Даніилѣ, Ахавѣ и Давидѣ царехъ и

Павлѣ апостолѣ Д ✝ л 392. *Видѣсте ли.*

О трусѣ земномъ Ф гл. 7. *Видѣсте ли Божію.*

О Мытари и Фарисеи. Д ✝ *Видящіи травникъ.*

О непостижимѣмъ сл. 5. ☧ ✝ *Внегда аще.*

Яко древняя мимоидоша Ф гл. 123. *Внимайте.*

О испытаніи согрѣшившихъ Адріантова сверженія † сл. 17. S. *Во время.*

О геенѣ Ф гл. 72. *Возлюбленніи.*

О суетнѣмъ житіи ф гл. 77. *Возлюбленніи.*

О вочеловѣченіи Господни ☧ †. л. 74 ф гл. 139. *Воистинну явися.*

О кленущихся Богомъ и св. крестомъ ф гл. 84 *Во лжу кленущіися.*

Поученіе душевное ф гл. 5. *Время есть уже.*

О покаяніи, умиленіи, и яко скоръ Богъ въ спасеніе, и косенъ въ мученіе, и о Раавѣ блудницѣ Д † л. 537. *Всегда убо блаж. Апостолъ.*

О молитвѣ ф гл. 73. *Вси убо вѣдяте.*

Отъ посланія къ Ромляномъ ф гл. 43. *Всяка душа.*

О еже на зло не молитися и молити за брата своего и невѣрныхъ ф 38. *Всяка убо душа.*

На Рождество св. Богородицы ρ. *Всякъ человѣкъ.*

О дворѣ и зміи притча Д † л. 452. *Вся убо возлюбленніи.*

О зміи и міродержателехъ притча ф гл. 52. *Вся убо возлюбленніи.*

О чести родителей ф. 109. *Вся убо заповѣди.*

О Лазари ☧: † сл. 1. *Вчерашній день.*

О Давидѣ и Саулѣ ☧: сл. 2. ✝ *Вы убо похвалисте.*

Яко себе не обидяй ни отъ кого же обидится и трехъ отроцѣхъ ф. *Вѣде яко.*

О страннолюбіи Ф гл. 89. *Вѣдуще.*

О 10 дѣвахъ Д ✝ л. 504 *Вѣсте ли.*

Отъ слова 26-го Ф гл. 41. *Гдѣ суть жены.*

Еже не отчаяватися грѣхъ ради, ниже возноситися о добродѣтели и подаяніи нищимъ ф 30. *Да не величаешися.*

О воскресеніи мертвыхъ отъ Корінѳскаго посланія ф 16. *Да не невѣруетъ.*

Еже не стужати отъ печали, и яко печаль есть жену добру имѣти отъ 1-го сл. къ Тімоѳею ф 44. *Да не тужимъ.*

На псалмомъ 109. *Дивлюся.*

О Самаряныни Д ✝ л. 780. *Днесь владыка Христосъ.*

На св. Пятдесятницу о равности апостолъ. Зри Златоустаго въ Дѣяніи печати Кіевопечерской. Преложено въ Словенскій діалектъ Епіфаніемъ іеромонахомъ 7166 ✝. *Днесь земля небомъ ся.*

На Богоявленіе Господне сл. 2. *Днесь Спасъ міру.*

Како Адамъ душу взя, о страсти Господни и копіи ф гл. 1. *Добри терпѣнія плоди.*

О молчаніи ф 118. *Добро убо.*

О непостижимѣмъ Сл. 4. ☧ ✝ *Довлѣяше убо.*

На Успеніе св. Богородицы. *Должни есмы братіе.*

На слово: аще оставите человѣкомъ согрѣшенія ф гл. 90. *Древле Спасъ.*

О минующемъ житіи и судѣ ф гл. 76. *Друзи.*

О 11-мъ псалмѣ, и словѣ: бысть наутріи собратися, и о хромцѣ ф гл. 108. *Егда.*

О зломъ богатствѣ и убожествѣ терпѣливомъ ф гл. 119. *Егда видиши.*

О болѣзнехъ и врачехъ ф гл. 62. *Егда въ болѣзнь.*

О словеси: довлѣетъ ти благодать моя Ф гл. 133. *Егда все строеніе.*

О смиренномудріи ф гл. 64. *Егда грѣхъ совокупь.*

О Давидѣ и Саулѣ 1 ☧. ✝ *Егда лѣтное.*

О изшествіи епископа Флавіана молити царя, и яко горѣе есть оклеветовати ядущаго тѣло человѣче и междусобіи Ѕ. †. сл. 3. *Егда на престолѣ.*

Благодареніе Богу о гонзненіи крамолы надѣемаго зла, и воспоманованіе того прилучшагося зла того, и о оглаголующихъ тѣло наше, и о человѣчестѣ устроеніи, и еже управити не клятися Ѕ. † сл. 11. *Егда помышлю.*

О еже любити Бога ф гл. 95. *Егда убо.*

О человѣку истинномъ. Зри въ книгѣ Дѣян. апостолъ печатан. въ Кіевѣ ✝. *Еда ли сія стерпитъ.*

О серафимѣхъ: ☧. сл. 6. *Едва никогда.*

О непостижимѣмъ сл. 6. ☧ ✝. *Единъ валъ.*

Цвѣти избранніи отъ книги Адріатиса. *Еже святыхъ.*

О святомъ крещеніи. ☧ ✝. *Еже убо солнце тълесемъ.*

О зависти. Излѣзше фарісеи и книжницы Д ✝ л. 523. *Елико васъ Иліини.*

О прибѣгающихъ къ волхвомъ въ болѣзни. Зри Прологъ печатъ Московская 7151 †. *Житія сего.*

На трубы Пасхи. ☧ сл. 4. *Звпріе.*

Яко насади Богъ рай на востокѣ ☧ †. л. 54 ф. 48 гл. *Зрю вашел любве.*

Къ хотящимъ крестится и о причти винограда ☧ †. *Зрю въ стидѣ.*

О Петрѣ и рыбахъ ф гл. 98. *И бысть лежащ....*

Благодареніе къ Богу о прощеніи согрѣшшихъ къ Царю и естествословіе твари, и яко сотвори Богъ человѣка естественный вложи вонь... и еже спѣхомъ отходити клятвы Ѕ сл 12. †. *И вчера рекохъ.*

Яко не подобаетъ стыдѣтися крестнымъ знаменіемъ ф гл. 22. *Иди за мя сатано.*

О вдовахъ убогихъ, и о подаяніи тѣмъ ф гл. 34. *Иже бо сотворитъ.*

Еже не обидѣти, и о лихоиманіи, и о вдовицахъ, еже не посягати имъ ктому и о несытствѣ ф гл. 35. *Иже бо дрится на человѣка.*

Къ невѣрующимъ Бога воплощенна ф гл. 101. *Иже желаетъ.*

О женахъ. ф 67. *Иже когда.*

О милостыни отъ толкованія къ Евреемъ ф гл. 56. *Иже о милостыни.*

Іоанну Богослову сл. похвалное. Аще Златоустаго. *Иже подвигомъ внѣшнимъ.*

Похвала управлшимъ еже не клятися и яко не подобаетъ разсуждати о слушающихъ по обѣдѣ св. Писанія въ церкви, и почто по временахъ дана быша св. Писанія, и о еже небеса повѣдаютъ славу Божію и естествословіе твари, и еже не клятися ѕ сл. 9 †. *И прежде къ вамъ.*

На Рождество Хрістово ⁂ изрядное. *Іисусу рождшуся.*

Св. апостолу Іоанну Богослову, слово похвалное. Аще Златоустаго. *Іоаннъ въ Ефесѣ.*

О церквѣ и церковницѣхъ ф гл. 107. *Каковы убо.*

Пронесену у князя разслабленію, и всѣмъ о бѣжаніи совѣщающимся, князю въ церкви утѣшившу, глаголана бысть настоящая рѣчь, и еже не клятися, и о словѣ: Радуйтеся о Господѣ ѕ сл. 16. † *Князя.*

О беззлобіи, и злопоминаніи ф гл. 59. *Кого убо иного.*

Къ Ѳеодору падшему. Зри книгу Лѣкарство. Въ Острозѣ 1607. Іул. 29. ⁂ *Кто дастъ главѣ.*

На Рождество св. Богородицы, яко истинно есть Богородица. Аще Златоустаго. ѳ ✝ *Кто изглаголетъ силы Господня.*

О Лазари сл. 4. ѳ ✝ *Лазаревы.*

О словѣ: слыша Іоанъ въ темницѣ дѣла Хрістова ф гл. 134. *Лука же рече.*

О Адамѣ, и яко прежде преступленія вѣдяше ли добро и зло. Ф гл. 50. *Люблю убо.*

Еже не преобидѣти церкви Божія и св. тайны ф гл. 61. *Мала къ намъ.*

О преданіи Іуды, о Пасцѣ, и о св. тайнахъ, и еже не поминати зла. Д л. 531 ✝ *Мала нужда днесь.*

О умовеніи ногъ Д ✝ л. 561. *Милость Божію.*

На Іудеа: на трубы Пасхи сл. 6. ѳ ✝ *Мимо иде постъ.*

О любви отъ Еврейска посланія ф гл. 18. *Многажды нечиста.*

О слѣпомъ Д ✝ л. 784. *Многа и различна.*

О смерти ф гл. 126. *Многа убо.*

О алчбѣ и о словѣ апостолстѣ: радуйтеся о Господѣ присно ѕ сл. 18. † *Многихъ видѣхъ.*

О Давидѣ и Саулѣ ѳ сл. 3 ✝ *Многи мню.*

Яко потребенъ властелскъ страхъ и яко безъ правды страждай что и благодаря прощающему Богу, равенъ есть тому иже Бога ради страждетъ, и притча трехъ отрокъ, и Вавилонскія пещи и о клятвенномъ погубленіи ѕ † сл. 6. *Многи убо.*

О серафимѣхъ, о еже видѣ Господа на престолѣ сѣдяща ѳ сл. 2 ✝. *Много зрю тщаніе.*

Почто наречеся древо разумно добра и зла, и что есть: днесь со мною будеши въ раи ф. гл. 51. *Много молихъ вчера.*

Воспомяновеніе о прежде реченныхъ, и яко смерть, печаль и грѣхъ житіе внесе, тѣми паки и погубляется; и яко вначалѣ сотвори Богъ небо и землю, и о клятвенемъ отдаленіи ѕ сл. 7 †. *Много убо.*

О будущемъ судѣ и воздаяніи словесе, и яко вѣчна есть мука ф гл. 58. *Мнози.*

О помыслѣ человѣчѣ и лести діаволи ф гл. 66. *Мнози глаголютъ.*

О благополученіи ф гл. 121, *Мнози отъ человѣкъ.*

О безумныхъ ⸸. *Мнози се.*

О еже: узрите животъ вашь висящь ꙋ ✝ л. 106. *Моисей великій онъ.*

О воспитаніи дѣтей ф гл. 110. *Молю вы.*

На всяко прошеніе сердца, и о ползѣ творящихъ волю Хрістову Ф гл. 54. *Молю убо.*

На Богоявленіе сл. 1. *Мужіе Хрістолюбиви.*

Въ недѣлю послѣднюю къ тѣмъ, иже отъ мѣста, и еже не клятися ѕ сл. 19. *Написастеся.*

О страсти Хрістовѣ, положеніи во гробъ и еже рече: наутріа еже по пятцѣ. Д ✝ *Наутріа еже по пятцѣ.*

Яко вѣчна есть мука ꙋ ✝ л. 69. ф 75. *Не мало намъ.*

Еже не положити основанія иного и еже не отчаяватися. отъ посланія къ Коринѳомъ, слова 8-го ф гл. 27. *Не можемъ убо послушат..*

О вѣрѣ и любви ф гл. 86. *Немозите.*

О питающихся лихоимѣніемъ, милости и судѣ Ф 100 *Не мозѣмъ.*

О надежди и терпѣніи ф гл. 125. *Не мозѣмъ.*

О покаяніи лицемѣрномъ. ⸸ *Не мозѣмъ ни въ коемждо.*

О Лазари. ꙋ ✝ *Не прилучшаяся.*

О кроткихъ и гнѣвливыхъ ф гл. 91. *Не толма.*

Народу бѣды гонзишу и воспѣвавшу, нѣцыи паки возмятоша проносы страшны, и противо тому бесѣда и о клятвенемъ удаленіи ученіе ѕ сл. 14. *Не яко же прилучися.*

О хромцѣ у красныхъ вратъ сѣдящомъ Ф гл. 127. *Никакоже.*

О пущеніи къ Тімоѳею Ф гл. 39. *Никто же да блазнится.*

О клятвѣ и заклинаніи Ф гл. 69. *Никто же отъ васъ.*

Отъ слова 36 Ф гл. 42. *Но да помянемъ.*

О вѣрѣ и тщеславіи Ф гл. 87. *Но о любовѣріи.*

Еже плакатися съ плачущими и радоватися съ радующими, и о милостыни, отъ Ромскія епистоліи Ф гл. 13. *Но понеже по сей.*

На Рождество Хрістово. 1. *Нынѣ моего естества.*

Яко пять дній довлѣютъ къ уготованію таинъ св.. и на Іудеи глаголющихъ Богу пояти жену, и о св. Філогоніи ⸸. *Обыкоша.*

Еже не отчаяватися, и о молитвѣ въ церкви Ф гл. 104. *О велико диво.*

О останцѣ псалма Ф. гл. 9. *Остатки вчерашняго.*

Возвращеніе епископа Флавіана, и о царевѣ премѣненіи къ граду, и къ согрѣшшимъ и сверженіи Адріанта ѕ † сл. 20. *Отъ бесѣды.*

На трубы Пасхи ꙋ † сл. 3. *Откуду намъ.*

О Іовѣ сл. 4. *Отсюду убо.*

Благодареніе о премѣненіи скверныхъ, и воспомяновеніе о мученыхъ крамолы ради, и влаченыхъ, и о человѣчестѣ созданіи, и яко естественъ законъ прія, и

еже свершеніѣ управити еже не клятися. S † сл. 13. *Отъ тогожде.*

На Цвѣтоносіе Д ✝ 486. *Отъ чюдесъ на болшая.*

О Авраамѣ и Ісаацѣ Ф гл 94. *Паки благодать.*

О причащеніи, и о женѣ своей и чюждей, и клятвѣ, и гладѣ Ф 33. *Паки великаго про.*

Не Усѣкновеніе предтечи Іоанна и Ф гл. 68. *Паки Ироліа бъсится.*

Слово похвално св. апостолу Іоанну Богослову. Аще Златоустаго. *Паки намъ.*

На трубы Пасхи или на Іудея сл. 2 ☧ ✝ и Ф гл. 8 *Паки страстніи.*

О умиленіи и слезахъ и похвала Павлу апостолу. ☧ ✝ и Ф гл. 20. *Подобаетъ бо всякому Христі..*

О св. Троицѣ и твари и судѣ Ф гл. 47 *Подобаетъ намъ братіе.*

О напасти града Антіохійска, и яко потребно страхъ, и яко плачь смѣха утѣшнѣе, и о реченіи: увѣждь, яко посредѣ сѣтій ходиши, яко упованіе заклинанія горѣе S † сл. 15. и Ф гл. 124. *Подобно.*

О воплощеніи Господни и второмъ пришествіи Ф гл. 135. *Помянухъ Бога.*

О покаяніи и милостыни Ф гл. 106. *Понеже.*

О бачє всуе мятется * Ф гл. 78. *Понуждаетъ нъдро.*

О дерзости Павла Ф гл. 116. *Поряду.*

О судѣ, любодѣйцахъ, покаяніи Ф гл. 80. *Послушаемъ.*

Еже не соблажняти ни осуждати Ф гл. 74 *Послушайте братіе.*

О Крестѣ и отверженіи Петровѣ Д л. 564. ✝ *Потребно есть въ сіе время.*

О мукахъ ☧ л. 61. ✝ и Ф гл. 81. *Потщимся возлюбленіи.*

Яко отъ лѣности злоба и отъ поспѣшенія благонравіе Ф гл. 122. *Предъ вчерашнимъ.*

О непостижимѣмъ сл. 2 ☧. ✝ *Предъ многъми денми.*

Оглашенія къ хотящимъ просвѣщатися и о женахъ утваряющихся плетеніемъ и златомъ, и о тѣхъ, иже чары, волшбы и басни творятъ, яже суть кромѣ Христіанства S Сл. 21. † *Прежде реченныхъ.*

О страсѣ Божіи Ф гл. 57. *Прежде убо глаголахомъ.*

О словѣ: Отче аще мощно чаша Д л 495 ✝ *Привнесемъ уподобившася.*

О иссохшей смоковницѣ сл. ✝ 494 Д. Аще Златоустаго. *Пріиде къ смокви.*

О Іовѣ сл. 1. ☧ л. ✝ *Пріиде намъ лѣпный.*

О Распятіи Христовѣ, похвала кресту Д л. 587 ✝ *Пріиди днесь о блаженный Павле.*

На Преображеніе Господне. *Пріидѣте о друзи.*

Како разумно писанія искати Д ✝ л. 448. *Пріимемъ братіе.*

Еже о умершихъ не скорбѣти Д л. 18. *Принесемъ въ день сей.*

О Іовѣ сл. 2. ☧: ✝. *Принеси.*

О терпѣніи и благопохваленіи, и яко зѣлно умершихъ не плакати. Ф гл. 11. *Принеси днесь.*

Яко вознесеся сердце Іосіино сл. 5. ☧ ✝. *Принеси днесь.*

Къ Кириаку епископу, сущу въ заточеніи, отъ Кика посл. Маргар. Москов. 7150. *Принеси уже.*

О блудномъ сынѣ Д ✝ л. 9. *Присно убо Божіе человѣколюбіе.*

О покаяніи и на вся страсти Д ✝ л. 407. *Присно убо поминати Бога.*

Похвала всѣмъ святымъ Д ✝ л. 864. *Радуйся раю.*

Похвала пришедшихъ по обѣдѣ на послушаніе и естествословіе твари, и на боготворящая тварь, и еже не клятися Ѕ † сл. 10. *Радуюся.*

О еже видѣ Господа на престолѣ сѣдяща сл. 1. ☧ ✝ *Радуюся стекаащася.*

О кроткихъ, тихихъ и гнѣвливыхъ ✠. *Рече толма.*

Отъ дѣяній Ф гл. 12. *Свѣдуще не просто.*

О Фоцѣ цари нечестивѣмъ Ф гл. 6. *Свѣтелъ намъ градъ.*

На Вознесеніе Господне Д ✝ л. 800. *Свѣтло ми сіе.*

На Рождество св. Богородицы. ✠ *Свѣтлый день днесь.*

О серафимѣхъ сл. 3. *Свѣтло намъ днесь.*

На Срѣтеніе Господне ✠. *Свѣтъ праведнымъ присно.*

О Іовѣ Ф гл. 4. *Се да и мы имемся.*

Еже не забывати своя грѣхи, и яко возможно и тмами согрѣшившу покаятися, и о начавшихъ добро творити и не свершившихъ Ф гл. 31. *Се же глаголю.*

О милости равнѣй Ф гл. 19. *Се слышаще.*

О причащеніи и что съглаголати пріемлющимъ Ф гл. 29. *Се убо вѣдуще.*

Каковымъ быти епископомъ, іереемъ и діакономъ. ✠ *Сихъ и мы подражаемъ.*

О еже учителемъ не ругатися Ф гл. 45. *Сицеву подобаетъ.*

О еже предста царица ☧ ✝ л. 117. *Сладостенъ убо цвѣтникъ.*

На реченіе: мало пріемли вина. Ѕ сл. 1. † *Слышасте апостолскую трубу.*

На Преображеніе Господне. *Слышасте нынѣ владыку.*

Яко Хрістіанину все чисто имѣти еже Богъ созда и о мядѣ Ф гл. 32. *Смотриже.*

Яко не пещися намъ прейдущихъ Ф гл. 21. *Согрѣшающая.*

Яко о Хрістѣ нова тварь Ф гл. 113. *Со многою.*

О души и добродѣтели безъ вѣры Ф гл. 60. *Сподобишася.*

О добродѣтели, злобѣ, и разсужденіи и неразуміи и ересехъ неучащихъ люди Ф гл. 53. *Суть нѣціи.*

О умершихъ Ф гл. 10. *Свѣтся тѣло душевно.*

О лже ѳілософѣхъ, Платонѣ Ф гл. 98. *Тако подобаетъ.*

О еже того не имати, егоже нѣси пріялъ и о устѣхъ Ф гл. 28. *Того не имаши.*

Отъ Дѣяній слова 23 Ф гл. 40 *То дѣеши ли.*

О богатыхъ, убогихъ, и покаяніи Ф л. 82. *Травници.*

Яко терпѣти крѣпцѣ належимое пресѣченіе имущимъ притчю Іова и Ниневитяны, и яко смерти не подобаетъ боятися, но грѣха и еже не клятися Ѕ † сл. 5. *Трій отроковъ.*

О непостижимѣмъ сл. 3 ☧ ✝ *Трудолюбіи.*

Еже плакатися съ плачющими Ф гл. 14. *Тѣлже тѣхъ.*

Отъ Евангелскихъ и пророческихъ указаній Ф гл. 46. *Убоимся братіе.*

Отъ Евангелскихъ указаній Д л. 195. *Убоимся убо могущ.*

На Іудеа, или трубы Пасхи ☧ ✝ сл. 5. *Убо пріясте ли.*

О еже хождаше Богъ въ рай, и еже бѣгати клятвъ Ѕ † сл. 8. *Увпсте ли.*

О Лазари сл. 2 ☧. ✝ *Удивихся.*

О мужествѣ и крѣпости и Божіей помощи Ф гл. 115. *Ужасливу.*

О печали и унынін Ф гл. 112 *Уныніе.*

О собраніи Іудей на Христа, что сотворимъ, яко человѣкъ сей многа знаменія творитъ Д ✝ л. 501. *Ундобишася церкви.*

О милостыни и по умершихъ Ф гл. 15. *Хвалу воздаемъ нынѣ.*

На Іудеа сл. 1. ☧ ✝. *Хотѣхъ вамъ.*

О воспоминаніи грѣховъ и исповѣданіи Ф гл. 120 *Ходилъ ли кто.*

На младенцевъ, избіенныхъ отъ Ирода ⊁ Изрядно. *Хотѣлъ быхъ.*

О гордости и тщеславіи Ф гл. 63. *Хотяй вознесшагося.*

О любви и дружбѣ отъ 1 къ Коринѳомъ Ф гл. 55. *Хотяй человѣколюбецъ.*

О объяденіи и піянствѣ Ф гл. 71. *Хощете ли.*

О покаяніи ☧ ✝ *Хощю обычнаго.*

На Благовѣщеніе Богородицы. Зри мартъ Московскій 7168 мар. 1. л. 260. ✝ *Царскихъ таинъ.*

Еже подавати не имущимъ ф гл. 99. *Человѣколюбецъ.*

Яко вся насъ дѣля Богъ сотвори, и единороднаго Сына вда и спосади одесную себе; и діавола мучи Ф гл. 26. *Что не сотвори.*

О лихоимствѣ Ф гл. 65. *Что ради о лихоим.*

На Вождвиженіе св. Креста. ⋕ *Что реку.*

Посланіе къ Алимпіадѣ діакониссѣ. Маргар. Московс. лѣта 7150. *Что рыдаеши.*

О свержепіи образа царя Ѳеодосіа и на слово апостолско: Богатымъ заповѣдай, и о лихоимствѣ Ѕ † сл. 2 *Что реку.*

На Рожество Христово. *Что се днесь знамен.*

О непостижимѣмъ 1. ☧ ✝ *Что се пастырь.*

Како въ церкви стояти Ф гл. 103. *Что убо.*

На св. муч. архидіакона Стефана Авг. 2 ⊁. *Чювственное убо соли.*

На індіктъ Септем. 1. ⊁. *Чюдна православ.*

О Крещеніи Ф гл. 102. *Якоже бо.*

Отъ послан. къ Філиппісіомъ Ф гл. 17. *Якоже бо грѣшніи.*

Почто рече Богъ властвовати намъ звѣрми и не властвуемъ Ф гл. 136 *Якоже ползы.*

На Усѣкновеніе Предтечи *Якоже се мужь.*

О Маккавеохъ Авг. 1 *Яко ясень и радостенъ.*

О иссохшей смоковницѣ Д ✝ л. 490. *Якоже убо видяй дубъ.*

На Преполовеніе о разслабленномъ Д л. 774. *Яко свѣтелъ мѣсяцъ.*

97. **ІОАННЪ** *Іонополитъ.*

О поемшемъ вторую брату чада своея матере.

98. **ІОАННЪ** монахъ *Молчальникъ. 1.* Вопроси т.

99. **ІОАННЪ** монахъ **НАѲАНАИЛЪ** собра о тайнахъ церковныхъ и написа книгу, юже нарече *Скрижали духовныя*, сію прислa *Паисій* патріархъ Іерусалимскій, лѣта *7161 Нікону* патріарху *Московскому*, егоже велѣніемъ преложи на Словенскій языкъ *Арсеній* монахъ Грекъ, прибывшій въ Москву лѣта.... отъ языка греческа простаго, изданныя въ.... Напечатася же первое въ Москвѣ лѣта.

1. *Нікона* патріарха Московскаго слово отвѣщателное къ собору, бывшему при немъ лѣта 7164. *Зазираху иногда.*

2. Предсловіе къ читателю. *Чинъ благолѣпный.*

1. Предсловіе главизное на книгу Іоанна іерея Нафанаіла. *Мнози хрістіане.*

2. О клепалѣ. *Клепало.*
3. О конхи. *Конхи.*
4. О трапезѣ. *Трапеза.*
5. О Катапетазмѣ. *Завѣса.*
6. О ілітонѣ. *Ілітонъ.*
7. О крестѣ въ ставропігіи. *Поставляется.*
8. О лухніи. *Свѣтилникъ.*
9. О ѳуміатонѣ. *Еще.*
10. О киворіи. *Киворіи.*
11. О жертвенникѣ. *Жертвенникъ.*
12. О олтарѣ. *Олтарь.*
13. О амвонѣ. *Амвонъ.*
14. О храмѣ. *Храмъ.*
15. О архіереѣ. *Архіереи.*
16. О синѳронѣ. *Священнѣйшее.*
17. О предложеніи. *Чесо ради.*
18. О многосвѣтныхъ. *Понеже.*
19. О храмѣ. *Добрѣ.*
20. О ветхихъ. *Прежде.*
21. О презирателехъ священныхъ. *Убо.*
22. О свѣщѣ и лампадѣ. *Лампада.*
23. О двостолніи и космітѣ. *Двостолніа.*
24. О стоянііи въ храмѣ. *Стоятъ.*
25. О таинствахъ между собою дающихся. *Да пребудетъ.*
26. О 7 таинствахъ, иже имать епископъ. *Седмь.*
27. Яко рукама епіскопа постизаетъ епіскопства благодать. *Сего.*
28. Яко источникъ священства Хрістосъ.
29. О схімѣ монаховъ. *Схіма.*
30. О літургіи *Послѣдователно.*
31. О схожденіи архіереа съ престола и ризахъ его. *Архіерей.*
32. О 7 одеждахъ архіерейскихъ. *Святыя.*
33. О мандіи и рѣкахъ ея, помачѣ и егколпіи. *Рѣки.*
34. О жезлѣ. *Жезлъ.*
35. О лампадѣ *Еще же.*
36. О одеждахъ архіерейскихъ. *Въ стихар.*
37. О облачающихъ архіереа. *Сіи.*
38. О благословленіи архіереа. *Священникъ.*
39. О одеждахъ священныхъ бѣлыхъ и черленыхъ. *Священницы.*
40. О обросненіи главы священника. *Обросненіе.*
41. О одеждѣ священника. *Одежда.*
42. Почто ѳелонь не опоясуется. *Священницы.*
43. О діаконѣхъ. *Діакони.*
44. О стіхарѣ *Первое.*
45. О епітрахілѣ *Епітрах.*

46. О поясѣ. *Полсъ.*
47. О нараквицѣхъ.
48. О фелонѣ. *Фелоніи.*
49. О омофоріи. *Омофоріи.*
50. О схимѣ монашеской. *Монашеская.*
51. О постриженіи главы. *Постригаютъ.*
52. О кукулѣ и камилавкѣ. *Кукуліи.*
53. О мандіи. *Мандіа.*
54. О приносимомъ въ священнодѣйствіи. *Оно.*
55. О предложеніи. *Предложеніе.*
56. О времени даемомъ отъ архіереа священнику. *Яко.*
57. О проскомидіи. *Проскомидіа.*
58. О хлѣбѣ. *Хлѣбъ.*
59. О копіи. *Копіе.*
60. О блюдѣ. *Блюдо.*
61. О винѣ. *Вино.*
62. О водѣ. *Вода.*
63. О чашѣ. *Паки.*
64. О сосудохранилницѣ. *Сосудохранилни.*
65. О *антіминсіи. Антиминсіи.*
66. О покровѣ чаши. *Покровъ.*
67. О покровѣ блюда. *Покровъ.*
68. О завѣсѣ, или воздусѣ. *Завѣса.*
69. О кадилницѣ. *Кади.*
70. Почто изъ начала не полагаются честныя дары въ жертовницѣ. *Приношаху.*
О хлѣбѣ егоже священникъ береть въ даръ. *Подобаетъ.*
О страсти Христовѣ на хлѣбѣ образуемѣй. *Хлѣбъ.*
О воспоминаніи Господни глаголѣ. *Первіе.*
О бываемыхъ въ хлѣбѣ. *Понеже.*
О астерисцѣ, покровѣхъ и воздусѣ. *Первіе.*
О вуміамѣ въ проскомидіи. *Священникъ.*
О начинаніи въ проскомидіи. *Священное.*
О частицахъ въ предложеніи о святыхъ. *И первѣе.*
О частицѣ владычняго тѣла. *Вѣдомо буди.*
Яко приношеніе во осужденіе недостойнѣ причащающихся. *Чесо.*
О глаголемыхъ по воспоминаніи. *Священникъ.*
О покровеніи св. даровъ. *Понеже.*
О всей литургіи вкратцѣ. *Дѣло.*
О славословіи иже въ началѣ. *И первѣе.*
О мирѣ. *Отнелѣже.*
О молитвѣ вездѣ. *Подобаетъ.*
Како предаемся Богу. *Отнелѣже.*
О антіфонѣхъ. *Внеже.*
Знаменованіе літургіи. *Нужно.*
О 1 антіфонѣ. *Первѣе.*
О пророческихъ въ началѣ літургіи. *Второе.*
О 2 антіфонѣ. *Да узримъ.*
О 3 антіфонѣ. *Пріидите.*
О показаніи Евангеліа и трисвятой пѣсни. *Симъ же.*
О молитвѣ по трисвятомъ. *Священникъ.*
О чтеніи писаній. *По трисвято.*
О прошеніихъ по Евангеліи. *Помолитися.*
О херувимской пѣсни. *Херувимская.*
О преношеніи св. даровъ въ жертовникъ. *Священникъ.*
О молитвахъ по преношеніи. *Священникъ.*
О исповѣданіи вѣры. *Таже.*
О освященіи дара и преже благодареніи. *Сице же.*
О глаголѣ: сіе творите въ мое воспоминаніе. *И кал.*
О укорени нѣкихъ. *Здѣже.*
Яко въ церкви древле жертва совершашесь. *Яко церковь.*

Почто въ освященіи даровъ священникъ Бога Отца призываетъ. *Но чесо.*

Что есть пріемлемое жертвы. *Въ жертвѣ.*

О молитвахъ по жертвѣ ио *изрядіе* глаголѣ. *И священникъ.*

О толкованіи въ *честнѣшую* Нікіфора Ксанфопула къ екклісіарху іеромонаху Неофіту. *Ниже.*

О стісѣ Богородичнѣ: о тебѣ радуется. *О тебѣ радуется.*

О молитвѣ священника о себѣ. *Священникъ.*

О молитвѣ Господни. *Христосъ.*

О богопреданной молитвѣ и преклоненіи главъ. *Самыхъ.*

О глаголѣ: святая святымъ. *Глаголетъ.*

О теплой водѣ. *По сему.*

О таинствахъ знаменателно въ церкви. *Знаменуетъ.*

О глаголѣ: со страхомъ Божіимъ. *Священникъ.*

О молитвѣ возглашаемой по причащеніи. *Священникъ.*

О благодареніи священника по літургіи. *Здѣ.*

О мертвыхъ аще причащаются трапезѣ живымъ подобнѣ. *Во всѣхъ.*

О освященіи приходящемъ причащающихся. *Понеже.*

О ходатайствѣ Христа. *Ходатай.*

121. О освященіи усопшему бываемомъ. *Души.*

О благодареніи общемъ въ конецъ літургіи. *И сіе.*

100. **ІОАННЪ** митрополитъ *Никійскій.*

На Арменскую ересь. *Понеже убо Евтихій.*

101. Св. **ІОАННЪ** *Пателарій* игуменъ.

Устави монастыря его Т.

102. **ІОАННЪ** архіепископъ *Солунскій.*

О успеніи св. Богородицы †. *Егда пріиде время.*

103. **ІОАННЪ** *Тріфинтъ*, речен. трудолюбивый.

О естествѣ и составѣ.

104. **ІОАННЪ** Філософъ.

О православнѣй вѣрѣ. *Понеже ми еси.*

105. **ІОАННЪ** *Фракисій.*

О обрученіи.

106. **ІОАНІКІЙ** *Галятовскій* ректоръ и игуменъ братства Кіевскаго издаде книгу, еяже надписаніе есть сицево (въ четверть Бѣлорусски):

НЕВО НОВОЕ, съ новыми звѣздами сотворенное, то есть, преблагословенная дѣва Маріа Богородица съ чюдами своими, за стараніемъ наименшого слуги своего недостойнаго іеромон. *Іоанікіа Галятовского* ректора и ігумена брат. Кіевскаго, року 1665 мѣс. Декаб. 12 свѣту ся явила, въ Львовѣ, въ тип. Міхаила Сліозки.

Имать въ себѣ чюдеса сія

1. Сувіллами описаные.
2. О зачатіи и рождествѣ ея.
3. О пребываніи въ церкви Соломоновѣ.
4. Времене Рождества Христова.
5. Идущія въ Егупетъ.
6. Въ житіи ея.
7. Въ успеніи.
8. Именемъ ея Маріа.
9. Ризою и поясомъ ея.
10. Перстнемъ ея.
11. Отъ источника.
12. На воинѣ.
13. На грѣшницѣхъ.

14. Надъ дѣвствующими.
15. Надъ молящимися ей.
16. Надъ неумѣющими.
17. Надъ болными.
18. Надъ умершими.
19. Между языки.
20. Между жидами.
21. Между еретіками.
22. Между злыми духи.
23. Отъ образовъ ея.
24. Въ церквахъ ея.
25. Между законніки.
26. Св. іконы Іверскія.
27. Св. Печерскія.
28. Св. Купятицкой.
29. Различная и на разныхъ мѣстахъ бывшая.

107. ІОСІФЪ *Маттаѳіевъ*, Іудей, о плѣненіи Іерусалима Фев. 29.

1. Книга первая имать главъ 20. *Предлежитъ же.*

Вторая гл. 62. Третія гл. 16. Четвертая гл. 35. Пятая гл. 35. Шестая гл. 26. Седмая гл. 26.

Зри. О Іудеехъ крещеныхъ велѣніемъ *Ираклія* царя Грекомъ ✠ *Сія книга.*

108. ІОСІФЪ епископъ *Ѳессалоницкій.*

На поклоненіе св. Креста Д л. 399. ✝ *Креста предлежитъ.*

109. Св ІОСИФЪ игуменъ *Волока Ламска* написа словеса на еретики Новгородскія, прелщенныя Іудеяниномъ *Схаріемъ*, пришедшимъ въ великій Новъградъ съ Великимъ Княземъ Кіевскимъ *Михаиломъ* сыномъ Александровымъ, лѣта *6909*: въ Іудейство, *Діонисія* попа, и прочія, и Іудеанина *Іосифа Смоила Скаравея, и Моисеа Хануша*, яко являетъ въ предсловіи, словъ 16. ✝

Предсловіе *Подобаетъ вѣдати.*

1. Яко Богъ Отецъ имать Сына и св. Духа єдиносущна. *Блаженный.*

2. Яко Хрістосъ родися. *Блаженный апостолъ.*

3. Яко законъ Моисеовъ данъ до Хріста. *Блаженный апостолъ.*

4. Яко можаше Богъ спасти родъ человѣчь, но самъ снидѣ. *Павелъ блаженный.*

5. Яко Авраамъ видѣ св. Троицу, и яко подобаетъ икону ея писати и св. іконы. *Подобаетъ вѣдати.*

6. Яко подобаетъ св. іконамъ кланятися и прочимъ, содѣланымъ въ славу Божію. *Мнози еретичест.*

7. Яко подобаетъ кланятися св. іконамъ и св. вещемъ, и како кланятися царю и другъ другу. *Подобаетъ вѣдати.*

8. Яко св. Отецъ писанія согласна пророческимъ и апостолскимъ, и яко $\overline{з}$ лѣтъ на неуставномъ времени. *Преже всего.*

9. Яко св. писанія суть истинна, и яко Хрістосъ пріидетъ судити живымъ и мертвымъ. *Вся убо божественая.*

10. Яко св. Ефрема писанія суть истинна. *Якоже убо.*

11. Яко іночество отъ Бога и апостолъ его есть Глав. 4. *Потребно убо.*

12. Шестъ.

13. Яко еретика проклинати и заточати. *Понеже убо.*

14. Яко еретики крыющіася испытовати. *Довольно убо.*

15. Како и кія еретики пріимати и кія крестити. *Многа убо.*

16. Яко покаяніе еретика по нужди непріятно. *Ничтоже убо.*

110. Св. ІУСТІНЪ муч. и *філософъ*.

О чинѣ св. Літургіи. *Мы же егда тако.*

111. КАЛЛІСТЪ патріархъ *Константинопольскій* написа поученія на Евангеліе, яже съ Славенска на Рускій діалектъ преложены и въ монастирѣ Печеро-Кіевскомъ велѣніемъ митрополита Кіевска *Петра Могилы* напечатана лѣта Христа 1637... дня 25.

1. О Мытари и Фарисеи.
2. О блудномъ.
3. Въ мясопустъ о второмъ пришествіи Христовѣ
4. На недѣлю сырную.
5. На недѣли св. поста: первую.
6. Вторую.
7. Третію.
8. Четвертую.
9. Пятую.
10. Въ саввату св. Лазара.
11. Въ цвѣтоносную.
12. На Пасху.
13. Въ понед. Свѣтлый.
14. Въ Ѳомину.
15. Женъ Мироносицъ.
16. О разслабленномъ.
17. Самарянынѣ.
18. О слѣпомъ.

✝ 19. На Вознесеніе Господне. Сіе Златоустаго.

20. На св. Отецъ-318.
21. На 50 цу.
22. Въ недѣлю по сшествіи св. Духа.
23. Въ 2-ю о возваніи Петра и Андреа.
24. Въ-3-свѣтылникъ есть тѣлу око.
25. Въ-4-О исцѣленіи слуги сотника.
26. Въ 5-ю О исцѣленіи двохъ бѣсныхъ.
27. Въ 6-ю О разслабленнѣмъ
28. Въ 7-ю О 2-хъ слѣпыхъ.
29. Въ 8-ю О 5 хлѣбахъ и 2 рыбахъ.
30. О хожденіи Іисуса по морю.
31. О исцѣленіи бѣснующася.
32. О 2-хъ талантахъ.
33. О отрокѣ вопросившемъ Іисуса.
34. О винницѣ.
35. О званныхъ на бракъ.
36. О законникѣ искушающемъ.
О талантѣхъ.
О хананеи.
О ловленіи рыбъ.
О любви враговъ.
О воскрешеніи вдовича сына.
О сѣяніи.
О богатомъ и Лазари.
О исцѣленіи имущаго легеонъ.
О воскресеніи дщери Іаировы.
О законницѣ искушающемъ Господа.
О нивѣ богатаго.
О имущемъ духъ лѣтъ 18.
О званыхъ на вечерю.
О 10 прокаженныхъ.
О богатомъ.
О слѣпомъ.
О Закхеи.

Тогоже на *Праздники Господскіл.*

Сеп. 1. О Индиктѣ.
На Рож. св. Богородицы.
Въ недѣлю предъ воздвиж св. Креста.
На воздвиженіе св. креста.
На св. муч. Димитріа.
На св. Космy и Даміана.
На св. Іоанна Златоустаго.
На Введеніе св. Богородицы.
На нед. св. Праотецъ
Въ недѣлю предъ Рождествомъ Христовымъ.
На Рождество Христово.
Въ недѣлю по Рожествѣ Христовѣ.
На обрѣзаніе Господне.
Въ недѣлю предъ крещеніемъ Христовымъ.

На Крещеніе Господне.

Въ недѣлю по Крещеніи Господни.

На Срѣтеніе Хрістово.

На Благовѣщ. св. Богородицы.

На Рождество св. Іоанна Предтечи.

На св. апостолъ Петра и Павла

Авг. 1. Еже не воздавати зла за зло.

На Преображеніе Господне.

На Успеніе св. Богородицы.

На Усѣкновеніе Предтечи Іоанна.

На речен. Кто мя исповѣсть.

Ученіе во всяко время потребное.

Той же списа житіе св. Григорія Сінаита. *Иже убо благихъ.*

112. Св. **КАССІАНЪ** *Римлянинъ*, написа о 8 помыслѣхъ. Февр. 29.

1. О воображеніи, о чревообъяденіи. *Предваривше.*

2. О блудѣ. *Предваривше.*

3. О сребролюбіи. *Третій намъ подвигъ.*

4. О гнѣвѣ. *Четвертый подвигъ.*

5. О скорби. *Пятый намъ подвигъ.*

6. О уныніи. *Шестый намъ подвигъ.*

7. О тщеславіи. *Седмый намъ подвигъ.*

8. О гордыни. *Осмый намъ подвигъ.*

О разсужденіи. *Понеже въ долготу.*

О памяти смерти и ненавидѣніи міра. *Братіе и отцы.*

113. **КАТІХІСІСЪ**, печатанъ въ *Москвѣ* въ листъ, имать листовъ 346, главъ 67. Безъ предсловія, и описанія ✝ *Понеже вся наша.*

114. **КІНОВІОНЪ**, или изображеніе евангелскаго іноческаго общаго житія св. отецъ вкратцѣ собрано трудомъ іноковъ общаго братства церковнаго *Віленскаго* православнаго Греческаго, на Евю въ друкарни братской *Віленской* лѣта 1618. Сен 14. въ *8.*

115. Св. **КУПРІАНЪ** священномученикъ.

Исповѣданіе еже самъ списа, егда отвергся діавола. *Елико васъ еже.*

116. **КУРІЛЛЪ** архіепископъ *Александрійскій* написа.

О св. Троицѣ вопросовъ 15. *Колико естествъ.*

На недѣлю Цвѣтную слово Д ✝ л. 467. *Царскій днесь.*

Отъ Евангелскаго указанія Д. ✝ л. 6. *Якоже въ чювственыхъ.*

О исходѣ души Д. ✝ л. 108. *Боюся смерти.*

На Преображеніе Господне Авг. 6. *Иже умьютъ добрѣ.*

На св. тріехъ отрокъ и Даніила пророка Дек. 16. Зри аще право. *Вина времени.*

Изложеніе вѣры. *Коея вѣры еси.*

Сл. о св. Богородицѣ, и о св. отцѣхъ иже въ Никеи 318-хъ. *Свѣтло намъ слово.*

117. Св. **КУРІЛЛЪ** патріархъ *Іерусалимскій* списа сія словеса.

На осмый вѣкъ. На сію главу бесѣда.

М. *Одвою Хрістову пришеств.*
Хрістово пришествіе.
Понеже пророцы.
Занеже.
Исповѣдаетъ.
Якоже Хрістосъ.
Явственно.
Якоже первѣе.
Яко все.
Како же сл.
Указуетъ убо.

На слов. апостола: Многочастнѣ Декем. 24 ⁂ Изрядно. *Яко убо въ Христа Іисуса.*

Въ препраз. Рожества Христова на слова: Се дѣва. Декем. 24 ⁂ *Чистотіи* ✝.

Ученіе и прѣніе къ Іудеомъ словъ оласительныхъ. 18. *Уже блаженства воля.*

2. Къ крещаемымъ въ Іерусалимѣ отъ Исаіи: омыйтеся и чисти буд. *Но завѣта ученици.*

3. О покаяніи и оставленіи грѣховъ отъ Езекіиля: живъ азъ глаголетъ Господь. *Люто есть грѣхъ и недугъ.*

4. О крещеніи къ Ромляномъ: или не разумѣсте, яко елицы крестихомся. *Веселитеся небеса.*

5. Отъ Коласаемъ посланія: блюдѣте, егда кто вы есть крадоводя премудрост. *Подобитеся добрии дѣтели.*

6. О символѣ: вѣрую во единаго Бога, отъ Исаіи: обновляются къ мнѣ острови. *Благословенъ Богъ Отецъ Господа.*

7. Святымымъ въ Отца, въ Ефесеомъ: Сего ради преклоняю колѣнѣ. *О Божіи убо единоначаліи.*

8. Въ Вседержителя. Отъ Іереміи: Богъ великій и крѣпкій. *Вѣрованіемъ убо въ единаго Бога.*

9. Въ Творца небу, отъ Іова: Кто сей есть тай мене свѣтъ держай. *Плотныма очима.*

10. Въ единаго Господа Іисуса Христа, отъ 1 Кор: Аще суть рекоміи Бози, аще на небеси. *Научени вѣровати.*

11. Въ Сына Божія, къ Евреемъ. Многочастнѣ и многообразнѣ. *Якоже убо въ Христа Іисуса.*

12. Воплотившася отъ... Приложи Господь глаголати къ Ахазу. *Чистотіи вскормленици.* Зри выше ✝.

13. Въ распятаго: отъ Исаіи: Господи кто вѣрова слуху нашему. *Похвала убо соборныи.*

14. Воскресшаго изъ мертвыхъ, къ Кор. 1. гл. Сказую вамъ братіе благовѣствов. *Веселися Іерусалиме и ликуйте.*

15. Въ грядущаго. Отъ Даніила: видѣхъ дондеже престоли. *Христово пришествіе повѣдаемъ.* Зри выше.

16. Въ единѣ св. Духъ, къ Кор. 1. О духовныхъ братіе не велю вамъ неразум. *Духовна истинною.*

17. О прочихъ св. Духа 1 Кор. Овому убо духомъ дается слово. *Въ преждемъ сего оглашен.*

18. Въ едину св. Собор. Отъ Езекіиля: И бысть на мнѣ рука Господня. *Корень всему благодѣян.*

1. О тайнѣ къ тѣмъ же 1. Петров. Трезвитеся и бдите. *Любляхъ вамъ и древіе.*

2. О прещеніи къ Ром. Или не разумѣсте елици крестихомся. *Попреба намъ днесь дне.*

3. О помазаніи 1. Іоан. И вы помазаніе имате отъ святаго. *Въ Христа крестившеся и въ Христа.*

4. О плоти и крови Христовѣ къ Кор. Азъ бо пріяхъ отъ Господа. *И самого блаженнаго Павла.*

5. Оглашеніе Петров. Тѣмже отвергше всяку лесть. *Божіимъ человѣколюбіемъ въ преж.*

118. **КУРІЛЛЪ** архіепископъ *Константинопольскій.*

На Срѣтеніе Господне. *Радуйся зѣло.*

119. Св. **КУРІЛЛЪ** философъ *Болгарскій.*

Омытарствахъ. *Понеже тайна сія.*

120. **КУРІЛЛЪ** митрополитъ *Руській.*

О поставленіи Владімірскаго епископа правило. Т

Вопрошеніе къ Ніфонту епископу вел. Новаграда о нѣкихъ винахъ Т.

121. **КУРІЛЛЪ** епископъ *Туровскій.*

О чинѣ черноризстѣмъ.

122. **КУРІЛЛЪ** епископъ.

О снятіи Христа съ креста Д л. 766. ✝ *Праздникъ.*

123. **КУРІЛЛЪ** монахъ.

1 св. Отецъ и похвала Никейскому собору Д л. 807. ✝ *Якоже Ритори.*

2. На Вознесеніе Господне. Д л. 803. ✝ *Пріиди убо нынѣ.*

3. Житіе св. Саввы освященаго. *Благословенъ Богъ.*

4. О души и тѣлѣ, и преступ. заповѣди, о воскресеніи тѣлесъ и о судѣ будущемъ и муцѣ. Д л. 436. ✝. *Добра убо..*

5. На Цвѣтоносіе Д л. 483. ✝ *Велика и ветха.*

124. **КУРІЛЛЪ** *Транквіліонъ* іеромонахъ состави Евангелія на праздники Господскія всего лѣта и нарочитымъ Святымъ, и пзда своимъ пждпеніемъ, волею старѣйшихъ, въ маетности княгини *Вишневецкой* въ *Рохмановѣ* лѣта міра 7128, Христа же лѣта 1619. Ноем. 9.

Предмова. *Между иными.*

Предмова до чителника. *Всякій убо человѣкъ.*

1. О Мытари и Фарисеи Лук. Зач. 89. *Христосъ вѣчной.*

2. О блудномъ Лук. *Богъ богатъ.*

3. На недѣлю Мясопуст. Матѳ. 106. *Глаголетъ блаженный.*

4. На ту же. *Страшно братіе.*

5. На недѣлю Сыропуст. Матѳ. 7. *Явѣ духъ.*

6. На недѣлю 1 поста. Іоан. 5. *Въ недѣлю сію.*

7. 2-ю Марк. 7. *Много можетъ.*

8. 3-ю Марк. 37. *Богъ человѣколюбіи.*

9. 4-ю Мар. 40. *Богъ есть.*

10. 5-ю Мар. 47. *Богъ даруетъ.*

11. Субот. Лазара Іоан. 39. *Богъ всѣческихъ владыка.*

12. Недѣля цвѣтная Іоан. 41. *Богъ всѣческихъ царь.*

13. Въ ту же. *Удивляетмися.*

14. Четвертокъ вел. Іоан. 44. *Кто нынѣ.*

15. Въ той же Іоан. 23. *Дивный есть Богъ.*

16. Въ той же о страстехъ Христовыхъ. *Яко же въ древней.*

17. Въ тойже Іоан. 58. *Тако возлюби Богъ.*

18. Въ той же Іоан. 58. *Князи людстіи.*

19. Въ той же Іоан. 60. *Нынѣ исполнися.*

20. Въ пятокъ великій Мар. 69. *Кая тварь.*

21. Въ вел. саввату. *О Христовѣ сошествіи.*

22. На св. Пасху Маѳ. 115. *Премину́ла.*

23. На ту же Іоан. 1. *Якоже.*

24. На ту же. *Преглядаючи.*

25. На нед. 2 по Пасцѣ. Іоан. 65. *Дивный есть.*

26. Въ ту же. *О свѣтоносномъ.*

27. 3-ю Мар. 69. *По оному радованіи.*

28. Въ ту же о милостыни и еже не украшатися женамъ. *О жены.*

29. 4-ю Іоан. 14. *Ничто же.*

30. 5-ю Іоан. 12. *Якоже отъ источника.*

31. 6-ю Іоан. 34. *Якоже солнце.*

32. На Вознесеніе Господне Лук. 114. *Нынѣ небеса.*

33. На то же. *Аще кто хощетъ.*

34. На недѣлю св. Отецъ Іоан. 56. *Кто убо нынѣ.*

35. На ту же. *Якоже древле Авраамъ.*

36. На 50-цу Іоан. 27. *Людіе прежде.*

37. На ту же. *Кто изглаголетъ силы.*

38. На ту же. *Возлюбленніи.*

39. На нед. всѣхъ Св. Мате: 38. *Яко сугубъ есть человѣкъ.*

40. На ту же. *Наченши отъ крови.*

41. На нед. 2 всѣхъ Св. Мате: 9. *Царь нѣкій.*

42. 3-ю Мате. 18. *Якоже солнце.*

43. 4-ю Мате. 25. *Ибо яко отъ источника.*

44. 5-ю Мате. 28. *Люта горесть.*

45. 6-ю Мате. 10. *Якоже зиждущіи.*

46. 7-ю Мате. 33. *Солнце просвѣщаетъ.*

47. 8-ю Мате. 58. *Якоже желаетъ.*

48. 9-ю Мате. 59. *Жесточайшіи.*

49. 10-ю Мате. 52. *Дѣлатели земли.*

50. 11-ю Мате. 77. *Якоже величество.*

51. 12-ю Мате. 79. *Василискъ зміи.*

52. 13-ю Мате. 87. *Понеже убо.*

53. 14-ю Мате. 89. *Хотящая.*

54. 15-ю Мате. 92. *Лютый вредъ.*

55. 16. Мате. 105. *Ужасно есть.*

56. 17-ю Мате. 62. *Въ брани видимой.*

57. 18-ю Лук. 17. *Якоже свѣтъ.*

58. 19-ю Лук. 26. *Честнѣйша.*

59. 20-ю Лук. 30. *Ничто же тако.*

60. 21-ю Лук. 35. *Якоже дѣлатель.*

61. 22-ю Лук. 83. *Ничтоже тако погубляетъ.*

62. 23-ю Лук. 67. *Якоже вѣтры.*

63. 24-ю Лук. 39. *Кто нынѣ отъ вѣровавшихъ.*

64. 25. Лук. 53. *Нѣсть убо злѣйшаго.*

65. 26. Лук. 63 *Нѣсть лютѣйшаго.*

66. 27. Лук. 71. *Якоже мати*

67. 28. Лук. 76. *Кто не удивится.*

68. 29. Лук. 85. *Велія добродѣтель.*

69. 30-ю Лук. 49. *Страннице.*

70. 31-ю Лук. 93. *Кто возглаголетъ.*

71. 32-ю Лук. 94. *Якоже убо въ горахъ.*

1. Въ Новое лѣто Лук. 13. *Вино веселитъ.*

На тойже день. *Яко бы аще.*

2. Преподобнымъ обще Лук. 43. *Яко небо чювствен.*

3. Мученицамъ Мате. 104. *Свѣтилникъ.*

4. Ерархомъ Іоан. 36. *Христосъ истинный.*

Тѣмже. *Якоже луна.*

5. На рождество св. Богородицы. *Многи и различни.*

6. Нед. предъ Воздвиженіемъ св. Креста Іоан. 9. *Якоже молія*

7. На воздвиженіе св. Креста Іоан. 60. *Кто нынѣ отъ вѣрныхъ.*

8. На преставленіе св. Іоанна Богослова Лук. 51. *Ибо яко четыри.*

На того же. *Добродѣтель мужа.*

9. На Соборъ арханг. Михаіла Мате. 75. *Церковь матерь.*

На той же. *Аще воспомяну.*

10. На Введеніе св. Богородицы Лук. 28. *Якоже царь.*

11. Въ недѣлю св. Праотецъ. *Якоже небо.*

12. На Рожество Христово Матѳ. 3. *Приближилося намъ.*

13. На то же. *Сый изъ звѣзды.*

14. На то же. *Преглядаючи.*

15. Въ недѣлю по Рожествѣ Христовѣ Матѳ. 4. *Мнози нынѣ.*

16. Въ ту же Матѳ. 4. *Якоже тѣнь.*

17. На архідіакона Стефана. *Якоже въ видимой.*

18. На Обрѣзаніе Христово. Лук. 6. *Удивися убо.*

19. Въ нед. предъ Просвѣщеніемъ Мар 1. *Царь нѣкій.*

20. На Богоявленіе Лук. 9. *Дивенъ Богъ.*

21. На то же о 8, крещеніихъ Матѳ. 6. *Кто возглаголетъ.*

22. Въ нед. по Просвѣщеніи Матѳ. 7. *Якоже царь нѣкій.*

23. На Срѣтеніе Господне Лук. 7. *Нынѣ приходитъ.*

24. На Благовѣщеніе св. Богородицы Лук. 3. *Нынѣ гласъ радости.*

25. На св. муч. Георгія Іоан. 52. *Якоже солнце.*

26. На Рожество Іоанна Крестителя Лук. 4. *Прежде убо солнца.*

27. На св. апостолъ Петра и Павла Матѳ. 67. *Нынѣ присѣ.*

28. На тѣхже 12. *Якоже пловцы.*

29. На св. пророка Илію. *Дивенъ есть Богъ.*

30. На Преображеніе Господне Матѳ. 70 *Прежде поносной.*

31. На Успеніе св. Богородицы. *Солнце внегда.*

32. На Усѣкновеніе св. Іоанна Предтечи Мар. 24. *Дивенъ Богъ.*

33. На посвященіе церкве новосозданной Іоан. 7. *Удивляемся.*

34. На постриженіе монаха Матѳ. 9. *Якоже воини.*

35. На обрученіе. *Свѣтлость и радость.*

36. На преставленіе вѣрнаго человѣка Іоан. 16. *Глаголетъ единъ.*

Молитва творца о свершеніи книги. *Слава превѣчному.*

Творецъ книги сея въ предмовѣ къ читателю, сказуетъ сію книгу составлену догматы церкве Восточныя за благословеніемъ 4-хъ патріархъ пріятымъ *Іоасафомъ* митрополитомъ *Монемвасійскимъ*, ексархомъ Іерусалимскимъ лѣта 1616 и *Єреміемъ Тіаровскимъ* ексархомъ Константинопольскимъ 1614 Ген. 19. За сія же его списанія себе сказуетъ родомъ *Російскимъ* ненавидима, и осужденна словесы и вѣры единенія отлученна туне.

125. КЛІМЕНТЪ епископъ.

На Успеніе св. Богородицы. *Се нынѣ свѣтло.*

На Рожество Іоанна Предтечи. *Свѣтъ восіл.*

126. КЛІМЕНТЪ св.

Сл. на Преображеніе Господне. *Послушайте.*

127. КОНСТАНТІНЪ *Порфирогенитъ* царь Грекомъ.

О образѣ Христовѣ нерукотвореномъ и како отъ Едеса принесеся въ Константинополь 0[illegible]. лист. 1. *Не убо единъ самъ.*

128. КОНСТАНТІНЪ Философъ.

Исповѣданіе вѣры. *Во имя Отца и Сына.*

Евангеліе на 50 недѣль дѣло Іоанна Хрісостома, понужень На-

умомъ лѣта 6851, отъ Еллінска во Словенскій.

Молитва по алфавиту.

129. КОНСТАНТІНЪ сынъ *Князь Острозскій.*

1. Посланіе къ всѣмъ хрістіаномъ Малыя Россіи въ время начала Уніи. І† *Понеже преимен.*

2. ..... *М* .....

130. КОСМА *Вістіторъ.*

1 О пренесеніи мощей св. Іоан. Златоустаго Генв. 27 Зри Маргар. Москов. 7150.

2. Сл. похвалное св. Іоакиму и Аннѣ. *Вчера Богородич.*

131. КОСМОГРАФІА языкомъ Московскимъ имать главъ 76. Первѣе о четырехъ частѣхъ міра вкратцѣ.

Предсловію начало. *Искони созда Богъ.*

Начало предсловію Космографіи. *Первая часть.*

1. О Цесарской землѣ. *Цесарь всему.*

2. О престолѣ Ромскомъ. *Римскаго Господар.*

3. Княжество Вітемберское. *Именуется.*

4. Алсатіа и Сунтовіа и Брізговіа. *Въ той верхней.*

5. Мехелбурхское княжество. *Въ древніе лѣта.*

6. Ческое кралевство. *Ческое кралевство.*

7. Шленское. *Исперва бѣ.*

8. Свевское кралевство. *Сведское крал.*

9. Датское кралевство. *Королевство Датское.*

10. Шванцарская земля. *Немецкой народъ.*

11. Гелвецкая, или Шванцарская земля. *Шванцарскал.*

12. 13.

14. Коратінское княжество. *Столной городъ.*

15. Манцфелское. *Старинное велми.*

16. Гаское лантграфство. *Въ господарствѣ томъ.*

17. Іатліанское государство. *Въ началѣ Римское.*

18. Іатліанскіе графства. *Енуенское княжество.*

19. Гіспаніа. *Гиспанія.*

20. Кастіліа старая и новая. *Кастіліа королев.*

21. Галеціа. *Чиало королевствомъ.*

22. Андалюсіа. *Въ томъ Королевствѣ.*

23. Валентіа. *По городу Валентіи.*

24. Каталоніа. *Въ древніе лѣта.*

25. Арагоніа. *Арагонское.*

26. Магеланика. *Пятая часть.*

27. Предсловіе о Франціи. *Никтоже убо.*

28. Гелветіа. *Первая часть.*

29. Фляндріа. *Первой составъ.*

30. Франдріа восточная. *Сію Фляндрію.*

31. Брабантіа. *То княжство.*

32. Галиское графство. *Галандіа латин.*

33. Зеляндіа. *Зеландіа имя.*

34. Гелдріа. *Гелдрійское княжество.*

35. Артезіа и Камераціа. *Въ державѣ Кесар.*

56. Ганноніа. и Намурціа *Въ древніе лѣта.*

37. Намуркіа *Столной городъ.*

38. Люценбурское и Тревирское. *Въ нижней Германіи.*

39. Лимбурское. *Столной городъ.*

40. Врітаніа и островы. *Аглинской островъ.*

41. Гиберніа *На томъ Гиберн.*

42. Скотіа. *Около всего ск...*

43. Камбра или Валліа. *Въ той области.*

44. Датское королевство. *Датское королевство.*

45. Шлезвицкое княжество. *Шлезвитское.*

46. Голстинское. *Отъ многихъ лѣсовъ.*

47. Фіонія. *Столной городъ.*

48. Пруская земля. *Столной городъ.*

49. Ніфланская или Лівоніа. *Долгота того.*

50. Москва. *То Московское.*

51. Литва. *Человѣкъ нѣкій.*

52. Полская. *Полское имяну.*

53. Венгерское. *Государство то.*

54. Седмиградское. *Седмиградское.*

55. Греческое. *Содержитъ въ себѣ,*

56. Макідоніа. *Въ тѣхъ государствахъ.*

57. Греческія области. *Морея.*

58. Кандіа или Критъ. *Изначала того.*

59. Турское. *Во Асіи.*

60. Святая земля. *Область сіл.*

61. Асіа меншая или Анатоліа. *Егда Римляне.*

62. Крітъ съ прочими островы. *Критъ островъ.*

63. Егупетъ царство. *Егупетъ старинное.*

64. Персида. *Персида.*

65. Вавилонъ. *Между Персидскимъ.*

66. Тартаріа или великаго Хана. *Государство тартарско.*

67. Хіна *Царство Хінское.*

68. Індіа восточная. *Во Азіи Индіа.*

69. Індіи сея острови Малюке. *По семъ послѣд.*

70. Японіа или Іапанъ. *Тотъ островъ.*

71. Зеланъ островъ. *Островъ Зеланъ.*

72. Іспаніа новая. *Новая Іспаніа.*

73. Виргиніа и Флорида. *Въ нашемъ писаніи.*

74. Куба. *Послѣдствуетъ.*

75. Америка полуденная. *Послѣдствуетъ.*

76. Узчина Магелланская. *О Америкѣ.*

Слово свершителное книги. *Кто хитроумецъ.*

Всѣ 76 главъ чтены и знаменаны.

152. ЛЕОНТІЙ епископъ *Кіпрскій.* О останцѣ житія св. Іоанна архіеп. милостиваго, раздѣленнаго въ 50 стіховъ, *Мысль убо едина.*

153. ЛУКА патріархъ *Константінопольскій*, бывый лѣта 6668. Посланіе его къ Вел. Князю *Андрію* Ростовскому *Боголюбу*, о пріятіи епископа *Нестора*, и о образѣ св. Софіи. † *Возлюбленный о Христѣ.*

154. ЛУКІАНЪ пресвитеръ *Іерусалимскій.*

О принесеніи мощей архидіакона св. Стефана. *Стефанъ же исполнь.*

О томъ же. *Поздѣ здѣже.*

155. Св. МАКАРІЙ *Егупетскій* и *Александрійскій* написа бесѣды духовные о совершенствѣ хрістіанъ православныхъ. Преложены съ Греческа діалекта на Рускій тщаніемъ іноковъ кіновіи Б. церкви *Св. Духа въ Вільни* лѣта 1627. Приписана *Комментарію* игумену Межигорскому. *Двери небесныя.*

Зри подъ ✻ сіи на Славенскомъ суть.

1. Предмова. *Подъ сесь схилокъ.*

2. Предмова до чителника. *Словомъ и дѣломъ.*

3. Повѣсть св. *Макарія о св. Марки* пустынницѣ, иже отъ рукъ ангела причащашеся. *Повѣдѣлъ то намъ.*

БЕСѢДЫ СВ. МАКАРІА.

✻1. Толкъ аллегорически, видѣнія Пророка Іезекіиля. *И славное видѣніе.*

✻2. О кролевствѣ темности. *Кролевство темности.*

✻3. Ижъ братія въ щирости борбу точити повинни. *Маютъ братія.*

✻4. Бѣгъ сего свѣтнего заводу охотнѣ кончити хрістіяномъ. *Хотячимъ животъ.*

5. О розности межи хрістіяны и людми сего свѣта. *Иншій есть свѣтъ.*

6. Ижъ Богу угодити хотячіи молитвы своѣ въ тишинѣ чинити повинны. *Приходячи до Господа.*

7. О добротливости Хрістовой до людей. *Яко гды бы.*

8. О речахъ которіи ся придаютъ хрістіяномъ въ часъ молитвы и о стопняхъ досконалства. *Вшедши кому.*

9. Ижъ обѣтницы и пророцтва Божіи розмаитымъ досвѣтченьемъ выполняются. *Духовной ласки Божіей.*

10. Покорою и чирствостю ховаются и множатся дары ласки Божей. *Души правду.*

11. Ижъ Духа св. моцъ въ сердцу человѣчомъ есть, якъ огонь и о ужы презъ Моисеа прибытымъ. *Огонь онъ небеснаго.*

12. О станѣ Адама предъ преступленемъ. *Адамъ преступивши.*

13. Якого овощу хощетъ Богъ по хрістіанехъ. *Вси видимыи речи.*

14. О отдаючихъ мысли и розумъ свой Богу. *Вои справы которіи.*

15. Якъ душа въ святобливости противъ Іисуса Хріста поступать маетъ. *Яко якій мужъ.*

16. Ижъ духовніи подлегаютъ покусамъ. *Вси смыслныи.*

17. О духовномъ хрістіанъ помазаніи. *Досконалый хрістіане.*

18. О скарбѣ хрістіанскомъ. *Хто на семъ свѣтѣ.*

19. Хрістіане повинни себе примусити до всего доброго. *Хто до Господа.*

20. Самъ Хрістосъ правды внутрного человѣка лѣкарь. *Если хто Божкого.*

21. О дву воинахъ человѣка хрістіанского. *Хто правдиве.*

22. О двоякомъ станѣ сходячихъ съ того свѣта. *По выстіи душѣ.*

23. О ношеніи перлы небесныя. *Перла онаи.*

24. О станѣ хрістіянскомъ. *Подобни суть.*

25. Ижъ жаденъ безъ подкрѣпленя Хрістова быти не можетъ. *Въ которыхъ законѣ.*

26. О годности души несмертелной. *Нелегцъ собѣ.*

27. О зацности человѣка хрістіанского. *Знай шляхетность.*

28. О ненздѣ души въ коей Хрістосъ не живетъ. *Якъ неколись.*

29. О двоякомъ споряженю въ родѣ людскомъ Богомъ справованной. *Мудрость Божія.*

30. О души въ царство Божіе вѣити маючей зъ духа отродитися потреба. *Слова Божого.*

31. О отмѣненю въ Бога вѣрнымъ умысломъ. *Богу молитися.*

32. О славѣ Хрістіанъ сущей въ душахъ ихъ. *Языки свята.*

33. О безпрестанной молитвѣ Богу. *Потреба намъ.*

34. О славѣ хрістіанъ тѣла по воскресеніи. *Якъ тылесныи очи.*

35. О старой и новой саватѣ. *Въ тыню закона.*

36. О двоякомъ въстаню в мертвыхъ душъ и тѣлесъ. *З мертвыхъ встане.*

37. О раи и духовномъ законѣ. *Прілзнь сего.*

38. О розсудкѣ въ пробѣ правдивыхъ хрістіянъ. *Многи здвючис.*

39. На што намъ писмо св. отъ Бога дано. *Якъ кроль.*

40. О цнотахъ повязавшихся съ собою. *О позверхномъ цвичен.*

41. О глубокихъ коморкахъ души. *Дорогои души.*

42. О заледанью внутрныхъ справъ человѣка. *Кто гдыбы.*

43. О поспѣху человѣка Хрістіанского. *Якъ отъ огня.*

44. Яковую одѣну въ Хрістіанінѣ творитъ Хрістосъ. *Приходячи до Бога.*

45. Яко само пристѣ Хрістово уздоровило человѣка. *Тотъ, который.*

46. О розности слова Божого и слова свѣта. *Слово Божее.*

47. Аллегоричный выкладъ въ законѣ былыхъ. *Слава Моисеова.*

48. О досконалой вѣрѣ въ Бога. *Хотячи Господь.*

49. О доступленю блаженства оного другово вѣка. *Хто отходячи.*

50. Богъ есть, который презъ св. свои чюда чинитъ. *Ктобы который.*

Словесъ 150 преложены Логоѳетомъ. *Благодатію убо.*

Сл. наказателное. *Хотяй приступити.*

О истиной молитвѣ. *Добро есть пость.*

Отъ бесѣдъ его. *Рече авва Макарій.*

156. Св. МАКАРІЙ.

Молитва 0 л. 58. *Боже очисти мя грѣш.*

157. Св. МАКСИМЪ *исповѣдникъ* къ *Елпидію* священнику написа главъ 400 о лубви, емуже Христа ради пзбодено око.

1. Первая сотница л. 210. *Любовь убо есть.*

2. Вторая л. 242. *Любяй Бога.*

3. Третія л. 289. *Еже убо благослов.*

4. Четвертая л. 331. *Первое убо чюдит.*

1. Того же слово постническо по вопросѣхъ, преложено въ Словенскій діалектъ въ св. горѣ Аѳонстѣй *Іаковомъ* доброписцемъ *Евсевію іноку* лѣта 6933. *Братъ вопроси стар.*

2. О церковной мистагогіи въ св. тайнахъ главъ 25 † Т.

158. МАКСІМЪ монахъ ГРЕКЪ, призванъ отъ св. горы Аѳонскія вел. княземъ Московскимъ *Василіемъ*, сыномъ Іоанновымъ лѣта.... и поживе въ Москвѣ лѣтъ 9, велѣніемъ его и *Варлама* митрополита Московска преже званъ протъ іеромонахъ *Сава* св. горы обители *Ватопеди*, но за старость отрекеся: вмѣстоже его умоленъ монахи сей Максимъ прінде, и по лѣтѣ единомъ и 5 мѣсяцѣхъ преложи отъ Еллінска въ Словенскій языкъ *Псалтирь*, имущую толкованіе многихъ святыхъ. Сказуетъ же ю прежде не такову сущю, но отъ нѣкоего благочестива сочиненну,

и елико мощно нимъ Максимомъ растлѣнная въ Еллинствѣй исправленну, яко и въ предсловіи 12 псал. пророкъ въ покаянія срѣтенія бывъ, въ мѣсто грѣха бывъ, и въ 36. Струдишажеся ему въ дѣлѣ *Власъ*, и *Митя* толмачь, *Михаилъ Медоварцевъ* и *Сильванъ інокъ*, писари. Толковници же псалтира суть сіи:

1. *Оригенъ.*
2. *Дідимъ* православенъ.
3. *Евсевій* епископъ Кесаріи Палестин., иже и Памфіловъ именовася, дружества ради къ муч. Памфілу.
4. *Аполлінарій* епископъ Лаодікійскій, Евангеліа поборникъ, слѣтенъ Васил. Вел. и Григорію Богослову.
5. *Астерій* благочестивъ, бывый при царѣ Іустініанѣ, яко сказуетъ Фотій патріархъ Константінопольскій.
6. *Аѳанасій св. Вел.*
7. Св. *Кирілъ Александрійскій.*
8. *Исіхій* монахъ, благочестивъ.
9. *Ѳеодоритъ* епископъ града *Кіра*, епископіи Антіохійскія, слѣтенъ Кириллу вел. нань же и враждуя за Нестороа еретіка.
10. *Ѳеодоръ* епископъ *Антіохійскій.*
11. *Ѳеодоръ* неизвѣстно откуду.

} Спхъ толкъ до псалма 80-го.

12. *Ѳеодоръ.*
13. *Севериан* Антіохійскій благочестивъ, нѣгдѣ толкуетъ.
14. Св. *Григорій Богословъ*
15. Св. *Григорій Нисскій*

} рѣдцѣ.

16. *Кирілъ Іерусалимскій* патріархъ.
17. Св. *Іоаннъ Златоустъ*, сего имя въ Гречестѣй, въ толкованіи степеній и псалмовъ, безъ написанія, въ Словенстѣй же преводникъ положи.
18. *Іоаннъ* патріархъ *Александрійскій*, благочестивъ.
19. *Вікторъ*
20. *Ніколай*

} Спхъ толкъ въ Нѣснехъ: кій же и откуду неизвѣстно. Пресвитери.

21. *Евксій философъ.*
22. *Максімъ Исповѣдникъ.*

Предсловіе Псалтири. *Всяко даяніе благо.*

Псалма 1-ваго толк. Ѳеодорітово. *Отъ сего легко.*

36 Псалмовъ. +

И ины книги Славенскія исправи, якоже сказуетъ въ первомъ словѣ исповѣданія св. вѣры, суть же его словесъ, яже списа 82.

Предсловіе. *Настоящія новостишен.*

1. Исповѣданіе св. вѣры Максима Грека. *Непреткновени.*
2. Молитва св. Богородицы; и о страсти Христовѣ. *Тебе превосходящ.*
3. Пѣснь св. Троицѣ въ недѣлю Свѣтлую глаголема. *Слава тебѣ.*
4. Каковыя словеса рекль Петръ отвергся Христа. *Горе мнѣ.*
5. О Рождествѣ Христовѣ и на Іудеовъ. *Се вертепъ.*
6. На Еллинскую прелесть. *Понеже убо божественную.*
7. Похвала св. апост. Петру и Павлу и на 3 великія Латінскія ереси. *Воспой душе.*
8. На Агарянскую лесть и Моамеѳа. *Іудейское убо.*
9. На тогоже и о кончинѣ вѣка сего. *Но елика убо Божія.*
10. На Аѳродіта Персіна. *Начало глаголетъ словесъ.*
11. О исправленіи книгъ Рускихъ, и на глаголющихъ по воскресеніи Господни плоть Господню неописанну. *Богъ иже всѣхъ.*
12. О исправленіи книжномъ:

13. Яко промысломъ Бож. вся правятся, а не звѣздами и щастіемъ. *Многа и самъ.*

14. Бесѣда души къ уму, и откуду страсти раждаются, и промыслѣ Бож. и на звѣздочетцы. *Уме любезне.*

15. Словеса ума къ души и на лихоимцы. *Чесо ради о любез.*

16. О покаяніи. *Нелѣностно.*

17. На несытное чрево. *О чрево.*

18. На мечтанія сонная. *Вскую о злѣйшій.*

19. О покаяніи. *Се душе моя.*

20. О жителствѣ іноческомъ. *Рцы ми ты.*

21. О пожарѣ Тверскомъ. *Прости мя.*

22. О томъ же и похвала о обновленіи церкве епископомъ Акакіемъ. *Обновленія почи.*

23. О побѣдѣ на Крымскаго пса, бывшей лѣта 7049.

24. Къ началствующему на земли. *Многа убо и ина.*

25. Къ началствующему правовѣрно главъ †. *Мужество убо.*

26. О бесчиніи властелей вѣка сего послѣдняго. *Шествуя по пути.*

27. На глаголющихъ аллилуіа 3-жды, четвертое же слава тебѣ Боже. *Преданіе апостолско.*

28. Отъ Еvангеліа Іоаннова. *Недоумѣются.*

29. На глаголющихъ плотскимъ смѣшеніемъ множитися человѣчю роду, аще бы и не согрѣшили праотцы. *Понеже нѣкихъ.*

30. О еже, свыше мирѣ и спасеніи душъ нашихъ. *Елма же по твоему.*

31. О Іудѣ предатели и на Аполінаріа. *Понеже убо многаж.*

32. О оставляющихъ жены своя безъ вины и отходящихъ во иночество. *Понеже изволилъ еси.*

33. О еже како знаменатися крестнымъ знаменіемъ.

34. О глаголющихъ опоздѣти слышати св. Еvангеліе въ літургіи. *Оноже нѣкихъ.*

35. О освящен. воды во утріи св. Богоявленій. *Онемже вопрошалъ.*

36. На звѣздочетство обличително. *Яко въ тлѣннѣмъ.*

37. Къ бывшу игумену о счастіи и інокинямъ честнымъ посланіе. *Къ вашей еяже.*

38. О исправленіи іноческомъ къ честнымъ інокинямъ. *Просятъ у мене.*

39. Отъ лица св. Богородицы къ лихоимцемъ, а каноны чающимъ спастися. *Тогда мнѣ.*

40. Къ другу толкован. о нѣкихъ реченіихъ въ св. Писаніихъ. *Вѣмъ яко велми.*

41. Къ другу о 3-хъ взысканіихъ нуждныхъ всякому рачителю книгъ. *Понеже твое благород.*

42. На глаголющихъ въ всю недѣлю Свѣтлую нѣкогда стояти солнцу. *Веліе воистинну.*

43. О мученицѣ новѣмъ въ Гречестѣй земли. *Воистинну уповавше.*

44. На непріемлющихъ поставленія на митрополію отъ папы и Константінополска патріарха. *Римскаго убо.*

45. Совѣтъ къ собору православну, и на Ісака жидовина чародѣя. *Кроткое и тихое.*

46. О неасыти птицѣ. *Неясыть птица.*

Словеса о покаяніи и о св. Іоаннѣ тревеликомъ и Ѳомаідѣ мученицѣ, и Потаміи мученицѣ и о

мученицѣ безъименнѣ, и отъ пророчествъ и

Канонъ св. Параклиту, ірмосъ воду прошедъ 0 л. 133. *Иже манною.*

47. Іоакіма патріарха Александрійска посланіе. *Высочайшій.*

48. Діонисіа патріарха Константінопол. посланіе. *Преславнѣйшій.*

49. Кій въ естествѣ первый грѣхъ. *Первый грѣхъ.*

50. О вѣнцехъ свадебныхъ. *Вѣнцы, имиже.*

51. О вопросившу, коя преже всѣхъ грамота съ небесе снесена. *А съ небесе.*

52. О амвонѣ. *Амвонъ.*

53. Словеса къ себѣ утѣшна, сущу въ темницѣ лѣта 7040. *Не тужи ни скорби.*

54. О прихожденіи въ св. храмы. *Егда въ божествен.*

55. О томже преводъ вторый. *Егда входиши.*

56. О прихожденіи въ церковь. *Понеже мнози.*

57. Къ князю о постѣ понедѣльника. *Понеже слышахъ.*

58. Къ другу въ темницѣ о потщаніи въ снѣ. *Понеже прошен.*

59. На Ніколая Германа звѣздочетца. *Міру убо.*

60. Къ Даніилу митрополиту извержену о смиреніи.

61. На стихъ псалма 102. Обновится яко орлу. *Блаженый царь.*

62. Къ желающему отврещися міра и коснящю.

63. О іконѣ Хрістовѣ, юже глаголютъ уныніе. *Священное.*

64. О глаголющихъ плодомъ тлѣніе отъ мертвыхъ погребанія. *Нѣкій Еллинскій.*

65. Яко не скверняться святая, аще и многа лѣта гради отъ поганыхъ держими. *О немже изволилъ.*

66. Къ іноку на псаломъ 18. *О немже по многу.*

67. О мѣсяцѣ иже подъ крестомъ на церквахъ бываетъ. *О семъ.*

68. На Содомскій грѣхъ. *Начало премудрости.*

69. На хулниковъ св. Богородицу. *Вспми богодухнове.*

70. На Арменское эловѣріе. *Армянскому.*

71. На Агаряны хулящыя Хрістіанскую вѣру. *Понеже часто.*

72. О блюденіи символа вѣры православныя Ц. *Другу возлюбле.*

73. О промыслѣ Божіи и на лихоимцы. *Блаженный и чюдный.*

74. О свершенномъ іноческомъ жителствѣ. *Повесть нѣку.*

75. Словеса противна къ Іоанну Лодвику толковнику книги св. Августіна Іипонска епископа. *Вскую о Лодв.*

76. На 8 главъ Самуила Еврея. *Тогда будете.*

77. О рукописаніи грѣховнѣмъ. *Послѣднимъ пѣвъ.*

78. На Латіны и ихъ прилогъ въ св. Символѣ вѣры М. *Меда глаголютъ сри.*

79. На слово, еже изложи Ніколай на правое Богословіе св. Духа М. *Начало словесъ твоихъ.*

80. На сказующихъ о будущихъ звѣздозрѣніемъ и самовластіи. *Въ подвихъ иже.*

81. Посланіе къ Ѳеодору сыну Карпову въ лѣто 7032. *Прочетъ еже.*

82. Къ Ніколаю Герману ученому. *Предъ малыми денми.*

72 слова.

Молитва св. Духу 0 л. 133. *Пріими Владыко.*

Того же:
Начну сице.
Нынѣ же.
Время.
Но да возвратимъ.
Что же.
Но сія.
И что.
Подобаетъ. Сл. 2.
Како бо.
Къ симъ же.
Ѧ. *Но да пріидетъ.*
Но да никтоже.
Но дивлю ся.
Къ симъ же.
Коимъ убо.
Аще сія.
Къ симъ же и раз.
Подобаше.
Сія же.
Не довлѣетъ.
Понеже.
Таже.

На Успеніе св. Богородицы Авгус. 15. ⁜ *Пѣти усердствуя.*

Слово похвал. архан. Михаилу преведе. ⁜ *И еже о иныхъ.*

Житіе св. Діонисіа Ареопагита преложи. *Древле убо.*

139. МАРКО епископъ *Ефесскій.*

О премѣненіи хлѣба и віна въ тѣло и кровь Хрістову. *Мы яже отъ святыхъ апостолъ.*

140. МАРКО *інокъ.*

Молитва. *Всемогущая и жив.*

141. МАТѲЕЙ ВЛАСТАРІЙ іеромонахъ собра правила бывшихъ соборовъ, и яже ихъ истолковаша, толкованія ихъ скрати, а яже оставиша, та истолкова, и въ 24 гранесъ, по числу стихій Греческихъ раздѣли, и главами числными объяви, къ симъ и градскаго закона главамъ сокращеннѣ приложи, и состави сію книгу, яко самъ въ предсловіи сказуетъ лѣта 6843. †

Предсловіе. *Иже священыхъ и боже.*

Святыхъ апостолъ списаныхъ св. *Климентомъ*, иже въ послѣднемъ свое имя полагаетъ 85.

1. Собора *Кархідонска* на Онава еретика.

2. Антіохіи Сѵрскія на Паѵла Самосатска, сего собора правила не обрѣтаются, токмо нань св. Григоріа чюдотворца.

3. Св. Петра епископа Александрска о покаяніи въ словѣ о отпадшихъ въ гоненіи и о св Пасцѣ, правилъ 14.

4. Гагрскаго 25.

5. Кесаріи новыя 14.

6. Нікейскаго 1 го вселенскаго 20.

7. Антіохійскаго 2 го 25.

8. Сардійскаго въ Средцѣ 20.

9. Лаодикійскаго 59.

10. Св. Аѳанасіа епископа [Алесан. утверженіе церковное на 1-мъ соборѣ.

11. Св. Василіа вел. къ Амфілохію, посланія-3. прав. 74.

12. Св. Григоріа Пісскаго посланіе правилное къ Літонію.

13. Гагрскаго 19.

14. Константінополскаго 2-го Селенскаго 7.

15. Тімоѳеа Александрскаго 15.

16. Ѳеофіла Александрскаго посланій 2 и прав. 2.

17. Кѵрілла Александрскаго послан. 2. 7.

18. 3. Во Ефесѣ селенска 8.

19. Карѳагенска.

20. Д҃ Халкідонска селенскаго 30.

21. Св. Геннадіа патріар. Константинопол. посланіе къ Ромску о хіротоніи на мздѣ.

22. $\overline{\text{є}}$ Константінополскаго селенскаго на Орігена.

23. $\overline{\text{s}}$ Константінопол. селенска на Сергіа и Пура.

24. Пято-шестаго Константінопол. селенскаго 102.

25. $\overline{\text{з}}$ Нікейскаго селенскаго, бывша лѣта 6096. 22.

26. Св. Тарасіа патріар. Константинопол. къ Адріану папѣ о хіротоніи на мздѣ.

27. Второперваго Константінополскаго, сущаго при Фотіи патріарсѣ Константінополскомъ. 17 и 3.

28. Градскія закони причислени суть къ правиломъ.

Тако исчислися въ предсловіи чинъ.

Начало перваго состава о отвергшихся вѣры. *Благоремено убо.*

142. мелетій патріархъ *Александрійскій.*

1. Князю Острозску, и всѣмъ Хрістіаномъ, присланое съ нѣкими писанми Кѵріллом его сигеломъ съ Константінополя лѣта 7102 Маіа 8. Зри І. *Скорбь намъ.*

2. Тогоже, егда еще бѣ вел. протосѵггелъ и архімандритъ Александрійскій, еже списа по прошенію Сѵлвестра патріарха тогоже престола въ самое время соблазна на новый календарь. *Добро воистинну.* І. М.

3. Тогоже къ князю Остроскому и всѣмъ Хрістіаномъ о отступномъ митрополитѣ и его владыкахъ къ Ромской церкви, писано съ Александріи лѣта 1596. Авг. 30. І. *Се есть еже глагола Спасъ.*

4. Тогоже къ народу Російскому похваляющее твердость вѣры, и о чинѣхъ церкве, и братствахъ, и ставропігіи, съ Царя града: лѣта 7105. Іул. 23. І. *Мужіе Россійстіи.*

5. Тогоже къ Гедеону епископу Лвовску, дающее власть митрополита сотворити, и церкви утвердити отъ Царя града, лѣта 1597 Окт. 4. І. *Смиреніе наше.*

6. Къ Константіну князю Острозску, и всѣмъ Хрістіаномъ о правосудіи Берестейскаго сѵнода и свидѣтелство о благомъ мужѣ Нікіфорѣ намѣстницѣ Іереміа патріарха, и его свободѣ, отъ Царя града лѣта 7105. Апр. 4. І. *Смиреніе наше желаетъ.*

7. Тогоже къ всѣмъ братствамъ сущимъ въ томъ Господствѣ, велящее вся его посланія печатати, языки: Рускимъ, Еллінскимъ и Латінскимъ отъ Константінополя. лѣт. 7105 Авг. 24. І. *Смиреніе наше молитъ*

145. меѳодій патріархъ *Константінополскій.*

О обращающихся къ св. церкви.

144. меѳодій епископъ и мученикъ *Памфілійскій*, написа сія словеса:

1. О вещи и самовластіи. *И Елладскій убо старецъ.*

2. О житіи и дѣяніи разумнѣ.

3. Къ Агаллофонту о воскресеніи. *Доидохъ прежде.*

4. О воскресеніи. *Видимъ же.*

5. О разлученіи ядп и юнницѣ. *Бѣ убо.*

6. Къ Істелію о прокаженіи. *Откуду о Еѵѵуліе.*

7. О піявицѣ и что есть еже, небеса повѣдаютъ славу Божію. *Цвѣти Христу.*

145. михаилъ патріархъ *Константінополскій.*

Къ Петру патріарху Антіохійску о ересѣхъ Латінъ. *Преблаженному.*

146. **МИХАИЛЪ** *Пселлъ.*

Бесѣда души къ плоти, еяже списатель имя свое изъяви сице: 5-согласныхъ, 3-сложныхъ, послѣдняя, и средняя по-3, и всего 980.

Предсловіе Михаила Пселла Фев. 29. Дек. 24. *Отъ вспхъ творецъ.*

Слово 1 стиховъ 370. *Како сѣдиши.*

Сл. 2 стих. 1595. *Многа бо имамъ.*

Сл. 3 стихов... *Се другое.*

Сл. 4 стихов. 1160. *Служителнице.*

Сл. 5 стихов. 1033. *Почто служител.*

147. **НЕКТАРІЙ** архіепископъ *Константинопольскій.*

О памяти муч. Ѳеодора Тірона Д л... ✝. *Яко много множес.*

148. Св. **НИКІТА** *Стіфатъ*, пресвитеръ обители *Студійскія.*

1. О мірѣ вопросовъ 500.

2. О дѣятелныхъ главъ 100. *Четыре непщую.*

4. О естественныхъ главъ 100. *Начало убо люб.*

4. О... главъ 100. *Ино образъ Божій.*

149. **НИКІФОРЪ** *Влеммидъ* философъ.

1. Состави многомилостивое, или псалмы избра праздникомъ Господскимъ и святымъ нарочитымъ, яже начинаются съ Сент. 8 и Марко (Макарій) іеромонахъ съ нимъ.

2. Молитва. О л. 66. *Владыко вседержителю.*

3. Молитва. О л. 13. *Ты господи едине.*

150. **НИКІФОРЪ** патріархъ *Константинопольскій.*

Лѣтописаніе.

О епископіи Царя града.

О иконожжителехъ.

151. **НИКІФОРЪ** *Ксанфопулъ.*

Къ Неофиту екклисіарху іеромонаху толкъ стиха: Честнѣйшую Ц. *Ниже.*

152. **НИКОЛАЙ** священный *Малаксъ*, протопопъ Навплійскій.

1. О крестѣ священника Ц. *Правость.*

153. **НИКОЛАЙ** епископъ *Метонскій.*

На глаголющихъ въ приношеніи не быти тѣлу и крови Христовѣ. *Тайное сіе.*

154. Св. **НИКОНЪ** монахъ **ЧЕРНЫЯ ГОРЫ** бѣ во время Греческа Царя *Константина Дуки*, собравъ отъ всего св. Писанія и написа толкованіе господнихъ заповѣдей книгу, ради тогда суровства Турокъ, юже назва *Перилипсісъ.* Сказуетъ же въ посланіи къ игумену *Петру* церкве св. Сімеона чюдотворца, себе составляша книгу преже сея, житія и дѣянія изрядныхъ мужей того времене, и разумѣвша быти ю на соблазнъ, сего дѣля сожже ю. Выше же реченную, имущую св. правила 7-ми соборъ и градскій законъ написавша понужденіемъ *Сакеліа*, паче же митрополита Аданска, Месопотамска, имже и свидѣтелствовану бывшу, написану въ раздѣленія два: въ 63 слова и въ 40.

1. Сказаніе о книзѣ. *Сіл книга.*

2. Предсловіе кратко. *Достоящше намъ.*

3. О заповѣдехъ Господнихъ и ложныхъ учителѣхъ. *Начатъ Іисусъ проповѣд.*

4. О отреченіи міра. *Да не мните.*

5. О рабѣхъ хотящихъ іночествовати. *Сей убо Філімонъ.*

6. О отхожденіи отъ братіи ради покоя плотскаго. *Иже убо единою.*

7. О различіи соблазнъ. *Горе міру.*

8. О различіи учителей. *Вы есте соль.*

9. О различіи гнѣва и ярости. *Слышасте.*

10. О укоризнѣ, досадѣ и празднословіи. *Иже аще речетъ.*

11. О смиреніи къ ближнимъ. *Аще принесеши.*

12. О сложеніи блуда и свойствъ его. *Слышасте яко, реч.*

13. О прелюбодѣяніи и блудѣ *Реченно бысть.*

14. О клятвѣ и различіи лжи. *Реченно бысть.*

15. О незлобіи и беспристрастіи. *Слышасте яко.*

16. О незлобіи и простотѣ. *Аще не обрати.*

17. О послушаніи. *Аще кто поиметъ.*

18. О волѣхъ своихъ и чюждихъ и кая есть благая. *Не могу азъ.*

19. О блазѣй волѣ. *Еже предъизбирати.*

20. О даяніи милостыни. *Просящему.*

21. Яко лучши есть миловати, неже церкви украшати. *Іисусу же бывшу.*

22. О милостыни отъ неправды. *Сотворите себѣ.*

23.

24. О любви и человѣколюбіи и искренняго. *Слышасте яко.*

25. Еже не злотворити, ниже ненавидѣти всякаго человѣка, плі еретика, кромѣ вины. *Пришедше раби.*

26. Еже молитися о нечестивыхъ, еретицѣхъ и грѣшницѣхъ. *Моля убо.*

27. Како творити милостыню. *Внемлите.*

28. Како молитися. *Егда молитеся.*

29. О молитвѣ и пребываніи отшелническомъ. *Нѣкій иногда.*

30. О образѣ молитвы съ пѣніемъ въ дружинѣ. *Молитвы творите.*

31. О ходящихъ въ путь съ молитвою. *Великій Варсонуф.*

32. О ищущихъ молитвы отъ иныхъ, самѣмъ же нерадящимъ. *Много може.*

33. О человѣкоугодіи и лицемѣріи. *Егда постится.*

34. О нестяжаніи. *Не скрывай.*

35. О нелюбоимѣніи учителя. *Призвавъ Іисусъ.*

36. Яко вредно есть совокупленіе іноковъ съ міряны.

37.

38. О богатствѣ и нищетѣ. *Богу глаголющу.*

39. Еже не безъ разсужденія судити искряго. *Не судите.*

40. Яко не осуждати іереовъ грѣшащихъ. *Такову быти.*

41. О избраніи властей. *Апостолу глаголющу.*

42. О божіихъ судбахъ. *Во многихъ вамъ.*

43. О творящихъ знаменія, пророчествующихъ и сонствующихъ попущеніемъ Божіимъ. *Знаменія.*

44. Яко благопріятно Богу, еже дѣлати по правому слову. *Отцы наши.*

45. О художествѣ приличномъ іноком. *Кая художе.*

46. О продаяніи и куповаіи. *Како подобаетъ.*

47. О художествахъ мірскимъ подобныхъ, и о врачебномъ. *Есть земледѣлци.*

48. О различіи скопцевъ. *Суть скопцы.*

49. О смиреніи. *Иже смиренія.*

50. Яко Господни заповѣди предпочитати достоитъ. *Свершеннѣйшее.*

51. О покаяніи и исповѣданіи. *Возлюбленный.*

52. О покаяніи и исповѣданіи. *Братъ иде.*

53. О причащеніи св. таинъ. *Добро ли убо.*

54. Яко страшно есть немощнымъ по души, пріимати исповѣданія. *Нѣціи воспріятъ.*

55. Яко не пріимати кромѣ іереа исповѣди. *Никтоже отъ сущихъ.*

56. О запрещеніихъ и отлученіихъ отъ іереа даемыхъ. *Аще который.*

57. О праздникахъ, постѣхъ, колѣнопреклоненіихъ. *Азъ Петръ и Павелъ.*

58. О праздницѣхъ. *Иже истинную.*

59. Когда постъ разрѣшати. *Соборныя церкве.*

60. О снѣди, питіи, іномъ, и отшелникомъ и сущимъ въ дружинѣ подобающемъ. *Великій отецъ.*

61. О брашнѣ и питіи и пребываніи въ общинахъ и отшелницѣхъ. *Иже много постя.*

62. О снѣди подобающей въ мірѣ живущимъ. *Хощете ли да видимъ.*

63. О поставленіи и изверженіи причетникъ. *Божественное слово.*

Посланіе Іоанна патріарха Антіохійскаго о соборномъ пріятіи книги сея къ отцу Никону. *Пріялъ честное.*

Того же св. **ТАКТІКОНЪ** или *Чиновникъ* преподобнаго *Никона* инока, имущій посланій 40.

Предсловіе. *Сіе трудолюбіе.*

1. Оглавленіе или Тупікъ о устроеніи монастирскомъ.

2. Тупикъ обители св. Богородицы.

3. Отъ толкованія заповѣдей Господнихъ 63-го слова.

4. Къ монаху Луцѣ, о праздницѣхъ, постѣхъ и постниковѣ Помоканонѣ.

5. Къ отцу Арсенію, о жителствѣ мірскихъ, обѣщаніи иноческомъ, повинованіи и исповѣданіи.

6. Къ отцу Герасиму, о взаконеныхъ постѣхъ и епитиміахъ монастирскихъ.

7. Къ отцу Космѣ о владычнихъ постѣхъ.

8. Къ отцу Ефрему о различіи любве.

9. Къ Георгію игумену въ Критѣ обители Куцивентовы, еже не истязовати глаголющихъ, пишущихъ послѣдующихъ божественнымъ писаніямъ.

10. О постѣ св. Богородицы.

11. Къ монахомъ св. Богородицы киръ Лукіны, о составленіи 2-го обновленія.

12. Къ пресвутеру св. Сумеона обители о плѣненіи ея.

13. О велицѣмъ Варсонуфіи и единоименныхъ св. и отверженныхъ и сокровенныхъ книгахъ.

14. Къ монаху Ѳеодосію пресвутеру, о различнѣ написаніихъ постѣхъ владычнихъ и праздникохъ.

15. О странничествѣ.

16. Къ монаху Мелетію, еже по Бозѣ миръ гонити добро.

17. Къ игумену св. Іоанна о бѣдней въ настоящихъ ярости и женскомъ входѣ въ монастырь.

18. Къ отцу Петру о іноках, како быти имъ.

19. Къ отцу Герасиму, како достоитъ быти іноку идѣже либо.

20. Къ Пафаидскимъ братіямъ о воспоминаніи архіереовѣ.

21. Къ отцу Іоанну о пріобщеніи епископъ внѣ сущихъ своихъ престолъ.

22. Къ томуже о разрѣшеніи Пасхи

23. Къ магистру и князю княземъ Маріпѣ, еже не быти подобна церковная монастырска, и иноческая на мірскія потребы.

24. Къ тому же о излагаемыхъ отъ божеств. благодати, аще и груба словомъ но не разумомъ.

25. Къ томуже, еже пострадати лютѣ Христа ради и не воздати зла за зло.

26. О нужныхъ винахъ къ пресвутеру Лаодикійскому.

27. Къ томуже, яко достоинъ изверженію въ грѣхъ впадый священникъ.

28. Къ тому же, яко добро есть исповѣдоватися человѣкомъ.

29. Къ Стефану пресвутеру о антімінсѣхъ и прочихъ.

30. Къ Василію монаху о отреченіи епископстѣмъ.

31. Къ тому же, яко добро дѣло учителство.

32. Къ пришедшему отъ Іерусалима и хотящему вѣдѣти св. правила.

33. Къ затворнику иже въ Ерусалимѣ указаніе св. правилъ.

34. Къ вопросившу о житіи мірскихъ.

35. О духовныхъ братіяхъ глаголемыхъ Цатъ, и посланіе св. Сімеона чюдотворца къ Евфімію патріарху Іерусалимску.

36. Къ отцу Герасиму о тѣхъ же.

37. Къ отцу Герасиму о духовныхъ братіяхъ Івірохъ.

38. О снахъ и суетныхъ откровеніихъ.

39. Къ игумену Петру обители св. Сімеона.

40. Къ пресвитеру св. Сімеона, яко иноческое жителство имать власть учити кромѣ повелѣнія.

Отъ 63-го слова и предсловіа 2 книги. *Понеже бо.*

155. никонъ патріахъ *Московскій.*

Вопрошеніе, кіими персты знаменати лице: къ патріархомъ Антіохійскому, Сербскому и къ митрополитомъ Никійскому и Молдавскому И и отвѣтъ ихъ. *Понеже.*

156. нилъ *Постникъ.* Глав 150.

О молитвѣ. *Иже хощетъ.*

О безстрастіи души. *Братіе.*

157. нилъ митрополитъ *Солунскій Кавасилъ* реченый, написа рѣшеніе на 42 главы написаныя на Латіны о исхожденіи Св. Духа и отъ Сына. ⁜ Имать листовъ 447.

1. *Первое убо древняя.*

2. Изложеніе символа Никейскаго. *Вѣруемъ.*

3. Отъ дѣянія 6-го собора вселенскаго. *Святѣйшіи.*

4. Прѣніе вкратцѣ къ Латиномъ. *Отъ иже въ Богословіи.*

5. О началствѣ папы. *Глаголютъ Латіни.*

6. Яко раздранію виновно есть, еже хотѣти папѣ токмо разсуждати на соборѣ, прочимъ же ученическъ чинъ держати. *Нещуемъ подобно.*

7. Яко о пресущественномъ существѣ сѵллогісмы мѣста не имутъ, разрѣшеніи 3. *Глаголютъ убо.*

8. О томъ же. *Еже указовати.*

9. Книги сея собраніе. *Еже убо слова.*

Сѵллогісмомъ начало 1-му. *Сеже.*

Второму. *Еще якоже.*

Третіему. *Еще отъ отца.*

Того же толкованіе св. літургіи св. Іоан. Хрісостома, и что разумѣется жертва, глав. 53.

158. Св. НІЛЪ *философъ* написа о 8 помыслѣхъ. †

1. Нач. *Начатокъ плодоносію цвѣтъ* глав. 110.

2. О любодѣяніи. *Цѣломудріе.*

3. О сребролюбіи. *Сребролюбіе.*

4. О гнѣвѣ. *Гнѣвъ страсть.*

5. О печали. *Печаль есть.*

6. О уныніи. *Уныніе есть.*

7. О тщеславіи. *Тщеславіе.*

8. О гордости. *Гордыня есть.*

О помыслѣхъ посланіе къ брату.

Тогоже 2-е о помыслѣхъ блудныхъ къ иному о прибыткахъ монастирскихъ неполезныхъ.

Того же 3-е о ползѣ.

О монасѣхъ обходящихъ ради пѣнязей. ℞ Поем. 12. *Нѣсть убо добро.*

О тѣхъ же. *Первое превожде.*

159. НІЛЪ монахъ *Сорскій,* обители св. *Кирила Бѣлоезерскаго,* иже въ Московской земли, написа.

1. О различіи мысленныя брани. *Различна убо.*

2. О бореніи нашемъ еже къ нимъ. *Бореніе противъ.*

3. О еже чимъ укрѣплятися въ брани мыслнаго подвига. *Се же есть укрѣпленіе.*

4. О обдержаніи всего дѣланія.

5. О различіи нашего боренія на 8 помысловъ. *Помыслю страстныхъ.*

6. На вся помыслы обще, и молітва св. Ніла Сінайскаго.

7. О памяти смертнѣй и страшномъ судѣ. *Глаголютъ отцы.*

8. О слезахъ, како обрѣсти я. *Сія глаголюще.*

9. О храненіи еже по сихъ *Егда же сподоби.*

10. О умерщвеніи истинномъ всѣхъ. *Сія же чюдна.*

11. Еже не преже времене сія творити. *И самая же сія.*

1. О іноческѣмъ жителствѣ къ своимъ ученикомъ. *Вседѣйствіемъ.*

2. Отъ писаній св. Отецъ о мысленномъ дѣланіи. *Понеже мнози.*

160. НОМОКАНОНЪ толкованый *Алексіемъ* діакономъ *Аристиномъ.*

Св. Апостолъ каноновъ С. л 56. 85

Петра и Павла. С л. 25. 17. Еще 17 лист. 27 и купно всѣхъ. 2 лист. 30.

Собора перваго Никейскаго С. л. 51. 20.

Анкирскаго по мѣст. С. л. 41. 25.

Въ Новѣй Кесаріи С. л. 52. 14. 15.

Гангрскаго С. л. 57. 20.

Антіохіи Сирскія С. л. 62. 25.

Лаодикіи Фрігійскія С. л. 72. 58.

2. Селенскаго С, л. 85. 8.

3. Селенскаго въ Ефесѣ С. л. 89. 9.

4. Селенскаго въ Халкідонѣ С. л. 93. 30.

Въ Сардіи, или Средцѣ С. л. 107. 21.

Въ Карѳагенѣ С. л. 116. 134.

Въ Константінополѣ о Агапіи и Гавадіи. І л. 172.

6. Селенскій въ Труллѣ С. л. 174. 102.

7. Селенскій въ Никеи второе. С. л. 250. 22.

Св. Григоріа Нісскаго къ Літонію епископу Мелетінскому правилъ 8. О. л. 266. *Трое видится.*

Тамже пятый Селенскій О. л. 173 правилъ не писано.

Второперваго въ Константинѣ градѣ О. л. 218. 17.

Тамже въ св. Софіи О. л. 222. 3.

Св. Василіа Кесарійскаго къ Амфілохію и Діодору О. л. 224. 91.

Того же о времени согрѣшающихъ О. л. 250. 26.

Того же о епетиміахъ О. л. 251.

Того же літургіи и причащеніи О. л. 252. *Понщися о пресви.*

Того же о запрещеніихъ О. л. 253. *Аще не сотворятъ.*

Св. Діонісіа архіеп. Алексан. о постѣ 259. Савваты О. л. *Святіи евангелисти.*

Тогоже о безъ общенія смерти ради причащающихся О. л. 260. Правилъ 4.

Св. Петра Александрска священномуч. о отвергшихся въ время гоненія Христа О. л. 26. Правилъ 14.

Св. Григоріа епископ. Новыя Кесаріи о бывшихъ въ нашествіи варваръ правилъ 13 О. л. 262.

Св. Аѳанасіа архіеп. Алексан. къ Аммону монаху о соблажняющихся въ снѣ О. л. 263. *Рцы ми благоговѣйне.*

Того же къ Руфіану епископу О. л. 264. *Годѣ бысть.*

Того же О. *Блудникомъ.*

Того же о узаконныхъ книгахъ О. л. 264. *Ветхаго завѣта.*

Св. Грігоріа Богослова о узаконеныхъ книгахъ О. л. 265. *Первое бытіе.*

Св. Амфілохіа къ Селевкію о узаконенныхъ книгахъ О. л. 265. *Ветхаго завѣта.*

Тімоѳеа архіепископа Александрскаго правилъ 15. О. л. 269. *Алтаще.*

Ѳеофіла архіепископа Александрскаго правилъ 14. О. л. 269. *Недѣльный день.*

Кирілла архіепископа Александрскаго, къ Домну правилъ 3. *Петра епископа.* О. л. 273.

Того же къ Пентаполскимъ и Ливійскимъ епископомъ, правил. 2. *Аще кто хощетъ.* О л. 273.

Того же къ Максіму діакону О. л. 273. *Притекающихъ.*

Того же къ Геннадію архімандріту О л. 274. *Яко же въ мори.*

Того же къ Евлогію Александрскому О. л. 274. *Аще кто.*

Того же о правой вѣрѣ на Несторіа О л. 274. правилъ 11. *Аще кто не исповѣдаетъ.*

Св. Василіа Кесарійскаго вел. посланіе къ подъ нимъ епископомъ, еже не хіротонисати на мздѣ О. л. 276. *Вещи сел.*

Геннадіа патр. Константінополскаго къ папѣ Ромскому о хіротоніи на мздѣ, окружное посланіе О. л. 277. *Владыка нашъ и Богъ.*

Тарасіа патріарха Константінополска къ Адріану папѣ о рукоположеніи на мздѣ О. л. 281. *Многочастнѣ.*

Василіа св. на Ісаіа пророка О. л. 285. *Законъ даде.*

Св. Ісідора Пілусіпска къ Евсевію епископу О. л. 286. *Мнози съ досадою.*

Того же къ Тімофею четцу О. 287. *Мудре вопроша.*

Того же къ Евсевію епископу О. л. 287. *Непотребными.*

Того же къ Зосімѣ пресвитеру О. л. 287. *Пріялъ еси.*

Того же къ Леонтію епископу О. л. 287. *Аще неволею*

Того же къ Евсевію епископу О. л. 288. *Стража тя.*

Того же къ Лукію архідіакону Пилусійску С. л. 288. *Аще епископовы.*

Того же къ Евсевію епископу С. л. 288. *Добрѣ псалму.*

Того же къ Ермогену, епископу С. л. 289. *Писахомъ бо.*

Василіа, Константіна, Леона царей отъ 8 тітлы глав. 13 С. л. 290. *Яко же клирика.*

О томъ же отъ 8 главы Матѳ. Властаріа С. л. 345.

Отъ посланія собора Константінополска къ Мартірію епіскупу Антіохійску, о пріятіи еретіковъ С. л. 293. *Аріаны.*

Іустініана царя о рабѣхъ прибѣгающихъ въ церковь С. л. 294. правилъ 6. *Аще кто.*

Димитріа митропол. Кизическа о Іаковитѣхъ и Хацицарѣхъ С. л. 294. *Яковити убо.*

Петра архіепископа Александрска къ Бенетскому архіепископу, сущему при Алексіи патріарсѣ Константинополск. листъ 295. С. *Нигдѣ же ипсть.*

Леонта архіепископа Болгарска, о опрѣснокахъ С. л 297. *Иже субботы.*

Ніла черноризца къ Харіклію пресвитеру, жесточствующу на согрѣшающыя С. л. 296. *Зѣло мнѣши.*

Іустініана царя отъ новыхъ заповѣдей, о чести правилъ и поставленіи епископъ и клирикъ и прочихъ всѣхъ строеніихъ главъ 87 С. л. 306. *Великая паче инѣхъ.*

Алексіа Комнина царя благочестива новая заповѣдь С. л. 334. *Двое таковое.*

Того же заповѣдь новая, изложенная Вардою хранителемъ полаты и судіею первымъ С. л. 336. *Ветхое убо.*

Воспоминаніе Іоанна Фракісіа о брацѣхъ, бывшее лѣта *6600* С. л. 342. *Владыко мой святый.*

Іустініана царя отъ новыхъ заповѣдей, главы по избранію первыя грани С. л. 349. *Яко нѣкоему.*

Отъ закона Моисеова о судѣ и правдѣ С. л. 363. *Не пріимеши слуха.*

Константіна вел. царя законъ судный С. л. 371. *Преж всякія.*

Никіты Стіѳата монаха на Латіны о опрѣсноцѣхъ С. л. 378. *Аще есть въ тебѣ.*

О Фрязѣхъ и Латинѣхъ С. л. 400. *Папа Римскій.*

Закона градскаго главы различны граней 40 С. л. 404. *Обрученіе есть.*

Леона царя мудраго и Константіна о брацѣхъ и иныхъ винахъ. С. л. 494. *Владыка и творецъ.*

О тайнѣ брака С. л. 521. *Супружества.*

О сродствѣ отъ крове. С. л. 525. *Степени.*

О сродствѣ отъ дворо́дныхъ С. л. 529. *Никтоже.*

О сродствѣ отъ св. крещенія С. л. 542.

О томже отъ вопросовъ Марка патріарха Александрска и Ѳеодора Валсамона патріар. Антіох. С. л. 545. *Сродство. Понеже по закону.*

О брацѣхъ беззаконныхъ соборный свитокъ С. л. 553. *Сіяній милостію.*

Іоанна Іонополита о томже С. л. 561. *Вѣдомо буди.*

Церковное соединеніе, бывшее при Константінѣ и Романѣ царѣхъ С. л. 267. *Господь нашь Іис. Христосъ.*

Вопроси правилныя отъ собора бывшаго при патріарсѣ Ніколаѣ Константінополстѣмъ Іоанна мо-

наха, иже въ св. горѣ и иже съ нимъ іноκъ О. л. 577. *Отъ нашего монастыря.*

Отвѣти блаж. Пікіты митропол. Ираклійскаго къ Константину Памфілійскому О. л. 583. *Владыко мой святый.*

Меѳодіа патріарха Константіна града о отвергшихся и осквернившихся различно. О. л. 587.

О облаченіи іереовъ въ ризы священныя О. л. 595. *Стіхарь есть.*

Св. Пікіфора патр. Константинопол. о церковныхъ счиненіихъ правилъ 23: О. л. 596. *Аще по невѣдѣнію.*

Іоанна епископа Кітротска къ епіскопу Драчску Кавасілу о антімінсѣхъ О. л. 598. *Антімінси.*

Свитокъ, дающійся новосвященному іерею О. л. 601. *Се тебѣ чадо.*

Тімоѳеа архіеп. Александрска отвѣти правилнін. О. л. 606. *Почто обращаю.*

Св. Василіа вел. запрещенія иноκомъ 74: О. л. 609. *Аще кто здравъ.*

Того же о іноκинахъ 20 О. л. 614. *Клявшаяся.*

16. Запрещенія различна св. отецъ о трапезѣ О. л. 615. *Иже стіхъ.*

О іноцѣхъ отъ новаго закона въ ту же мѣру О. л. 616. *Ты же мниши.*

О Аронихъ ризахъ и схімѣ, стіхарѣ, поясѣ, подирѣ, ефудѣ О. л. 618. *По свершеніи же.*

О сложеніи закону обою Хрістова іерейства и схімы О. л. 619. *Послушай.*

О мантіи патріарха и именованіи старѣйшинъ духовныхъ О. л. 621. *Глаголютъ отъ иже.*

Св. Анастасіа Сінайскаго вопроси о различныхъ винахъ О. л. 622. *Аще добро есть.*

Тімоѳеа пресвитера вел. церкве и сосудохран. св. Богородицы Халкопратскія о приходящихъ отъ ересей О. л. 634. *Три чины.*

Преподоб. Пікона Черныя горы отъ кн. 1. 63-го слова и предсловіа 2 книги, яко въ соборѣхъ Селенскихъ и помѣстныхъ тойже св. Духъ дѣйствова О. л. 637. *Понеже бо.*

Описаніе книги О. л. 642. *Яко въ корабль.*

Св. царя Константіна вел. перваго даніе св. церквѣ О. л. 1. *Во имя св. нераздѣл.*

О отпаденіи Рима отъ православія О. л. 11. *При царѣ Констан.*

Космы Халкідонскаго еже не звати жены госпожею Т.

Геннадій архімандрітъ 1: Т.

Того же отъ посланія къ Еулогію Александрску.

Того же на Несторіа о правовѣріи правилъ: 12. Т.

О сродствѣ Т.

Толкъ соборныя церкве Т.

О обращающихся отъ Срацынъ къ св. вѣрѣ Т. *Чинъ.*

Погребеніе іноковъ монастыря Студійскаго. Т.

161. Толкованіе на молитву Господску. **ОТЧЕ НАШЬ.**

162. **ПАИСІЙ** патріархъ *Константінопольскій.* Посланіе къ Пікону патріарху Московскому Ц. *Преблаженнѣйшему.*

163. **ПАЛЛАДІЙ** епископъ *Каппадокійскій.*

Списа животъ аввы *Макаріа Египетскаго* и *Макаріа Александрійскаго,* иже жиша лѣта 360 и 372 по Хрістѣ *Святыхъ и несмер.*

164. ПАЛЛАДІЙ монахъ.

О второмъ пришествіи Хрістовѣ Д ✝ *л.* 140. *Нынѣ исповѣждься душе.*

165. ПАНТОЛІВЪ пресвутеръ *Візантійскія* церкве.

Сл. на Воздвиженіе св. Креста. *Паки воздвижется крестъ.*

166. ПАТЕРІКЪ св. горы *Сінайскія.* Сіе есть, житія, чюдеса, повѣсти, поученія, странства св. Отецъ, сущихъ въ Раіѳѣ, Егуптѣ, Александріи и Ѳіваідѣ, живших въ пустыняхъ, горахъ, вертепѣхъ, пещерахъ, лаврахъ, кіновіахъ, и въ мірѣ содѣлавшихъ благая. Списанъ *Іоанномъ* іеромонахомъ и братомъ его *Софроніемъ* премудрымъ: по скончаніи же брата своего съ треми единоименными брату его, ихъ же инаго друга своего, инаго отца по плоти, или по духу, инаго премудра нарицаетъ съ нимиже странствуя, елика слыша и видѣ изъяви. Имать главъ 335. глава 1, начало. *Во дни оны бѣ нѣкій старецъ именемъ Іоаннъ, и проч.*

167. ПАХОМІЙ еромонахъ.

Сл. на Покровъ св. Богородицы.

168. Св. ПЕТРЪ апостолъ отъ 12. Літургіа св.

169. ПЕТРЪ патріархъ *Антіохійскій*

Къ Домнику епископу Венетскому.

Изрядно ✝. Фев. *Честному.*

170. ПЕТРЪ *Дамаскинъ* іноkъ и пророкъ.

Къ своей души. *Многихъ и великихъ.*

171. ПЕТРЪ *Могіла* митрополитъ Кіевскій.

Сл. о крестѣ Хрістовѣ, издано въ Печерскіевскомъ монастырѣ Руски ✝ 714. 1632.

172. ПРОКЛЪ архіепископъ *Константінопольскій.*

Слово похв. Іоанну Богослову. *Друзіи убо благо.*

175. ПРОХОРЪ ученикъ св. апостола *Іоана Богослова.*

Житіе св. Іоанна Богослова написа, по нѣкихъ *Стефанъ* архідіаконъ. *Бысть по вознесеніи.*

174. АНТОНІЙ монахъ и авва, родомъ *Егнптянинъ*, Егупетскимъ языкомъ къ разнымъ обителемъ написа посланія многа, отъ нихъ же нарочитая, къ скитникомъ посланіе, къ инѣмъ скитникомъ же посланій 6, о немъ же и Аѳанасій Александрійскій и Тритенемій сказуютъ. По **ПЧЕЛЫ** книги списатель инъ мнится быти Антоній, а не сей. Сей написа книги двѣ, въ главахъ 176-тихъ.

МАКСИМЪ ѳілософъ, родомъ Александрянинъ, епископъ Константінополскій, боря Аріаны на няже и книгу написа о вѣрѣ, юже даде князю Медіоланскому *Гратіану* на сего писати (глаголетъ Герасимъ) похвалу *Григорію Назіанску*, и инъ есть *Максимъ ѳілософъ* и мученикъ, сего суть книгъ 42, и индѣ 45 и толкованіе на *Арістотелевы Катігоріи*, и главы разныхъ отецъ въ томжде столпѣ. *Аввы Максіма* исповѣдника о любви главъ индѣже (сице) о свершенной любви вкратцѣ къ Елвідію пресвитеру, индѣ о Богословіи и строительствѣ, добродѣтели же и грѣсѣ. Мнится же въ сей книгѣ *Пчелѣ*: 1 слово о добродѣтели и злобѣ отъ Богословіи и внѣшнихъ въ 71 собра-

на. По множайшая отъ внѣшнихъ, яко сопротивно Антоніева, отъ Богословіи.

Священніи догмати.
О четырехъ невозможныхъ.
На Аріаны.
О двохъ волияхъ и дѣйствахъ во Христѣ.
Ина многа безъ надписаніи.
Словеса многа.
О вѣрѣ и тайной Богословіи.
Толкованіе на Діонисіа Ареопаг.
Слово постническо.
Инока предсловіе въ приданная толкованія нѣкія книги, или Ареопагита.
Инока посланія.
Похвала св. Кѵріллу.
О пріятіи тѣла Христова.
О различ. недоумѣніихъ св. писанія вопрос. 65.
О разныхъ недоумѣніихъ въ св. Діонисія книгахъ и Григоріа къ Ѳомѣ.
Къ Іоанну архіепископу Кизическу о разныхъ недоумѣніихъ.
Инока толкованіе въ надписаніе нѣкое Еллинско.
И ина многа въ книгохранилницѣ Ватиканстѣй видятся.

Максимъ

Бяху мнози и ини *Максими* епископи, о нихже Евсевій повѣствуетъ; но отъ сихъ кійлибо есть Максимъ собратель сея книги *Пчелы* книги первый въ главахъ 71 его суть.

Преведена же нѣкимъ инѣмъ прежде сего въ языкъ Словенскій. Нынѣже въ обители св. Троицы *Дромантпй* отъ Еллінска въ Славенскій діалектъ преведена лѣта Христова 1599 Марта 24.

Суть же главъ сея книги:

1. О вѣрѣ и благочестіи.
2. О преступлшихъ вѣру и благочестіе.
3. О любви и страсѣ Божіи.
4. О любящихъ Бога и себе.
5. О надежди къ Богу, а не человѣку.
6. О надежди на богатство, а не на Бога.
7. О добродѣтели.
8. О мудрости, разумѣніи и разумѣ.
9. О безумнѣмъ, неразумнѣмъ и буемъ.
10. О совѣтѣ,
11. О несовѣтѣ и косносовѣтіи.
12. О мужествѣ и крѣпости.
13. О правдѣ.
14. О правдѣ и чистотѣ и цѣломудріи и брацѣ.
15. О блудѣ и прелюбодѣйствѣ.
16. О неправдѣ и грѣсѣ.
17. О покаяніи и исповѣданіи.
18. О преложеніи скоромъ.
19. О необращающихся къ покаянію.
20. О судѣ будущемъ.
21. О истинѣ и свидѣтелствѣ вѣрнѣ.
22. О лжи, клеветѣ и лжесвидѣтелствѣ.
23. О братіи, братолюбіи и братоненавидѣніи.
24. О друзѣхъ и друголюбіи.
25. О друзѣхъ злыхъ.
26. О любви.
27. О милостыни и благотвореніи къ нищимъ.
28. О скупости и неподаяніи нищимъ.
29. О благодѣяніи и благодати.
30. О нестяжаніи и малостяжаніи.
31. О богатствѣ.
32. О богатыхъ живущихъ недобрѣ.

33. О богатыхъ и нищихъ.
34. О сребролюбіи.
35. О лихоимствѣ и обидѣ.
36. О доволствѣ.
37. Яко не всегда болшее добро.
38. О постѣ и воздержаніи.
39. О невоздержаніи и чревообъяденіи.
40. О блудѣ.
41. О піанствѣ.
42. О снѣ.
43. О соніахъ.
44. О вѣрѣ.
45. О промыслѣ.
46. О молитвѣ.
47. О дѣяніи.
48. О ученіи, словѣсѣхъ и бесѣдѣ.
49. О наученіи.
50. О наказаніи и любомудріи.
51. О похвалѣ.
52. О ласканіи.
53. О гажденіи и клеветѣ.
54. О памяти.
55. О души.
56. О врачехъ.
57. О недужныхъ.
58. О смерти.
59. О познаніи себе.
60. О добротѣ.
61. О славѣ.
62. О зависти.
63. О смѣсѣ.
64. О словеснѣмъ и помыслѣ.
65. О волномъ и неволномъ.
66. О страсѣ.
67. О законѣ.
68. Како почитати добродѣтель, мучити же злобу.
69. Яко злоба есть удобна, добродѣтель же неудобна.
70. О благополученіи и злополученіи.
71. О тѣснотѣ житія.
72. О печали и скорби.
73. О молчаніи и недовѣдомыхъ.
74. О многословныхъ и косословныхъ износящихъ тайны.
75. О хранящихъ языкъ свой и устнѣ и еже не жестоко и яростно бесѣдовати.

КНИГА ВТОРАЯ.

Слово 1.

1. О царѣ добромъ и праводномъ, и о началѣ и власти.
2. О царѣ не зѣло чюдимомъ.
3. О епископѣхъ добрыхъ и соблюдающихъ завѣты Божія, и яко житіе ихъ есть наказаніе покарающимся.
4. О епископѣхъ злыхъ несоблюдающихъ завѣта Божія.
5. О князѣхъ добрыхъ.
6. О князѣхъ лукавыхъ.
7. О судіахъ праведныхъ.
8. О судіяхъ неправедныхъ.
9. О родителехъ добрыхъ.
10. О родителехъ злыхъ.
11. О чадѣхъ добрыхъ.
12. О досаждающихъ родителемъ.
13. О сынѣ мудромъ.
14. О сынѣ безумномъ.
15. О дщери честнѣй.
16. О дщери нечестнѣй.
17. О старцѣхъ добродѣтелныхъ.
18. О старцѣхъ въ безуміи и злобѣ живущихъ.
19. О младыхъ разумныхъ.
20. О юныхъ безумныхъ.
21. О владыкахъ добрыхъ.
22. О владыкахъ злыхъ.
23. О рабѣхъ благихъ.
24. О рабѣхъ злыхъ.
25. О заимодавцехъ благихъ.
26. О заимодавцехъ злыхъ.
27. О заемлющихъ и благодарствіи ихъ заимодавцомъ.
28. О заемлющихъ и неблагодарствіи ихъ заимодавцомъ.
29. О наймующихъ, сирѣчь господехъ благихъ и наемникахъ благихъ.

30. О наймующихъ или господехъ злыхъ и проч.

31. О добрыхъ и благихъ мужехъ.

32. О злыхъ и лукавыхъ мужехъ.

33. О женѣ благой.

34. О женахъ злыхъ.

35. О соборѣ благихъ мужей и яко подобаетъ благимъ мужемъ прилѣплятися.

36. О собраніи злыхъ мужей и яко бѣгати ихъ.

37. О почитаніи добрыхъ и св. мужей.

38. О бесчествующихъ добр. и св. мужи.

39. О ненавидѣніи лукавства и отвращеніи злобы.

40. О злѣ радующихся и пріемлющихъ злая.

41. О гражданехъ добрыхъ.

42. О гражданехъ злыхъ.

43. О иноцѣхъ и игуменехъ добрыхъ.

44. О иноцѣхъ къ злобѣ прелагающихся.

45. О дѣлолюбныхъ и тщаливыхъ.

46. О дѣлоненавистныхъ и тщаливыхъ.

47. О чювственномъ человѣцѣ.

48. О нечювствуемыхъ.

49. О имени добромъ.

50. О имени лукавомъ.

51. О превѣсѣхъ, стоялѣхъ и мѣрилѣхъ.

52. О превѣсѣхъ, стоялѣхъ и мѣрилѣхъ неправедныхъ.

53. О аросги и гнѣвѣ.

54. О беззлобіи и памятозлобіи.

55. О ближняго прирадѣніи.

56. О неоставляющихъ и памятозлобствующихъ.

57. О благодарныхъ и благоразумныхъ.

58. О неразумныхъ и неблагодарныхъ.

59. О совѣтницѣ и держащемъ совѣтъ и пріемлющихъ обличеніе. Сего слова токмо надписаніе есть.

60. О непріемлющихъ совѣта и обличенія.

61. О срамѣ добромъ.

62. О срамѣ зломъ.

63. О любящихъ клятвы и яко не пріимати суетной клятвы и не ротитися.

64. О многокленущихся и взыскующихъ клятву.

65. О ревности доброй и подражаніи добрыхъ.

66. О ревности и подражаніи зломъ.

67. О любви и смиреніи и соединеніи и миротворцехъ.

68. О ненависти и враждѣ и собирающихъ свары.

69. О клевещущихъ и досадѣ.

70. О языкоболѣніи.

71. О прекословіи и дерзости.

72. О дерзкомъ, безстудномъ, гнѣвливомъ, яромъ же и жестокомъ.

73. О смиренномудрыхъ и нищихъ духомъ.

74. О горделивыхъ, напыщенныхъ, кичащихся и тщеславныхъ.

75. О самолюбіи.

76. О многоиспытаніи и неиспытованіи и тишинѣ, и яко безмолвіе разума ходатайствено.

77. О собраніи вещій и молвѣ.

78. О дерзновеніи и еже обличати.

79. О благородіи и злородіи.

80. О обычаи и нравѣ.

81. О свободѣ.

82. О совѣсти.

83. О благости.

84. О кротости и благоговѣніи.

85. О простѣ и незлобивѣ нравомъ.

86. О коварнѣ, лѣстнѣ же и превратнѣ нравомъ.

87. О чистомъ сердцы и помыслѣхъ и совѣсть чисту имущихъ.

88. О сердцѣ лукавомъ, и совѣсти злой.

89. О кротости и долготерпѣніи.

90. О нетерпящихъ и малодушествующихъ.

91. О жителствѣ честнѣмъ и послушаніи.

92. О жителствѣ порочнѣмъ и непослушныхъ, непокаряющихся, нелѣпый же обычай и нравъ имущихъ.

93. О воздаяніи добрѣ и добродѣйнѣ пожившимъ въ безконечномъ блаженствѣ.

94. О воздаяніи въ злобѣ и беззаконно пожившимъ и о хотящей имъ вѣчнѣй быти мукѣ.

95. О отверженіи міра послушаніи же и постничествѣ.

96. О настоятелѣ.

97. О ропщущихъ въ яденіи и различіи трапезъ.

98. Еже не соблажняти ниже осужати.

99. О нерадивыхъ, лѣнивыхъ же, и яко трѣзвящихся діаволъ пакостовати не можетъ.

100. О причащеніи св. Христовыхъ таинъ.

Аввы **МАКСИМА** *Філософа* и мученика главы Богословскія, собраныя отъ различныхъ книгъ, духовныхъ же и внѣшнихъ.

1. О добродѣтели житія и злобѣ.
2. О разумѣ и совѣсти.
3. О чистотѣ и цѣломудріи.
4. О мужествѣ и крѣпости.
5. О правдѣ.
6. О друзѣхъ и братолюбіи.
7. О милостыни.
8. О благодѣяніи и благодати.
9. О началѣ и власти.
10. О гажденіи и клеветѣ.
11. О ласканіи.
12. О богатствѣ и нищетѣ и сребролюбіи.
13. О доволствѣ.
14. О молитвѣ.
15. О учителствѣ и словесѣхъ.
16. О наученіи.
17. О наказаніи и любомудріи.
18. О благополученіи и злополученіи.
19. О гнѣвѣ и ярости.
20. О молчаніи и недовѣдомыхъ.
21. О многоиспытаніи и безмолвіи.
22. О лихоимѣніи.
23. О чести родителей и чадолюбіи.
24. О страсѣ.
25. О скоропрелагаемыхъ и покаяніи.
26. О трѣсѣ и изреченіи.
27. О невоздержаніи и чревообъяденіи.
28. О скорби и печали.
29. О снѣ.
30. О піянствѣ.
31. О дерзновеніи и еже обличати.
32. О трудолюбіи.
33. О клятвѣ.
34. О тщеславіи.
35. О истинѣ и лжи.
36. О смерти.
37. О мирѣ и брани.
38. О надежди.
39. О женахъ.
40. О прекословіи дерзости.
41. О старости и юности.
42. О кротости и долготерпѣніи.
43. О похвалѣ.
44. О добротѣ.
45. О будущемъ судѣ.
46. О славѣ.

47. О языкоболѣніи.
48.
49. О смиреномудріи.
50. О врачехъ.
51. О вѣрѣ.
52. О памяти.
53. О души.
54. О зависти.
55. О волномъ и неволномъ.
56. О еже познай себе.
57. О благостыни.
58. О законѣ.
59. О словесномъ и помыслѣ.
60. О безуміи.
61. О блудѣ.
62. О обычаи и нравѣ.
63. О благородіи и злородіи.
64. О ємѣсѣ.
65. О сонѣхъ.
66. О беззлобіи и памятозлобіи.
67. О житія скудости.
68. О еже подобаетъ почитати добродѣтель, мучити же злобу.
69. Яко злоба есть удобна, добродѣтель, же неудобна.
70. О самолюбіи.
71. О еже яко не присно болшее есть лучшее.

175. *Путь до Іерусалима* Нікола́я **РАДИВІЛА**, написаный Латінски, ксѣндзомъ *Ѳомою Третеромъ*, стражемъ Варменскимъ; *Андреемъ* же ксѣндзомъ *Варгоцкимъ* преложена на діалектъ Полскій, и въ Краковѣ напечатана 1611. ✝ гл. 4.

176. **РАЙ** *мысленный*, въ немже различныя цвѣты преподобнымъ *Стефаномъ Святогорцемъ* собраны, о святѣй Аѳонстѣй горѣ, почто ради святою зовется, и о Іверскомъ монастыри въ той же святой горѣ, и о Портаитской іконѣ. Присовокупленно же и о монастыри Іверскомъ святоезерскомъ и о явленіи и пренесеніи мощей св. *Іакова Боровицкаго* въ монастырь Іверскій. Въ томъ же монастыри издася лѣта 7167. Октовріа 28 дня.

1. Предсловіе къ читателю нач. *Домъ пресвятыя пречистыя.*
2. О горѣ святой начал. *Подобенъ возлюбленне.*
3. О обители Іверской и іконѣ Портаитской. *Въ лѣта благочестивѣйшаго.*
4. О зданіи монастыря Іверскаго св. езерскаго. *Великая отъ вещей.*
5. Слово похвално о чюдесѣхъ св. Богородицы въ св. горахъ въ обители Іверской отъ иконы ея, и въ монастырѣ св. езерскомъ. *Пріидемъ днесь вѣрніи.*
6. О явленіи пренесеніи же и чюдесѣхъ св. Іакова. *Прежде вѣкъ непостиже.*

177. св. **СИЛВЕСТРЪ** и св. **АНТОНІЙ**.

О св. Троицѣ и всей твари вопросовъ 220 †. *То и како той.*

178. **СІМЕОНЪ** *Дівногорецъ*.

Молитва 0 листъ 51. *Владыко Господи Іисусе Христе.*

179. **СЕМІОНЪ** *новый Богословъ*, игуменъ обители св. *Маманта Ксирокеркскаго*. Списа словесъ л. о пребываніи іноческомъ.

1. *Братія и отцы.*
2. О дѣланіи духовнѣмъ *Братія и отцы елма.*
3. О совершенной любви. *Братія и отцы иже добро.*
4. О бѣганіи злыхъ спребыванія и о умилен. и слезахъ. *Братія и отцы всякъ.*
5. О покаяніи и умиленіи. *Понеже убо отцы.*

6. О желаніи св. пѣніи. *Пріи-и свѣте.*

7. Что інокъ и дѣланіе его. *Іконъ иже.*

8. Ученіе къ інокомъ отрекшимся міра. *Остави міръ.*

9. Алфавитъ совершеннаго жителства. *Начало сотвори.*

10. Четверостишная къ Богу желанія. *Како и огнь.*

11. Молитва къ Богу. *Како тебѣ.*

12. Повелѣніе въ покаяніе. *Плачу и мился.*

13. Благодареніе къ Богу и о достоинствѣ священства и игуменства. *Азъ аще и хощу.*

14. О мыслнѣмъ откровеніи дѣйственнаго божественаго свѣта. *Оставите въ кѣ..*

15. Благодареніе о изгнаніи и скорбѣхъ. *Благодарю тя Господи.*

16. Молба и моленіе къ Богу ради его помощи. *Владыко Хрісте.*

17. Яко лучши наставлятися, неже непокаряющихся наставляти. *Рцы Хрісте.*

18. Исповѣданіе молитвѣ сочетанно, и о сочетаніи Духа св. и безстрастіи. *Удалихся человѣко.*

19. О мысленнѣмъ раи боговидѣнія и древѣ животнѣмъ. *Благословенъ еси.*

20. Молитва къ Богу о бывшихъ благодѣтелствіихъ. *Господи даждь ми.*

21. Яко отъ души любяй Бога ненавидитъ міра. *Смиренію.*

22. Тогоже отъ главизнъ. *Аще отрещися.*

23. О молитвѣ. *Входъ обрѣте.*

24. О молитвѣ. *Три суть.*

25. О второмъ вниманіи. *Второе вниманіе.*

26. О третіемъ вниманіи. *Се и о третіемъ.*

27. Начало третія молитвы. *Не отъ еже сбирати.*

28. Тогоже. *Иже возненавидѣти.*

29. Главизнъ малыхъ 12. *Многое безвремен.*

О житіи св. апостола *Матѳеа. Уже убо данною.*

Сл. похвалное Іоанну Богослову †. *Яко не много.*

О мученіи св. *Діонисіа Ареопагита,* преведено Максімомъ Грекомъ. *Древле убо.*

Молитва О: л. 54. *Пріиди крісталовидный.*

180. СІМЕОНЪ *Метафрастъ.*

Житіе и мученіе св. *Григоріа* вел. *Арменіи* Сеп. 30.

О св. апостолѣ Ѳомѣ. *Древле на зем.*

181. СІСІНІЙ патріархъ *Константінополскій.*

О брацѣхъ беззаконныхъ.

182. СОТЪ *медвенный* Т.

183. СОФРОНІЙ патріархъ *Іерусалимскій.*

1. О ересеначалницѣхъ.

2. Освященію водѣ св. Богоявленій молитва. *Троице пресущная.*

3. Написа книгу о святыхъ повѣсти, главъ 219, и именова *Лімонаръ* или *Цвѣтникъ*, юже списа Іоаннъ *Евіратъ* іеромонахъ живы съ нимъ лѣта 600, иже читана бѣ на Никейскомъ 2-мъ соборѣ. Печатана въ Кіевѣ въ дворѣ митропол. Іова Борецкаго, лѣта 1628.

184. СТЕФАНЪ.

1. О горѣ *Аѳонстѣй* и въ ней содѣянныхъ †. *Коль возлюбленна.*

2. *Подобенъ возлюбленне.*

185. ТІМОѲЕЙ пресвѵтеръ *Іерусалимскій.*

О востаніи мертвыхъ Д л. 461. ✝ *Вечерю ныпь днесь.*

О Семіонѣ Богопріимцѣ. *Се возлюбленіи.*

186. **ТІМОѲЕЙ** пресвитеръ *Константінопольскій.*

1. О приходящихъ къ правой вѣрѣ.

187. **ТІТЪ** *Всторскій.*

1. О Лазари и Цвѣтоносіи Д л. 476. ✝ *Якоже.*

188. **УСТАВЫ** *Гражданоправительныя* отъ *Ѳукідидовы* исторіи книги первыя.

Начало. *Кікеронъ и Ѳукідідъ кратокъ есть и тонкій.*

Тетратей 73.

189. **ФІЛОНЪ** *Карпафіскій.*

1. Толкованіе Пѣсни Пѣсній Соломоновыхъ.

190. Св. **ФІЛОѲЕЙ** іноκъ.

О храненіи сердца, глав 44. *Есть мысленная рать.*

191. **ФІЛОѲЕЙ** патріархъ *Константінопольскій.*

Молитва въ св. 50 нищу. *Царю небесный.*

Чинъ священнодіаконства, вечерни, утрени, літургіи.

192. **ФОТІЙ** патріархъ *Константінопольскій.*

1. О св. Дусѣ и о опрѣснокахъ. *Божественный убо Григо.*

2. Къ Михаилу князю Болгарску М ✝. *Иныя убо.*

193. **ФОТІЙ** митрополитъ *Кіевскій* и всея Русіи, о настоящемъ мятежи церковнѣмъ главъ:

1. О мятежи церковнемъ. *Древніи убо.*

2. О священствѣ св. Богомъ даномъ. *Ибо блаженніи пророцы.*

3. На Благовѣщеніе св. Богородицы, и обновленіе церкве св. Креста. *Днесь ангелскаго.*

4. На Срѣтеніе господне. *По преславныхъ.*

5. О второмъ пришествіи Христовѣ, о любви и нищелюбіи. *Древле убо бого.*

6. Въ недѣлю Православія, о постѣ и молитвѣ. *Велико благо есть постъ.*

7. О гнѣвѣ и наказаніи Божіи и блудномъ сынѣ. *Благъ убо Богъ.*

8. О бездождіи, благодареніи Богу, и о оставленіи грѣховъ другъ другу. *Овогда убо явлен.*

9. О прещеніихъ Божіихъ и трезвеніи священникъ. *Понеже убо благъ есть.*

10. О св. Антоніи и Ѳеодосіи и о храненіи чина въ Печеро-Кіевскую Лавру посланіе. *Прежде убо возлюб.*

11. Къ имущимъ началство духовное. *Древле убо блаженніи.*

12. Посланіе въ обитель св. Богородицы Успенія всѣмъ. *О Господѣ любиміи.*

13. Въ ту же обитель второе. *О чада о Господѣ.*

14. Поученіе всяка чина христіаномъ. *Древле убо богодух.*

15. О прещеніихъ Бож. находящихъ. *Овогда убо явлену.*

16. Поученіе всѣмъ христіаномъ всякаго чина. *О чада возлюбленнал.*

Того же

Духовная грамота, или завѣтъ въ смерти, въ немъ же сказуетъ себѣ имѣти наставника *Акакіа* отъ Аммореи. Понуждена же на митрополію Роскую *Мануиломъ* ца-

ремъ Греческимъ, и рукоположена *Матѳеемъ* патріархомъ, лѣта 6917 Сен. 1. Ін. 2, на престолъ же пришедша лѣта 6939 Инд. 9. Сказуется же о немъ, яко предъ отшествіемъ его къ Богу, лѣта 6938 Апріл. 21, ангела видѣти глаголавша ему: *Даде ти Господь Савао҃въ седмицу* на прозрѣніе паствы и житія твоего, и отъ того часа впадша въ недугъ даже до конца, преставися же лѣта 939 е Іул. 2.

194. **ХРОНОГРАФЪ**, собранный отъ книгъ Бытійскихъ и Лѣтописцевъ Греческихъ, Сербскихъ, Болгарскихъ же и Рускихъ, отъ созданія міра; до лѣта 7121 Мар. 14, имущій главъ 169. Первое о 6 днехъ, списано *Монасіемъ* и *Севіріаномъ* епископомъ *Гевалскимъ*.

Нач. Предсловію: *Чювственнымъ убо.*

Начало лѣтописанію: *Вначалѣ сотвори Богъ.*

2. Севіріанъ тойже о крестѣ Хрістовѣ, отъ какова древа бысть † Сен. 14. *Ищутъ нѣціи.*

3. Тогоже лѣтописецъ, главъ 208 по лѣто 6961. Предсловіе. *Первое убо.*

195. **ХРУСЪ** уединенный.

Сл. на Воздвиженіе св. Креста *Повелѣніе вашего.*

196. **ЯРОСЛАВЪ** Князь Вел. *Кіевскій.*

Судъ его.

197. Св.. **ѲАЛАСІЙ.**

Къ Павлу пресвутеруглавъ 400.

Первое сто. *Любовь къ Богу.*

Второе. *Аще хощеши.*

Третіе. *Иже естествомъ.*

Четвертое. *Иже къ плоти.*

198. **ѲЕОДОРЪ** *Лвукарь* епископъ Карійскій, бывый при Ѳомѣ патріархѣ Іерусалимскомъ. Написа о разныхъ ересѣхъ словъ 42. Іудеевъ и Сарацинъ, яже Михаилъ суггелъ отъ языка Арапска въ Еллінскій преложи. Въ Словенскій же нѣкіи спудеи града Острога преведе. Бѣ при царѣхъ Греческихъ *Василіи* Македонстѣ и *Львѣ* премудромъ, патріарсѣхъ же *Игнатіи* и *Фотіи* Константинопольскихъ, папѣ же Ромстѣмъ *Адріанѣ*, лѣта Хрістова 876, яко являетъ въ предсловіи книги сея на *Исаіа Балабана* архімандріта Уневска и Дерманска, написаномъ въ Острозѣ градѣ лѣта 1611 Марта 23, ему же начало: *Корабль церковный.*

Предсловіе къ читателю. *Да не гнушишися.*

1. О 5-ти вразѣхъ. *Пять смертоносныхъ.*

2. На ересь Севіріанъ, или Іаковитовъ. *Сіи иже истинны.*

3. Бесѣда съ Емесеомъ Дрономъ о Бозѣ. *Дождь указаніе.*

4. О вѣрѣ въ Халкідонѣ изображенной, къ еретичествующимъ въ Арменіи. *Хрістосъ Господь и Богъ.*

5. Почто тѣло Хрістово не обще прочимъ телесемъ. *Чесо ради глаголемъ.*

6. Како скверна Адамова на родъ человѣческій прііде. *Глаголютъ.*

7. О брани Хрістовѣ со діаволомъ. *Хрістосъ Богъ.*

8. Прѣніе о Бозѣ съ Аравляниномъ. *Рцы ми.*

9. Вопросъ того же, яко Іудеомъ благодарити должно яко распяша Хріста. *Рцы ми Хріста.*

10. Яко писаніе различно есть разумѣно. *Азъ тебѣ.*

11. Къ Несторіанину о власти Христовѣ. *Кто рече.*

12. Къ тому же, яко искупившему должно честь приносити. *Кто еже.*

13. Аще Христосъ пріятъ вся яже человѣка. *Четыри суть.*

14. Къ тому же, аще Маріа есть Богородица. *Чесо ради.*

15. Къ тому же, чесо ради Христосъ Христосъ нареченъ. *Чесо ради Христосъ.*

16. Аще Богъ Слово бѣ во чревѣ матернѣ. *Не во всѣхъ ли.*

17. Аще крестишася иже прежде Рожества Христова. *Вопрошенъ.*

18. Кій законъ лучши есть, Моусеовъ ли, или Христовъ, или Моамеѳовъ.

19. Яко Моамеѳъ нѣсть отъ Бога. *Нравъ.*

20. Яко Моамеѳъ врагъ Божій, и діаволомъ одержимъ. *Аще всего.*

21. Яко отъ малыхъ проповѣданій извѣщается ученіе христіанское. *Отъ словесныйшихъ.*

22. Яко благословенный хлѣбъ тѣло Христово. *Чесо ради.*

23. Яко Христосъ бывъ человѣкъ Богъ истиненъ есть. *Христосъ рече.*

24. Оединобрачіи. *Откуду вамъ.*

25. Яко имать Богъ Сына единосущнаго съприсносущнаго, съначалнаго. *Срацынское.*

26. Яко Отецъ присно родитъ, Сынъ же присно родится.

27. О Божественныхъ именехъ. *Богъ имя.*

28. О Бозѣ и Божествѣ. *Мнитлися тебѣ.*

29. Къ Несторіанину бесѣда. *Се предлежитъ.*

30. Къ Іаковитомъ, яко Христосъ Богъ.

31. Вопросъ Оригеновъ къ невѣрному о муцѣ. *Кая правда.*

32. На Срацыны богострадалцы. *На собраніи.*

33. Къ Несторіанину о Христовѣ имени. *Рцы ми.*

34. О времени. *Сугубо.*

35. О творцѣ добру и злу. *Кого глаголеши.*

36. О словесѣхъ псалма: Словеса Господня словеса чиста. *Словеса.*

37. О успеніи св. Богородицы. *Юже глаголете.*

38. Кто вящшій святя, или святяся....

39. О вкушеніи брашенъ. *Аще отчюжденіе.*

40. О Адамѣ. *Подобаетъ.*

41. Что смерть и како умерщвляется. *Смерть.*

42. О божественыхъ именехъ, общихъ Троицѣ и свойственыхъ коемуждо св. Троицы.

199. ѲЕОДОРЪ *Едескій.*

О добродѣтели главъ *100. Понеже убо благаго.*

200. ѲЕОДОРЪ епископъ града *Пава.*

Житіе св. *Спиридона* епископа Трімѳунска. *Исперва бѣ.*

201. ѲЕОДОРЪ *Педіасімъ* философъ.

О вѣнцахъ иже у св. на главахъ пишутся. *Кругъ многія.*

202. Св. ѲЕОДОРЪ игуменъ *Студійскій* списа къ ученикомъ своимъ словесъ 124.

1. О житіи единоличномъ. *Отцы мои и братія.*

2. О чистѣй совѣсти и тщаніи къ Богу. *Братія моя.*

3. О отложеніи своелюбія и гордости. *Отцы и братія и чада.*

4. О храненіи лукавыхъ начинаній и блюденіи заповѣди Божія. *Братія и отцы.*

5. О еже пригвоздитися страху Божію. *Братія моя и отцы.*

6. Яко подобаетъ быти въ духовномъ дѣланіи. *Братія моя и отцы.*

7. О алчбѣ и жаждѣ, еже терпѣти. *Братія моя и отцы.*

8. Яко не сѣдати. *Братія и отцы.*

9. О терпѣніи искушенія. *Отцы мои.*

10. О еже не суетно жити. *Братія моя.*

11. О тщаніи духовнаго подвига. *Братія моя.*

12. О воздержаніи въ нед. мясопустн. *Братія и отцы.*

13. О малодушіи. *Братія моя.*

14. О милостыни и воздержаніи. *Братія моя и отцы.*

15. О отсѣченіи своея похоти и бѣжаніи злаго дерзновенія. *Братія и отцы.*

16. О терпѣніи огня похоти и тяжести поста. *Братія моя.*

17. О исповѣданіи и званіи. *Отцы и братія.*

18 Еже ограждати душя своя добродѣтелми. *Отцы мои.*

19. О благодареніи и терпѣніи. *Отцы и братія.*

20. О совокупленіи на духовныя подвиги. *Отцы и братія.*

21. О трезвѣніи. *Отцы и братія.*

22. О мужествѣ. *Братія моя.*

23. О теченіи въ помышленіи и твореніи яже древнихъ отецъ. *Отцы.*

24. О оклеветаніи въ духовныхъ бесѣдахъ. *Отцы и братія.*

25. Яко вышняго намъ свершити духовную мысль. *Отцы и братія.*

26. О покореніи и еже не выситися имъ. *Отцы.*

27. св О св. праздницѣхъ св. Богоявленія. *Отцы.*

28. О воздержаніи въ недѣлю Цвѣтоносную. *Отцы мои.*

29. О спасеной страсти и соединеніи. *Братія моя.*

30. Еже не роптати о требованіи тѣлеснѣмъ. *Отцы и братія.*

31. О вниманіи въ различныхъ брашнахъ и воздержаніи. *Братія.*

32. О благотерпѣніи искушенія. *Отцы мои.*

33. О воздержаніи не точію брашенъ, но и страсти. *Отцы мои.*

34. Еже не лѣнитися о спасеніи. *Отцы мои.*

35. О вѣчной чести послушникомъ. *Отцы мои.*

36. Еже себе зрѣти. *Отцы мои.*

37. О приклоненіи къ заповѣдемъ Божіимъ. *Отцы мои.*

38. Яко оглашеніе полезно. *Отцы мои.*

39. Яко текущимъ добрѣ вѣнецъ предлежитъ. *Отцы и братія.*

40. О отверженіи уныніа. *Отцы мои.*

41. О еже пристраятися намъ добродѣтели. *Отцы мои.*

42. О вниманіи св. Отецъ запрещеніи. *Отцы мои.*

43. О вниманіи себѣ. *Отцы мои.*

44. О откровеніи злыхъ помысловъ. *Отцы мои.*

45. О судномъ дни Хрістовѣ. *Отцы мои.*

46. О терпѣніи въ теченіи. *Отцы и братія.*

47. О младенствѣ Хрістовѣ. *Отцы мои.*

48. Яко помалу на воздержаніе и добродѣтелей прилѣжатъ. *Отцы мои.*

49. О благодареніи и блаѣмъ ученіи. *Отцы мои*

50. О еже подобится святымъ и терпѣніи. *Братіе.*

51. О тщаніи и жданіи добродѣтелнаго житія. *Отцы и братія.*

52. Къ Саккудіону брату. *Послалъ еси.*

53. Къ братіи въ Трипиліонѣ и отметаніи мірстѣмъ. *Отцы.*

54. Къ Ксаккодіанстѣй братіи и о терпѣніи. *Братіе.*

55. Утѣшеніе братіи св. Хрістофора Ксаккодіаномъ. *Братія.*

56. О духовномъ воинствѣ и св. Хрістофора братіи. *Братія.*

57. Благодареніе къ Богу о исшествіи изъ темницы и еже терпѣти скорби къ Ксакудіаномъ св. Хрістофора братіи. *Отцы и братіе.*

58. О единопребываніи Ксакудіанъ св. Хрістофора братіи. *Братіе.*

59. О благоволеніи и воздержаніи Трипиліанъ. *Брате.*

60. О отсѣченіи похоти нашея къ Ксакудіаномъ. *Братіе.*

61. О вниманіи себѣ, къ тѣмъ же. *Братіе.*

62. О беззлобіи, къ тѣмъ же. *Братіе.*

63. О смиренномудріи къ тѣмъ же. *Братіе.*

64. О чистотѣ. *Братіе.*

65. О любви и исходѣ души къ Ксакудіаномъ. *Братіе.*

66. О духовнѣмъ остраженіи къ тѣмже. *Братіе.*

67. О составленіи, къ тѣмже. *Отцы мои.*

68. Еже добрѣ пасти словесныя овцы къ чистѣй братіи. *Братіе и отцы.*

69. О терпѣніи къ Пиліаномъ. *Братіе и отцы.*

70. О терпѣніи въ исповѣданіи къ братіи св. Хрістофора. *Братіе.*

71. О смиренномудріи и покореніи къ Ксакудіаномъ. *Братіе.*

72. Благодареніе къ тѣмъ же. *Братіе.*

73. Еже не помышляти своихъ, къ тѣмъ же *Братіе.*

74. О радостотвореніи, къ тѣмже. *Братіе моя.*

75. О тщаніи игумена о стадѣ. *Отцы мои.*

76. Яко подобаетъ въ подвизѣ въ печали быти. *Братіе.*

77. Яко по словеси пасти словесныя овцы. *Братіе.*

78. Яко хранитися отъ лукавыя совѣсти. *Отцы мои.*

79. О трусѣ бывшемъ, и скончаніи вѣка сего. *Братія.*

80. О любви къ игумену. *Братія моя.*

81. Яко сопротивна добродѣтель злобѣ. *Братіе и отцы.*

82. О прилѣжаніи словесныхъ овецъ. *Братія моя.*

83. Яко помышляти что есмы. *Отцы мои.*

84. Яко игумену наводити на путь мученическій и покореніи. *Братіе.*

85. О любви Хрістовѣ къ намъ. *Братіе мои.*

86. О дѣланіи къ спасенію. *Отцы.*

87. Яко игумену положити душу за овцы, и отсѣченіи своея похоти. *Отцы.*

88. О успеніи брата Харітона. *Братія и отцы.*

89. О числѣ игуменовъ Далматскихъ и смиренномудріи. *Братіе.*

90. О воздержаніи и смиренномудріи. *Отцы и братіе.*

91. О смиреніи мира и еже въ мирѣ. *Отцы.*

92. О утѣшеніи. *Отцы мои.*

93. О утѣшеніи и похваленіи. *Отцы мои.*

94. О покореніи. *Отцы и братіе.*

95. О успеніи господина Рафаила. *Отцы братіе.*

96. О попраніи образовъ прелюбодѣйныхъ. *Братіе.*

97. О чести чистаго житія. *Отцы и братіе.*

98. О соблюденіи страданія нашего. *Отцы и братіе.*

99. О утѣшеніи въ конецъ св. поста, и второмъ пришествіи. *Отцы.*

100. О утѣшеніи и побѣжденіи козней діавола. *Отцы мои.*

101. О утѣшеніи и еже вкупѣ быти братіи. *Отцы.*

102. О немилованіи суетнаго житія. *Братіе и отцы.*

103. О подвизѣ на діавола. *Отцы мои.*

104. О плодоносіи духовнаго винограда. *Отцы мои.*

105. О храненіи чювства. *Отцы мои.*

106. О крѣпости къ покоренію и благодареніи за пищю. *Отцы мои.*

107. О непріиманіи совѣта змінна. *Отцы и братія.*

108. О бѣжаніи брата Елпідіа и возвращеніи Евсаліевѣ. *Братіе и отцы.*

109. О смиреніи къ игумену, и еже не ходити въ Кесарію на блудъ. *Отцы и братія.*

110. Еже подобитися св. отцемъ. *Отцы и братія.*

111. О житіи монашескомъ. *Отцы и братія.*

112. О пребываніи подъ старѣйшиною. *Отцы мои.*

113. О покореніи. *Отцы мои.*

114. О святителехъ вмѣсто св. писанія. *Отцы мои.*

115. О безстрастнѣмъ покореніи. *Отцы мои.*

116. О лѣности прешедшимъ постъ, и цвѣтоносіи, и страстѣхъ. *Отцы мои.*

117. Къ игуменомъ о бдѣніи паствы. *Отцы мои.*

118. О вѣрѣ къ игумену. *Отцы мои.*

119. О добромъ совокупленіи, и яко не взимати дара. *Отцы мои.*

120. О заповѣдехъ Господнихъ храненіи, и еже господски не повелѣвати. *Отцы мои.*

121. О вниманіи отеческаго ученія. *Отцы мои.*

122. О плачѣ о погибшихъ братіи и храненіи языка. *Братіе.*

123. О прилѣжаніи служенія. *Отцы мои.*

124. Изборное, купно и поученіе. *Отцы и братія и чада.*

На поклоненіе св. Креста сл. Зри Д л. 403. ✝ *Радости днесь.*

О остатцѣхъ церковныхъ книгъ. Зри Номокан. при Никонскихъ правилѣхъ.

205. Св. ѲЕОДОРЪ епископъ *Тріхетійскій.*

О житіи св. Іоанна Златоуста *Возлюбленіи.*

204. ѲЕОДОРІТЪ.

О Мессаліанехъ Т.

УКАЗАТЕЛЬ

ИМЕНЪ И ПРЕДМЕТОВЪ,

ВСТРѢЧАЮЩИХСЯ ВЪ ОГЛАВЛЕНІИ КНИГЪ.

ЦЫФРЫ УКАЗЫВАЮТЪ СТАТЬИ ОГЛАВЛЕНІЯ КНИГЪ. ДОПОЛНЕНІЯ ИЗДАТЕЛЯ ОТЛИЧЕНЫ ВНОСНЫМИ ЗНАКАМИ.

А.

АВГАРЪ Князь „Его посланіе къ І. Христу“ 1.
АВГУСТИНЪ еписк. Ипион. 2.
„АВРАМІЙ авва, перев. Исаака Сиріан. 87.“
АВРАМІЙ еписк. Ефесскій 3.
АВРАМІЙ Палицынъ 4.
„АГАЛЛОФОНТЪ, 144.“
„АКИНДИНОВА ересь 55.“
АЛЕКСІЙ діаконъ Аріянъ 160.
„АЛЛИЛУІА 138.“
„АМИНФЪ, царь Макед. 18.“
„АММОНЪ, мон. 23.“
АММОНІЙ, отецъ 5.
„АМФИЛОХІЙ, 29.“
АМФИЛОХІЙ еписк. Иконійскій 6.
АНАСТАСІЙ патр. Антіох. 7.
АНАСТАСІЙ Синаитъ 8.
„АНАТОМІЯ 79.“
„АНДРЕЮ Боголюбскому посланіе 135.“
АНДРЕЙ архіеп. Іерусал. 9.
АНДРЕЙ архіеп. Каппадок. 10.
АНДРЕЙ архіеп. Критскій 11.
АНТИГРАФИ 12.
„АНТІОХЪ кн. 25.“
АНТІОХА монаха Пандектъ 13.
АНТОНІЙ Подольскій 14.
АНТОНІЙ Поссевинъ 15.
АНТОНІЙ св. и Сильвестръ 177.
„АНТОНІЙ Пчела 174.“
„АПОКАЛИПСИСЪ толк. Андрея. Капп. 10.“
АПОКРИПСИСЪ 16. Зри Христофоръ Фил.
„АПОЛЛІЯ Апологіи 17.“
„АРИСТИПЪ 160.“
„АРИСТОТЕЛЬ филос. 18.“
АРКАДІЙ архіеп. Кипрскій 19.
„АРМЕНОПУЛЪ Конст. 79.“
„АРСЕНІЙ Грекъ перев. Скрижали 99.“
АСТЕРІЙ еписк. Амасійскій 20.
АТТИКЪ еписк. Царяграда. 21.
„АФРОДИТІАНА Персян. обличеніе 138.“
„АѲАНАСІЮ Алекс. Сл. Григорія Богосл. 44.“
АѲАНАСІЙ мон. Іерус. 24.
АѲАНАСІЙ архіеп. Алекс. 22.
АѲАНАСІЙ патр. Алекс. 23.

Б.

„БЕРЫНДА Памво 66, 96.“
„БЕСѢДОВНИКЪ Григорій 50.“
„БИБЛІЯ Острожская 26, Скорины 25.
„БОГОРОДИЦЫ Маріи чудеса 106. см. Житія святыхъ.“
БРУНОНЪ еписк. Гербипол. 27.
„БѢЛЫЙ Клобукъ 58.“

В.

„ВАРГОЦКІЙ Андрей 115.“
„ВАРЛААМЪ митр. Моск. 138.“
„ВАРЛААМОВА ересь 55.“
ВАСИЛІЙ Вел. Кесарійскій 29. „Ему надгробное слово Григорія Богосл. 44.“
ВАСИЛІЙ еписк. Амас. 28.
ВАСИЛІЙ Селевкійскій 30.
ВАСИЛІЙ царь Грекомъ Македон. 31.
„ВАСИЛІЙ архіеп. Новгор. 58.“
„ВАТИКАНСКАЯ Книгохранительн. 174.“
„ВЕРТОГРАДЪ душевный 29.“
ВЛАДИМІРЪ Князь Кіевскій, 26, 32.
„ВЛАСЪ 138.“
„ВОЛКАШИНЪ деп. Сербскій 63.“
„ВѢРЫ правосл. исповѣданіе 21.“
о ВѢРѢ Св. Восточныя церкве „книга“ 33

Г.

ГАВРІИЛЪ митр. Филадельф. 34.
„ГАРАБУРДА Михайло 26.“
ГЕННАДІЙ Схоларій патр. Цареградскій 35.
ГЕННАДІЙ архіеп. Вел. Новаграда 36.
„ГЕННАДІЙ лже-патр. 12“
ГЕОРГІЙ архіеп. Александр. 37.
ГЕОРГІЙ Ексархъ 38.
ГЕОРГІЙ архіеп. Никомид. 39.
ГЕОРГІЙ Писидъ 40.
ГЕРМАНЪ патр. Царяграда 41.
„ГОЗВИНСКІЙ Ѳедоръ Касс. 85.“
„ГОРГОНІЯ сестра Григорія Богосл. 44.“

ГРИГОРІЙ Амиритскій 42.
ГРИГОРІЙ Антіох. еписк. 43.
ГРИГОРІЙ Богословъ 44, 29.
ГРИГОРІЙ с. учен. св. Григорія Богослова 45.
ГРИГОРІЙ папа Римскій, (Бесѣдовникъ) 50.
ГРИГОРІЙ іером. 47.
ГРИГОРІЙ мон. 48.
„ГРИГОРІЕВО прѣніе съ Германомъ 23.“
ГРИГОРІЙ Нисскій 49, 44.
ГРИГОРІЙ Синаитъ 52.
ГРИГОРІЙ архіеп. Солунскій Палама 53.
ГРИГОРІЙ чудотв. 54.
ГРИГОРІЙ св. игум. Дечанскій 46.
ГРИГОРІЙ еписк. Росс. 51.

Д.

ДАВИДЪ мон. филос. 55.
„ДАЛМАТЪ, Конст. Богданов. 96.“
ДАМАСКИНЪ мон. иподіак. 56.
„ДАНІИЛЪ паломн. 57.“
„ДАНІИЛЪ митр. 96. Ему посланіе Максима Грека о смиреніи 138.“
„ДЕРМАНСКІЙ монаст. 174.“
ДИМИТРІЙ преводникъ 40, 58.
ДИМИТРІЙ Катакузинъ 59.
ДІАДОХЪ 60.
ДІАЛОГЪ 61.
„ДІОДОРЪ 29.“
ДІОНИСІЙ Ареопагитъ 63. О его мученіи 179.
ДІОНИСІЙ архіеп. Александр. 62.
ДІОНИСІЙ патр. Цареград. 64.
„ДІОНИСІЙ патр. Конст. 64.“
„ДОКСЪ, чернор. 138.“
„ДОКСОВЪ Тудоръ 23.“
ДОМНИКЪ еписк. Венетскій 65.
„ДОРОФЕЕВИЧЬ Гавріилъ 96.
ДОРОФЕЙ св. авва 66.
ДОРОФЕЙ еписк. Тирскій 67.

Е.

„ЕВАГРІЙ мон. 44.“
ЕВАГРІЙ Филос. 68.
„ЕВПРАТЪ (*Εὐφράτας*) Іоаннъ 183.“
„ЕВЛАЛІЙ еписк. 44.“
„ЕВМЕНІЙ еписк. 58.“
ЕВСЕВІЙ Памфил. 70.
ЕВСЕВІЙ Самосат. 71.
„ЕВСЕВІЙ инокъ 137.
„ЕВСТАФІЙ игум. монаст. Атталіны, 13.“
ЕВФИМІЙ патр. Терновскій 74.
ЕВФИМІЙ архіеп. Новогор. 73.
„ЕВФИМІЙ 81.“
ЕВФИМІЙ инокъ 72.
„ЕВФОНІЯ весело брмячая 75.“
„ЕККЛИСІАСТА Метафрасисъ 44.“
„ЕЛИСЕЙ Плетенецкій 10, 81, 96.“
ЕПИФАНІЙ архіеп. Кипрскій 77.
ЕПИФАНІЙ архіеп. Крітскій 78.
ЕПИФАНІЙ іером. обит. Калистратовы 76.
ЕПИФАНІЙ Славинецкій, 23, 44, 79.
ЕФРЕМЪ Сиріан. 80.

„Ж.“

ЖИТІЯ СВЯТЫХЪ, и похвальныя Слова имъ и на разные празднества:
Авраамъ и Исаакъ О нихъ слово Ефрема Сирина, Нач: Преселяетъ Богъ 80.
Анна св. пророч. Ей слово составл. Епифаніемъ Славинецкимъ, нач: Елма избранному. 79.
Апостолы 12, о нихъ сказ. Дорофея еписк. Тирскаго, 67.
Аванасій Александрійскій. О немъ сл. Григорія Богослова. Нач: Аванасія похваляя 44.
Богородица Марія, присно-Дѣва. О житіи ея Епифанія Кипрскаго, нач: Извѣстнѣйши. 77. На ея
Рождество.
Андрея Критскаго сл. нач. Аще мѣрима есть. Его же: нач. Убо намъ. 11.
Григорія іером., нач. Да предначинаетъ 47.
Григорія еписк. Росс., нач. Да предначинаетъ 51.
Іоанна Дамаскина, нач. Пріидите вси языцы. 93.
І. Златоуста, нач. Всякъ человѣкъ. 96; Кто изглаголетъ силы Господня. 96; Свѣтлый день днесь, 96.
Введеніе во храмъ.
Евфимія инока нач. Веселія. 72.
Георгія ексарха, нач. Добра намъ 38;
Германа патр. Констант., нач. Се паки иное торж., 41.
Благовѣщеніе.
Іоанна Златоуста, нач. Царскихъ таинъ. 96.
Фотія митр. Кіевскаго, нач. Днесь ангельскаго. 193
Плачь.
Георгія Никомидійскаго, нач. Высочайшій. 39.
Успеніе.
Андрея архіеп. Іерусал., нач. Созываетъ паки, 9; Таинство настоящее 9.

Андрея Критскаго, нач. Должни и всегда. 11, Елико васъ Богород. 11.
Григорія єписк. Росс., нач. Гаврінла зрю. 51.
Григорія Селунскаго, нач. Единъ Богъ и прежде всѣхъ. 53.
Епифанія іером. обит. Калистратовы, нач. О воистину. 76.
Іоанна Богослова, нач. Святѣй и преславнѣй. 92.
Іоанна Дамаскина, нач. Память праведныхъ 93.
Іоанна Златоустаго, нач. Должны есмы братіе 96.
Іоанна єписк. Селунскаго, нач. Егда прінде время 102.
Климента єписк., нач. Се нынѣ свѣтло. 125.
Максима Грека, нач. Пѣти усердствуя 138.

Похровъ

Пахомія іером. слово 167.

Икона

Портаитская 176. Иконъ разныхъ чудеса см. Небо новое 106.
Василій Кесарійскій. Ему надгробное сл. Григорія Богослова, нач. Имяше убо. 44. О немъ слово Амфилохія Иконійскаго, нач. Любимици не не. 6; Ефрема Сирина, нач. Возлюбленніи, 80.
Георгій св. муч. Обновленіе храма во имя его, слово Аркадія архіеп. Критскаго, нач. Созываетъ паки, 19.
Григорія вел. Арменіи житіе Симеона Метафр., нач. Древле на зем. 180.
Григорія Богослова житіе, соч учен. его Григоріемъ, нач. Созываетъ убо 115.
Григорія Симанта житіе соч. Каллиста патр. Констант., нач. Иже убо благихъ, 111.
Давидъ и Саулъ прор. О нихъ слово Іоанна Златоустаго, нач. Вы убо похвалисте, 96.; другое его же, нач. Егда лѣтное. 96.
Діонисія Ареопагита житіе, соч. Симеона Новаго Богослова, перев. Максима Грека, нач. Древле убо 158, 179.
Индиктъ. На него слово І. Злат., нач. чюдна православ., 96.
Исааку Сиріанину похв. слово, нач. Велика согрѣшенія, 87.
Іаковъ Боровитскій. О явленіи и пренесеніи мощей его 176. Похв. слово соч. Епифанія Славинецкаго 79.
Іоакимъ и *Анна* Богоотцы. Слово Іоанна іером. Евю, нач. Великій апостолъ, 94.; Похв. сл. Козмы Веститора, нач. Вчера Богород., 130.
Іоанна Богослова житіе, соч. Прохора учен. его (по нѣкіихъ же Стефана архид.), нач. Бысть по вознесеніи, 173; Ему сл. похв. 179, І. Златоустаго 1, нач. Иже подвигомъ внѣшнимъ 96; 2, нач. Іоаннъ въ Ефесѣ, 96; 3, нач. Паки мамъ. 96. Прокла архіеп. Констант., нач. Друзіи убо благовѣстницы 142. Симеона новаго Богосл., нач. Яко не много 179.
Іоанна Дамаскина житіе, соч. Іоанна патр. Антіох. нач. Иже по образу Божію. 91.
Іоаннъ Предтеча, Крститель Христовъ. На его

Рождество.

Климента єписк. слово, нач. Свѣтъ возсія. 125.

Успѣновеніе.

І. Златоустаго сл. нач. Паки Продія бѣсится 96, Егоже, нач. Якоже се мужь 96.
Григорія єписк. Россійска, нач. Паки Іудеа., 51.
О сшествіи его во адъ сл. Евсевія Самосатскаго, нач. Возлюбленіи. 71.
Іоанна Златоустаго житіе, Георгія Александрійскаго, 37.
О пренесеніи мощей его слово Козмы Веститора 130.
Ему слово Епифанія Славинецкаго, нач. Между благоуханными 79.
Іоаннъ Милостивый. О останцѣ житія его соч. Леонтія єписк. Кипрскаго, нач. Мысль убо едина., 132.
Іовъ многострад. О немъ сл. І. Златоустаго нач. Великій отъ вещей., 96.
Іосифъ Прекр. О немъ слово Ефрема Сирина, нач. Боже Авраамовъ, 80.
Кипріанъ Священномуч. На его память слово Григорія Богосл. нач. Мало Кипріанъ. 44.
Лазарь прав. О немъ слова І. Златоустаго нач. Вчерашній день., 96;

Лазаревы. 96; Немозѣмъ ни въ коеждо 96; Удивихся 96.
Тита еписк. Всторскаго, нач. Якоже 187.
Макарія Егип. и Макарія Алекс. житіе соч. Палладія Кападок. нач. Святыхъ и несмер., 163.
Маккавеямъ слово Григорія Богосл. нач. Что Маккавеи 44.
І. Златоустаго, нач. Яко свѣтелъ и радостенъ, 96.
Мамонту муч. слово Григорія Богосл. 44.
Маріи Егип. канонъ Епифанія Славин. 79.
Матвея апост. о житіи Симеона новаго Босл., нач. Уже боданною 179.
Мелитину еписк. надгр. слово, нач. Возрасти намъ, 49.
Михаилу арханг. слово похв. перев. Максима Грека, нач. И еже о иныхъ. 138.
Мученикамъ 40 похв. слово Григорія мон., нач. Елма правед. 48.
Никитѣ муч. похв. сл. Аркадія архіеп. Кипрскаго, нач. Созываетъ паки. 19.
Отроки три Вавилон. О нихъ слово Григорія мон. нач. Отъ пророкъ. 48.
Ефрема Сирина, нач. Се да разсмотримъ. 80.
Кирилла Іерусал. нач. Вина времени. 116.
Отцемъ отшедшимъ похвала Анастасія Синайскаго, нач. Что се днесь возлюбленніи. 8.
Отцы Никейскаго собора. О нихъ слово Кирилла Іерусал., нач. Свѣтло намъ торжество. 116. Имъ похвала Кирилла мон., нач. Яко же ритори. 123.
Петру и *Павлу* апост. похв. слово Максима Грека, нач. Воспой душе. 158.
Постовъ на входъ слово Анастасія Синайскаго, нач. Подобающее начало. 8.
Саввы освященнаго житіе Кирилла мон. (Скифопол.) Нач. Благословенъ Богъ. 123.
Святымъ всѣмъ похвала І. Златоустаго, нач. Радуйся раю. 96.
Симеону Богопріимцу и Аннѣ Пророчицѣ сл. Амфилохія Иконійскаго, нач. Мнози великихъ. 6.
Тимофея презвит. Іерусал., нач. Се возлюбленніи. 185.
Спиридона Тримиф. житіе Осодора еписк. Паѳа, нач. Исперва бѣ. 200.
Стефанъ архидіаконъ. На него омиліа Григорія Нисскаго, нач. Коль добро благихъ 49; І. Златоуста нач. Чювственное убо солнце 96. О пренесеніи мощей его два слова Лукіана пресв. Іерусалимскаго, нач. Стефанъ же исполнь; 2) нач. Поздѣ же 134.
Стефана Ц. Сербскаго житіе св. Григорія игум. Дечанскаго 46.
Фокѣ муч. слово похв. Астерія Амасійскаго, нач. Священное убо 20.
Христосъ Іисусъ, Спаситель міра. На Его

Воплощеніе

Епифанія Крітскаго сл., нач. Сіяющая 78.

Рождество.

На препразднство сл. Кирилла Іерусалимскаго, нач. Чистотніи, 117.
На Рождество слово Іакова брата Божія, нач. Бысть въ Іерусалимѣ 89. Егоже, нач. Велѣніе же;.... Водни оны 89.
Василія Великаго, нач. Христово рождество еже убо и пер. 29.
Григорія Богослова, нач. Христосъ раждается 44.
І. Златоуста, нач. Іисусу рождшуся 96; другое, нач. Нынѣ моего естества 96; третіе, нач. Что се днесь знамен. 96.
Максима Грека, нач. Се вертепъ. 138.
Бернарда 3 слова, перев. Епифанія Славинецкаго, 1, нач. Невозмогасть сказа..; 2, нач. Радуйтеся; 3, нач. Отъ моря въ пристанище 79.

Срѣтеніе.

Авраамія Ефесскаго 3. Аѳанасія Александр., нач. Яже настоящая 23.
Исихія пресв. Іерусал., нач. Да ли не вѣсте 88.
І. Златоустаго, нач. Свѣтъ праведнымъ присно 96.
Кирилла архіеп. Констант., нач. Радуйся вѣло 118.
Фотія митр. Кіевскаго, нач. Преславныхъ 195.

Крещеніе.

Григорія Богослова, нач. Вчера свѣтлый 44. Другое, нач. Паки Іисусъ мой 44.

I. Златоуста, нач. Мужіе хрістолюбивіи 96; другое, нач. Якоже бо 96.

Преображеніе.

Анастасія Синайскаго, нач. Яко страшно мѣсто 8.

Ефрема Сирина, нач. Отъ нивы жница 80.

I. Златоуста, нач. Богъ перваго человѣка. 96. Другое, нач. Пріидѣте друзи 96; третіе, нач. Слышасте нынѣ владыку 96.

Кирилла Іерусалимск., нач. Иже умѣють добрѣ 116.

Григорія еписк. Россійск., нач. Небеси подобно, 51.

Входъ во Іерусалимъ.
(Цвѣтоносіе).

I. Златоуста, нач. Отъ чюдесъ на большая 96.

Кирилла Александрійск., нач. Царскій днесь 116.

Кирилла миниха, нач. Велика и ветха 123.

Страсть и распятіе.

I. Златоуста, нач. Наутріа еже по пятцѣ 96. Другое, нач. Пріиди днесь о блаженный Павле 96.

Крестъ Хрістовъ.

Отъ какова древа бысть Севиріана еписк. Гевальскаго, нач. Ищуть нѣцыи, 194.

На поклоненіе его: Дамаскина упод. Студита, нач. Уподобляется. 56.

Германа патр. Констант, нач. Понеже убо мнози. 41.

Іосифа. еписк. Солунскаго, нач. Креста предлежитъ. 108.

Ѳеодора Студита, нач. Радости днесь. 202.

Воздвиженіе.

Андрея архіеп. Іерусалимскаго, нач. Креста празднество. 9.

Василія Селевкійскаго, нач. Всяко убо иже. 50.

Григорія еписк. Россійскаго, нач. Возносится днесь. 51.

Ефрема Сирина, нач. Всякъ праздникъ. 80.

I. Златоуста. нач. Что реку. 96.

Пантолива Византійскаго, нач. Паки воздвижется крестъ. 165.

Хруса уединеннаго, нач. Повелѣніе вашего. 195.

Снятіе со креста.

Кирилла еписк. нач. Праздникъ. 122.

Погребеніе

Епифанія Кипрскаго, нач. Что се днесь. 77.

Воскресеніе.

Григорія Антіохійскаго, нач. Хваленъ и сей. 43.

Григорія Богослова, нач. Воскресенія день; другое нач. На стражи моей стану. 44.

Евѳиміи патр. Терновскаго, нач. Спцевымъ убо. 74.

Преполовеніе

I. Златоуста, нач. Яко Свѣтелъ мѣсяцъ. 96.

Вознесеніе

I. Златоуста, нач. Свѣтло ми се. 96.

Кирилла мон., нач. Пріидите убо нынѣ. 123.

Второе пришествіе
и судъ страшный:

Ефрема Сирина, нач. Возлюбленная 80.

Ипполита папы Римскаго, нач. Понеже убо блаженніи 86.

Кирилла миниха, нач. Добро убо 123.

Палладія миниха, нач. Нынѣ исповѣждься душе 164.

Фотія митр. Кіевскаго, нач. Древле убо бого. 193.

Изображенія.

О нерукотвореномъ образѣ Хрістовѣ Константина Порфиророднаго, нач. Не убо единъ самъ 127.

О иконѣ Хрістовѣ Умиліе, слово Максима Грека, нач. Священное 138.

Ѳеодора еписк. Едесскаго житіе соч. Василіемъ Амасійск., нач. Благословенъ Богъ Отецъ 28.

Ѳеодора Тирона на память сл. Нектарія патр. Констант., нач. Яко много множе 147.

Ѳеодора еписк. Трихетійскаго о житіи, слово I. Златоустаго, нач. Возлюбленніи 203.

З.

ЗАХАРІЙ Копист. 10, 33, 81.

ЗИНОВІЙ мон. 82.

И.

„ИВЕРСКІЙ монаст. 176.“

„ИКОНЫ Богор. Иверская, Печерская, Купятицкая 106, Портаитская 176.“

ИЛАРІОНЪ вел. 83.

ИЛАРІОНЪ Могленскій 84.

ИННОКЕНТІЙ Папа Ромскій 85.
ИППОЛИТЪ папа Ромскій 86.
ИСААКЪ Сиріан. 87.
„ИСААКЪ жидовинъ 138.“
„ИСАІЯ мон. Сербскій 63.“
„ИСАІЯ Балабанъ 198.“
ИСИХІЙ пресв. Іерусал. 88.
„ИСТЕЛІЙ 144.“

І.

„ІАКОВЪ Боровитскій 176.“
ІАКОВЪ братъ Божій 89.
„ІАКОВЪ доброписецъ 137.“
ІАКОВЪ Еврей. Зри Іосифъ Іудей Маттаѳіевъ.
„ІАКОВЪ книгохр. Ромскія церкве 58.“
„ІЕРЕМІЯ патр. Конст. 26.“
„ІЕРЕМІЯ Тисаровскій 124.“
ІОАКИМЪ патр. Александр. 90.
ІОАННЪ патр. Антіох. 91.
ІОАННЪ Богословъ 92.
ІОАННЪ Дамаскинъ 93.
ІОАННЪ Ексархъ Болгарскій 95, 138.
ІОАННЪ Златоустъ 96. „Его бесѣды на Евангеліе Матѳея 96. Дѣяніе и 14 посланій 96.“
ІОАННЪ іером. Евю 94.
„ІОАННЪ іером. и братъ его Софроній премудрый 166. См. Патерикъ Синайскій.“
ІОАННЪ Іонопол. 97.
„ІОАННЪ Лодовикъ 138.“
ІОАННЪ мон. Молчал. 98.
ІОАННЪ Нафанаилъ 99.
ІОАННЪ митр. Никійскій 100.
ІОАННЪ Пателарій 101.
ІОАННЪ архіеп. Селунскій 102.
ІОАННЪ Трифинтъ 103.
ІОАННЪ филос. 104.
ІОАННЪ Фракисій 105.
„ІОАННЪ Вас. IV, В. Кн. 26.“
ІОАННИКІЙ Галятовскій 106.
„ІОАСАФЪ митр. Монемвас. 124.“
„ІОВЪ Борецкій 183.“
„ІОВЪ патр. Москов., соборъ о немъ 79.“
„ІОСИФЪ Проносник. Александр. 66.“
ІОСИФЪ Іудей Маттаѳ. 107.
„ІОСИФЪ іером. Святогорецъ 96.“
ІОСИФЪ еписк. Ѳессалоникійскій 108.
ІОСИФЪ игум. Ламскій 109.
„ІРОНЪ любомудрецъ 44.“
„ІУЛІАНА царя облич. 44.“
ІУСТИНЪ муч. Филос. 119.

К.

„КАВАСИЛЪ Нилъ митр. Солунскій 157.“
„КАЛЕПИНА Лексик. 79.“
КАЛЛИСТЪ патр. Цареград. 111.
„КАЛЬВИНА ересь 82.“
КАССІАНЪ Ромлянинъ. 112.
„КАТАКУЗИНЪ Дим. 53.
КАТИХИЗІСЪ 113.
„КЕСАРІЙ братъ св. Григорія Богослова 44.“
„КИКЕРОНЪ 188.“
КИНОВІОНЪ 114.
„КИПРІАНЪ іером. Острожскій 96.“
КИПРІАНЪ Священномуч. 115.
КИРИЛЛЪ архіеп. Алесандр. 116.
КИРИЛЛЪ патр. Іерус. 117.
„КИРИЛЛЪ архіеп. Конст. 118.“
КИРИЛЛЪ филос. Болгарскій 119.
КИРИЛЛЪ митр. Русскій 120.
КИРИЛЛЪ еписк. 122.
КИРИЛЛЪ мон. 123.
КИРИЛЛЪ Транквилл. 124.
КИРИЛЛЪ еписк. Туровскій 121.
КЛИМЕНТЪ еписк. 125.
КЛИМЕНТЪ св. 126.
КЛОБУКЪ бѣлый, 58.
КОЗМА Веститоръ 130.
„КОЗМОГРАФІЯ 79; — въ 76 гл. 131.“
„КОММЕНТАРІЙ игум. Межигорскій 135.“
КОНСТАНТИНЪ Порфирогенитъ царь Грекомъ 127.
„КОНСТАНТИНЪ учен. Меѳодія Моравска 23.“
КОНСТАНТИНЪ филос. 128.
„КОНСТАНТИНЪ перев. Еванг. учит. 69.“
КОНСТАНТИНЪ кн. Острожскій 16, 26, 29, 129.
„КОРИБУТЪ Мих. кн. Вишневецкій 96.“
„КРЕСТНОЕ Знаменіе 108, 138, 152.“
„КУПЯТИЦКАЯ ик. Богор., 106.“
„КУРБСКІЙ Андрей князь, 93.“

Л.

„ЛАВРЕНТІЙ Зизаній 10.“
„ЛЕВЪ архіеп. Болгарскій 160.“
ЛЕОНТІЙ еписк. Кипрскій 132.
„ЛИДОНІЙ 44.“
„ЛИМОНАРЬ 185.“
„ЛИТВА 131.“
„ЛИТОНЪ еписк. 29.“
„ЛИТУРГІЯ. О чинѣ ея 110. Толкованіе оной 41. Литургія апост. Петра 169.; І. Златоуста 79. Толкованіе оной 88. другое Нила Кавасила 157.“

ЛУКА патр. Цареград. 133.
ЛУКІАНЪ презв. Іерусал. 134.
„ЛѢКАРСТВА. О нихъ книга, 18.“
ЛѢТОПИСЕЦЪ 194. (Хронографъ)
„ЛЮТЕРОВА ересь 82.“

М.

МАГОМЕТЪ (Моамефъ) 138.“
МАКАРІЙ Египетскій и Александрійскій 135.
МАКАРІЙ св. 136.
„МАКАРІЙ іером. 149.“
МАКСИМЪ испов. 137.
МАКСИМЪ мон. Грекъ, 138, 96, 174.
„МАЛАКСЪ Николай 152.“
„МАМАНТУ муч. сл. Григорія Богосл. 44.“
МАНАСІЯ 194.
„МАРГАРИТЪ изд. Моск. 29.“
„МАРКЕЛЛИНУ о толков. Псалмовъ 23.“
МАРКО еписк. Ефесскій 139.
МАРКО монахъ 140.
„МАРКЪ іером. 149.“
МАТѲЕЙ Властарій 141.
„МЕДОВАРЦОВЪ Михайло 138.“
МЕЛЕТІЙ патр. Александрійскій 142.
„МЕЛЕТІЙ Смотрицкій. Его листъ 17. О пришатіи его въ православіе 17.“
„МЕЛЕТИНУ еписк. надгробное слово Григорія Богосл. 44.“
МЕѲОДІЙ патр. Царя града 143.
МЕѲОДІЙ Памфилійскій 144.
„МЕѲОДІЙ Моравскій 23.“
МИХАИЛЪ патр. Цареград. 145.
МИХАИЛЪ Пселлъ 146.
„МИХАИЛЪ Синкелъ 198.“
„МИХАИЛЪ кн. Болгарскій 192.“
„МИХАИЛЪ Медоварцевъ 138.“
„МИТЯ Толмачь 138.“
„МОАМЕФЪ (Магометъ) 138.“
„МОСКВА 131.“
МОСКОВСКОЕ разореніе 4.
„МЫТАРЬ и ФАРИСЕЙ. О нихъ слово І. Златоуста, нач. Видящіи травникъ 96.“

Н.

„НАУМОВИЧЬ Андрей 96.“
„НЕБЕСА книга І. Дамаск. 93.“
„НЕБО новое книга 106.“
НЕКТАРІЙ патр. Цареград. 44.
„НЕКТАРІЙ архіеп. Констант. 147.“
„НЕОФИТЪ іером. 151.“
НИКИТА митр. Ираклійск. 44.
НИКИТА Стифатъ 148.
НИКИФОРЪ Влеммидъ 149.
НИКИФОРЪ патр. Царя града 150.
НИКИФОРЪ Ксанфоп. 151.
„НИКОЛАЙ Германъ 138.“
НИКОЛАЙ Малаксъ 152.
НИКОЛАЙ Метонскій 153.
НИКОНЪ монахъ Черныя-горы 154.
НИКОНЪ патр. Моск. 99, 155.
НИЛЪ, или Николай Кавасилъ, митр. Солунскій 157.
НИЛЪ постникъ 156.
НИЛЪ Филос. 158.
НИЛЪ Сорскій 159.
„НИФОНТЪ еписк. Новгор. 120.“
„НИЧЕМАНЪ 18.“
„НОВАЯ НЕДѢЛЯ. Слово на оную Григорія Богослова, нач. Обновленіемъ чтится 44.“
НОМОКАНОНЪ 160.
„НОННА мать св. Григорія Богослова 44.“

О.

„ОТПИСЬ на листъ Ипатія Поцѣя 16.“
„ОТЧЕ нашъ толков. 161.“

П.

„ПАВЕЛЪ іером. типографъ 61.“
„ПАИСІЙ патр. Іерусал. 99.“
ПАИСІЙ патр. Констант. 162.
„ПАЛАМА 15, 53.“
ПАЛЛАДІЙ еписк. Каппадок. 163.
ПАЛЛАДІЙ мон. 164.
„ПАМВО Берында 10.“
„ПАНДЕКТЪ 154.“
ПАНТОЛИВЪ Визант. 165.
„ПАСХАЛІЯ 36.“
ПАТЕРИКЪ Синайскій 166.
„ПАТРИКІЙ авва, перев. Исаака Сир. 87.“
ПАХОМІЙ іером. 167.
„ПЕРИЛИПСИСЪ 154.“
ПЕТРЪ св. апост. 168. „Его литургія 168.“
ПЕТРЪ патр. Антіох. 169, 145.
ПЕТРЪ Дамаск. 170.
ПЕТРЪ Могила 171, 66, 111. Ему Евфонія веселобрмячая 75.“
„ПЕЧЕРСКАЯ икона Богор., 106.“
„ПЛИНІЙ 79.“
„ПОЛЬША 131.“
„ПОРТАИТСКАЯ икона Бород. 176.“
„ПРАВОСЛАВІЯ недѣля. На нее сл. Фотія митр. Кіевскаго, нач. Велико благо есть пость 195.“
ПРОКЛЪ архіеп. Конст. 172.

„ПРОСВѢТИТЕЛЬ Іосифа Волокал 109.“
ПРОХОРЪ учен. св. Іоанна Богослова 173.
„ПСАЛТИРЬ. Ея толкователи 138. Толков. Аѳанасія Алекс. 22; Брунона Гипербол. 27.“
„ПУТЕШЕСТВІЯ: Даніила Паломника 57; Радзивила князя въ Іерусал. 115.“
„ПЧЕЛА 174.“
„ПЯТДЕСЯТНИЦА, на нее слова: Григорія Богослова, нач. О празднице мало 44.
І. Златоуста, перев. Епифанія Славинецкаго, нач. Днесь земля небомъ ся 96, 79.“

Р.

„РАДЗИВИЛА кн. путеш. въ Іерус. 115.“
„РАДЗИВИЛОВОЙ книг. посланіе 79.“
„РАЙ мысленный книга 176.“
„РУФІАНЪ еписк. 23.“

С.

„САВВА іером. Ватопедскій 158.“
„САМУИЛЪ Еврей 138.“
„СВЯЩЕННОНАЧАЛІЕ небесное 63.“
СЕВИРІАНЪ еписк. Гавалскій 194.
СЕЛИВАНЪ инокъ св. Троиц. серг. 96. 138.
„СИЛЬВЕСТРЪ папа Римскій 58.“
СИЛЬВЕСТРЪ св. и Антоній 177.
„СИМВОЛЪ вѣры 7.“
СИМЕОНЪ Дивногорецъ 178.
СИМЕОНЪ новый Богословъ 179.
СИМЕОНЪ Метафрастъ 180.
СИМЕОНЪ Кн. Болгарскій 23. Его Златоструй 96.
„СИНАНТА Анастасія Словеса 8.“
СИСИНІЙ патр. Цареград. 181.
„СКОРИНА Францискъ, докторъ 25.“
„СКРИЖАЛИ духовныя, книга 99.“
„СОБОРЫ: о Іовѣ патр. Моск. 79.“
„Флорентійскій 16, 33.“
СОТЪ медвенный 182.
„СОФРОНІЙ прем. 166.“
СОФРОНІЙ патр. Іерусал. 183.
„СТАГЕРИТСКАЯ страна 18.“
СТЕФАНЪ, о горѣ Аѳонской 184.
„СТЕФАНЪ Берында 96.“
„СУББОТА великая, на нее слово І. Златоуста, нач. Велика убо тварь, 96.“

Т.

„ТАКТИКОНЪ Никона Черногорца 154.“
ТИМОФЕЙ пресв. Іерусал. 185.
ТИМОФЕЙ пресв. Цареград. 186.
ТИТЪ Всторскій 187.
„ТРАЯНУ панегирикъ 79.“
„ТРЕТЕРЪ Ѳома ксіондзъ 115.“
„ТРОПНИКЪ Инок. папы Римскаго 85.“
„ТУДОРЪ Доксовъ 23.“
„ТУСКАНОВСКІЙ Лаврент. Зизаній 10, 96.“
„ТЫЧА устіе 23.“

У.

„УГЛЕШЪ Сербскій деспотъ 63.“
„УКУШЕНІЕ животныхъ ядовитыхъ 18.“
„УСТАВЫ Гражданоправителнія 188.“

Ф.

„ФИЛАЛЕТЪ Хрістофоръ 16.“
ФИЛОНЪ Карпофійскій 189.
„ФИЛОСОФСКАЯ кн. Іоанна Дамаск. 95.“
ФИЛОФЕЙ инокъ 190.
ФИЛОФЕЙ патр. Цареград. 58. 191.
„ФЛОРЕНТІЙСКІЙ Соборъ 33. О немъ исторія 16.“
„ФОТІЙ патр. Константинопол. 192.“
ФОТІЙ митр. Кіевскій 193.

Х.

ХРІСТОФОРЪ-Филалетъ 16.
„ХРОНОГРАФЪ 194.“
ХРУСЪ 195.

Ч.

„ЧАРТОРЫЙСКАЯ-Боговитиновал книг. Ѳеодора 96.“
„ЧЕСТНѢЙШУЮ Херувимъ толков. 151.“
„ЧОРНАЯ гора 61.“
„ЧУДОВА мон. рукоп. 23.“

Ш.

„ШЕСТОДНЕВЪ Василія Великаго 79.“

Я.

ЯРОСЛАВЪ Князь Вел. 196.

Ѳ.

ѲАЛАССІЙ 197.
ѲЕОДОРЪ Авукаръ 198.
ѲЕОДОРЪ Едесскій 199.
ѲЕОДОРЪ еписк. града Паѳа 200.
ѲЕОДОРЪ Педіасимъ 201.
ѲЕОДОРЪ Студійскій 202.
ѲЕОДОРЪ Трихетійскій 203.
„ѲЕОДОРЪ Гозвинскій 85.“
„ѲЕОДОРЪ Карповъ 138.“
ѲЕОДОРИТЪ 204.
„ѲЕОДОСІЙ митр. 63.“
„ѲЕОДОСІЙ Косой еретикъ 82.“
„ѲУКИДИДОВА исторія 79, 188.“

№ I. є҃. Аѳанасі патріархъ Александрійскій: списа сія словеса.

къ обрѣтшимся міра: 100 разсловъ. — Безъ о оставленіи попеченіемся.

о согласнующихся всей к Антиохмона. — рцы ми. С(и)л(ь)в: 263.

о ст: Троицѣ. — Предъ естъ.

къ Антіоху кнзю вопросо: 136. преложены лѣта: 7161 в словенскій языкъ іеромонахо Епіфаніемъ Малыя Россіи бѣлися. н. г. д. — Вѣрова(в)ше

Надрїаны слов: 4. преложены в словенскій языкъ Епископъ Константиномъ лѣта 6414 індикта: 10. ученикомъ Меѳодія Моравска. велѣніемъ Сімеона кнѧзя болгарска. написаны монахомъ Тудоромъ Доксовымъ на устіи Тыча. 6415.

II. Книга рекома Небо: ст. Іоан пресвитеръ экзархъ болгарскъ понуждѣ черноризцемъ Доксо. преложи бѣлися в словенскій язык. ино в преславіи писасѧ сѧ.

III. Катихісисъ печатанъ в Москвѣ. в лѣт: имать листовъ: 346. глав: 67. без преславія, и описанія + ... Понеже вся наша

IV. ANTIGRAPHI. albo odpowiedz na Skript uszczypliwy przeciwko ludziom starożytney Religiey Greckiey od apostatow Cerkwie wschodniey wydany: &c. w Porywczą dana. w WILNIE: 1608.

V. Osobie oznaymuię iż mię prawica Boska chowa zdrowego. eadem modo sicut ante. Daley wznaszam ciego pisac z usługami moiemi niedotmienney łasce wruczam się z monastyra Putivlensis 1672 M-ca oktob: ____

W: M: wszystkim życzliwy
frater d[illegible]
Simeon Medwiedew.

VI. [illegible] Григорій [illegible], для твоего [illegible], к его Софроніеві великія простоты, паче [illegible] ради его, вне о Софроніи [illegible] тако твою [illegible] господину Іоанну Самойловичу о не Софроніи описати [illegible] ради твоея [illegible] прошенія [illegible] его про [illegible], и [illegible] Патріарху описать. Ибо [illegible] о Софроніи [illegible] свободѣ быти, [illegible] твоя [illegible] во [illegible], и [illegible] твое [illegible], [illegible] на [illegible] со мною [illegible] вашего [illegible].
Писан [illegible] градѣ Москвѣ, [illegible] года: [illegible] мая [illegible] дня.

[illegible] — Вашему благородію вѣчныхъ и [illegible], [illegible] желатель
[illegible] мая [illegible] дня — Недостойный монахъ, [illegible] Сильвестръ Медвѣдевъ.

Грав. І. Шелковниковъ.

2007096432